

KYLKIRAUTA

LENINKILIIKE JA MUOTITALO

SALOME

Salo

SIEMENS

**Siemens
tuntee
sähkön**

RAUTA JA KONETARVE OY

RHS-putkia

**KANKI-, MUOTO- JA
RAKENNUSTERÄKSIÄ
TERÄSLEVYJÄ
RAKENNUSTARVIKKEITA
TALOUSTAVARAA**

HOLTS

AUTOKEMIKAALIOITA

KONTTORI

Pohj. Esplanadi 25 A — Puh. 650 077

MYYMÄLÄ

Pohj. Esplanadi 27 — Puh. 665 059

VARASTOT

HELSINKI — KOUVOLA

Puh. 951 - 14 575

KUMMILA OY

VIIPURINTIE 14
13200 HÄMEENLINNA 20

OY RAKENNUSTUOTE

ANNANKATU 9
00120 HELSINKI 12

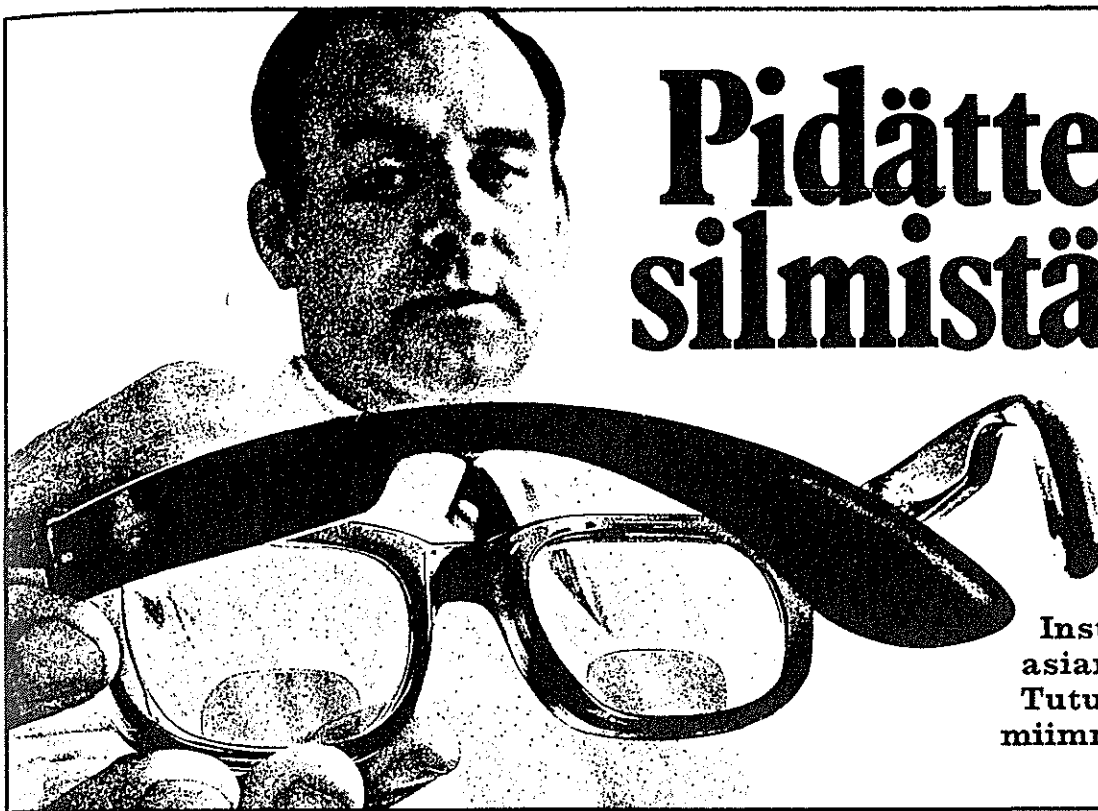
OY ALFRED A. PALMBERG AB

70 v.
27.2.1977

RAKENNUS-RUOLA OY

HELSINKI—TURKU

Pidättehän silmistänne

Luottakaa
kaikissa
silmälasia-
asioissanne

Instrumentariumin
asiantuntemukseen.
Tutustukaa valiko-
miimme optikkomme
opastuksella.

INSTRUMENTARIUM

30 VUOTTA LUOTETTAVAA AUTOKAUPPAA

30-vuotisen toimintansa aikana Oy Konela Ab:stä on kehittynyt yksi maamme johtavista autojen maahantuojista. Vuonna 1949 solmittu sopimus neuvostoliittolaisten autojen maahantuonnista myötävaikutti merkittävästi Konelan toiminnan laajenemiseen. Tähän mennessä Suomeen on tuotu jo lähes 170.000 neuvostoliittolaista moottoriajoneuvoa. Konelan osuus Suomen koko automyynnistä on lähes 11 prosenttia. Päivittäin Suomen maanteilla ajaa noin 70.000 neuvostovalmisteista moottoriajoneuvoa. Ratkaisevasti neuvostoliittolaisten autojen suosion jatkuvaan kasvuun

on vaikuttanut Konelan ajanmukainen valtakunnallinen huoltoverkosto. Viime vuosien aikana on rakennettu suomalais-neuvostoliittolaisena yhteistyönä eri puolille maata useita autotaloja, joissa huolletaan maahantuodut autot nykyaikaista autoalan tekniikkaa hyväksi käyttäen.

30 toimintavuotensa aikana Konelalla on ollut merkittävä osuus myös Suomen työllisyyden turvaajana ja Suomen ulkomaankaupan tasapainottajana.

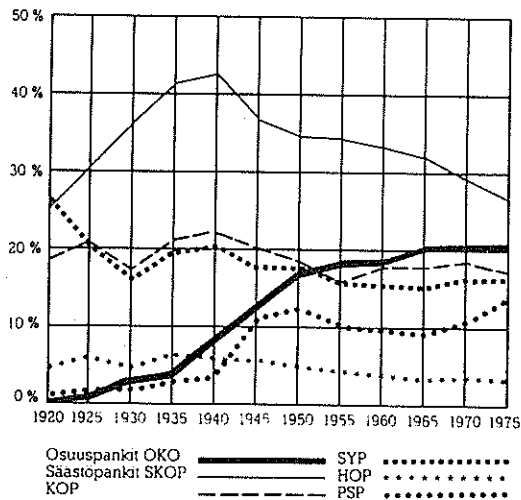
Konelan 30. toimintavuosi merkitsee yhtiön toiminnan edelleen laajenemista: vuoden aikana tulee myyntiin uusia automalleja, mm. Elite 1500 Pick Up, Lada 1500 SL ja Lada 1600 SL. Malmin autotalo ja uusi pääkonttorirakennus valmistuvat juhluvuoden aikana. Suomen ja Neuvostoliiton välillä allekirjoitetun kauppasopimuksen mukaan tuodaan vuonna 1977 maahan 12.000-13.000 autoa.

Konelan maahantuomien moottoriajoneuvojen jatkuvasti kasvava suosio on osoitus suomalaisen autoilijan luottamuksesta neuvostovalmisteisiin autoihin. Uusien mallien markkinoilletulo on kerta kerralta lisääntynyt suomalaisten autoilijoiden luottamuksesta neuvostovalmisteisten autojen taloudelliseen ja varmaan toimintaan. Kiinteä ja molempia osapuolia tyydyttävä yhteistyö neuvostoliittolaisen pääosakkaan V/O Avtoexportin kanssa on luonut Konelan jatkuvan kasvun edellytykset. Neuvostoliiton ajanmukainen autoteollisuus on Konelan kehittymisen tae, toiminnan perusta.

Totuus pankista

Rahalaitosten markkinaosuudet ottolainauksessa
1920-1975 (vuoden lopun tilanne)

Kehityksen voimaviivat

Osuuspankin kasvu on tasaisen nopeaa. Sillä on kautta vuosikymmenien ollut vain yksi suunta: ylöspäin. Kehityksen voimaviivoissa ilmenee asiakaskunnan luottamus ja vahva turvallisuuden tarve, jonka vain osuuspankin kaltainen rahalaitos voi tyydyttää.

Kaikkien pankki

Osuuspankilla on oma erikoinen kehitystiensä, joka on pohjautunut ja pohjautuu ihmisten muuttuviin tarpeisiin. Osuuspankki jatkaa yhä samalla tiellä, koska demokraattisen, jäsentensä omistaman pankin idea vastaa parhaiten myös tämän hetken ja tulevaisuuden vaatimuksia.

Valtakunnallisesti osuuspankit ja Osuuspankkien Keskuspankki Oy (OKO) vaikuttavat merkittävästi maamme talouden kehitykseen. Kukin osuuspankki toimii omalla paikkakunnallaan yksityisen ihmisen ja yrittäjän hyväksi.

Pankin osuustoiminnallinen ja ihmisläheinen yritysmuoto on osoittautunut menestykselliseksi. 1195 toimipaikan palvelut kattavat koko maan. Osuuspankki on koko kansan pankki.

Osuuspankit OKO

SISÄLTÖ

Miksi upseeri ei keskustele	5
Henkilöstöpäällikkö mallia SA-Int	6
Myllykirjeitä sotilaille	10
Mitä on sodan vastustaminen?	16
Maanpuolustus TV:n uutisissa	18
Kadettikenraalit ja -amiraalit	22
Turvallisuus ja -politiikka	26
Vesittäminen — kehittämisen uusi nimi	27
Näköalapaikalla	28
Melkein valmiin luutnantin ajatuksia	29
Terveisiä hengellisiltä päiviltä	31
Kiitos	32
Suomen Marsalkka Mannerheimin kadettisäätiö	36
Kadettikunta toimii	38
Kadettikurssien kuulumisia	44
Tyttö kadettikoulussa	46
Kirjallisuutta	46
Itse asiasta	48
In memoriam	III-kansi

Kansi: Talven ilot. SA-kuva

Vyötti miekan vyötärölle
Kupeellensa kylkiraudan

KYLKIRAUTA

N:o 1/1977

Kadettikunta ry:n järjestölehti n:o 115

Päätoimittaja: Evi Martti Sinerma
Jääkäripatteristo, Hämeenlinna, puh.
917-25631, kotiin 90-590787

Toimitussihteeri VTM Erkki
Paukkunen, Pääesikunta
puh 90-625801

Päätoimittajan neuvotteluryhmä:

Jaakko Isotalo
Hannu Karpo
Matti Kohva
Eero Sauri
Hannu Sinerma
Juha Tanttu
Sakari Virkkunen

Toimitusneuvosto

Per Heinrichs
Anssi Huovila
Erik Lagerström
Toivo Lehmusvirta
Pentti Palmu
Lauri Reunala
Reino Waris
Gunnar Öhman

Ilmoitushankinta

Evi Toivo Lehmusvirta
Nahkahousuntie 6 C 76
00200 Helsinki 20, puh 90-671983

Taloudenhoito ja ilmoitusaineisto:

rouva Irja Wonkka, Kadettikunnan
toimisto

Osoitteen muutokset: Kadettikunta ry/
rouva Sirkka-Liisa Törmänen, Puna-
vuorenk. 14 B 32 00150 Hki 15, puh
Hki 665 739

Tilaushinta ..... 10 mk/v

Irtomerot ..... 3 mk

Aikakauslehtien liiton jäsen

Miksi upseeri ei keskustele

Upseerien keskusteluaktiivisuus painetussa sanassa ei ole kovinkaan suuri. Se on todettu mm. Kylkiraudassakin moneen kertaan. Viimeksi lehden numerossa 4/76 Kadettikunnan puheenjohtaja totesi asian laidan.

Tässä numerossa kirjoittaa muutaman viikon kuluttua luutnantiksi valmistuva kadetti ajatuksiaan monesta asiasta. Niissä on terävästi havainnoitu muutamia upseerielämän piirteitä. Ajatuksista — ainakin joistain — voidaan olla eri mieltä, mutta yksi tuntuu muita huolestuttavammalta. Kadettitoveri oli antanut lausunnon kirjoitetusta: ”Kaivatko verta nenästäsi?”

Kaksi edellistä kappaletta eivät ole irrallisia, toisiinsa liittyvämmä asioita. Niiden välillä saattaa vallita pelottava yhteys: Suomalainen upseeri ei keskustele, esitä mielipiteitä, koska jonkun ylempänä olevan mielestä väärä ajatus voisi olla haitaksi virkauralle. Sinänsä inhimillistä, jos näin on, nimittäin tuon keskustelijan kannalta, mutta pöyristyttävää tuota ylempää ajatellen.

Sananvapauden ei luonnollisestikaan tarvitse merkitä sitä, että esitetään päättömyyksiä, kevyitä mielipiteitä, mitkä eivät perustu tosiasioille. Sananvapauden nimessä niitä tietysti voidaan julkaista, mutta niiden tarkoituksenmukaisuus on kyseenalaista. Sen sijaan asiallinen kritiikki omaa toimialaamme, omia toimenpiteitämme ja omaa yhteisöämme kohtaan ei saisi vihastuttaa ketään, ei ainakaan siinä määrin, että sen varjolla lähdetään jonkun elämänuraan vaikuttamaan.

Jos nuori upseerinuralle juuri astumaisillaan oleva nuorukainen näkee tilanteen edellä kerrotussa valossa, niin hän on ilmeisesti saanut informaatiota jostain lähteestä. Onko se ollut oikeaa, on taas toinen kysymys. Tätäkö upseerit pelkäävät? Toivottavasti eivät, sillä laiskuus on sittenkin pienempi synti.

Martti Sinerma

- Komentopäällikkö on henkilöstöpäällikkö
- Hallinnolliset tehtävät lisääntyvät jatkuvasti
- Pitkä esikuntatyöskentely vieraannuttaa.
- Sekä Kadettikuntaa että Upseeriliittoa tarvitaan

Henkilöstöpäällikkö mallia Sa-Int

ERKKI PAUKKUNEN

Komentopäällikön tärkein tehtävä on koordinoita puolustusvoimien henkilöstöhallinnon piiriin kuuluvia asioita ja johtaa niitä toimivaltansa puitteissa. "Henkilöstöpäällikkö" kuvaisi kenraalimajuri Jaakko Valtasen mielestä ilmaisevammin hänen nykyistä tehtäväänsä.

— Komentopäällikkö on kuitenkin vanha perinteinen nimi ja kannatan perinteiden säilyttämistä. Ei ole mitään syytä muuttaa nimeä.

Henkilöstöhallintoon liittyvät tehtävät ovat viime vuosina lisääntyneet suuresti. Kenraalimajuri Valtasen mielestä puolustusvoimat on kuitenkin yrittänyt pysyä mukana kehityksessä.

— Koko valtionhallinnon piirissä henkilöstöhallinto on muuttunut sekä käsitteellisesti että käsitesisällöllisesti. Asiaa on viime vuosina tutkittu varsin paljon. Myös puolustusvoimat on ottanut käyttöönsä henkilöstöhallinnon käsitteen.

— Palvelussuhteen ehdot ovat kehittyneet, luottamusjärjestelmä on vakiintunut, työsuojelu laajenee ja osallistumisjärjestelmät kehittyvät. Henkilöstöasioiden määrä on kasvanut suuresti ja niissä on tapahtunut laadullisia muutoksia. Tällöin koordinoimien tarve on lisääntynyt. Kehitys on johtanut siihen, että meidän on ollut pakko uudistaa henkilöstöhallintoamme.

— Tästä syystä mm komentopäällikön toimintakenttää on laajennettu. Tämän vuoden tammikuussa on annettu käsky, jolla henkilöstöasioiden aluetta on kartoitettu ja niiden käsittelyjärjestelmää on täsmennetty. On pyritty selkiyttämään asioita, joiden kohdalla koordinoimien ja yhteistoimintaa tarvitaan eniten.

— Koko puolustusvoimien henkilöstö on jaettu henkilöstöryhmiin ja ryhmille on nimetty suunnitteluvastuussa oleva päällikkö. Sama järjestelmä on saatettu

voimaan myös alueellisella tasolla, sillä sotilaslääniä esikuntapäälliköt on nimetty lääniensä henkilöstöhallintoasiain johtajiksi.

Ennenkuin järjestelmä toimii halutulla tavalla, tarvitaan vielä runsaasti suunnittelua ja selvityksiä.

— Olemme asettaneet kolme eri toimikuntaa tekemään näitä selvityksiä. Yksi selvittää siviilihenkilöstön, toinen erikoisupseerien ja kolmas toimiupseerien asemaa ja palvelusuran rakenteita. Upseerien palvelusuran suunnittelujärjestelmän kehittäminen on jo varsin pitkällä.

— Näiden lisäksi toimii ns HETI-projekti eli henkilöstöhallinnon tietojärjestelmätyöryhmä. Sen avulla pyritään yhdenmukaistamaan ja saamaan käyttökelpoiseen muotoon olemassa olevat henkilöstötiedot. Ne on lisäksi tarkoitus saada ATK:lle, jotta näiden käyttö olisi helppoa ja yksinkertaista.

— Mielestäni puolustusvoimien henkilöstöhallinto seuraa valtion hallinnossa tapahtuvaa kehitystä ja on pysynyt ajan tasalla.

ORGANISAATIOTA TARKISTETTAVA

Kun jollakin alalla tapahtuu kehitystä, on organisaatiolla taipumus jäädä jälkeen. Näin ei Valtasen mielestä kovin suuresti ole käynyt puolustusvoimien henkilöstöhallinnon kohdalla.

— Henkilöstöasioita käsitellään itse asiassa koko pääesikunnassa. Kysymys on lähinnä yhteistoiminnan ja koordinoimien tehostamisesta. Tiettyjä organisaatiomuutoksia jouduttaneen tekemään, mutta pääpiirteissään nykyinen järjestelmä on käyttökelpoinen.

— Komento-osastolle tulisi saada henkilöstösuunnittelutoimisto, joka rakentaisi henkilöstöhallinnon pitkän tähtäimen ohjelmia. Toinen uusi toimisto olisi työsuojelutoimisto. Tällä alalla lakisääteiset tehtävät lisääntyvät jatkuvasti, joten meillä ei ole enää edellytyksiä hoitaa työsuojeluasioita nykyisillä resursseilla.

— Sisäinen tiedotus on eräs henkilöstöhallinnon ongelma. Tällöin joudutaan kysymään mikä on tiedotusosaston organisatorinen asema. Nythän komento-päällikkö on jo kytketty mukaan tiedotustoimintaan ja hän on tavallaan tiedotusosaston päällikön kakkosesimies. Sotilaskasvatustoimiston tehtävistä osa on aivan selvästi sosiaalitoimistolle kuuluvia, joten rationalisointia tarvitaan.

— Samanlaista rajankäyntiä jouduttaneen suorittamaan hallinnolliseen ja järjestelyosastoon päin.

— Puolustuslaitoskomitea esitti erillisen hallintoesikunnan perustamista pääesikuntaan, mutta sen todelliseen tarpeellisuuteen on vaikea ottaa kantaa ilman perusteellisia selvityksiä.

SIVIILIT SOPEUTUVAT

Puolustusvoimissa työskentelee siviilejä lähes yhtä paljon kuin sotilaita. Siten toiminnan tehokkuus riippuu paljolti siitä, miten siviilit sopeutuvat sotilaalliseen järjestelmään.

— Minulla on hyvin myönteinen käsitys puolustusvoimien siviilihenkilöstöstä ja heidän sopeutumisestaan. Käsittäkseni mitään suuria ongelmia ei tässä suhteessa ole. Siviilihenkilöstön asema sensijaan kaipaa korjauksia.

— Eihän esimerkiksi pääesikunta paljonkaan poikke siviilivirastosta. Sotilaallisen esikunnan toiminnan luonne on mielestäni normaalin siviiliviraston toimintaan verrattuna sen verran nopeampi ja joustavampi, että vauhti pitää kaikki vireästi mukana.

Siviilihenkilöstö palkataan tehtäviinsä saamansa ammattikoulutuksen perusteella. Miehet ovat tutustuneet taloon varusmiehinä, usein kymmenenkin vuotta aikaisemmin. Naisilla taloon tulo saattaa olla ensimmäinen kontakti puolustusvoimiin. Tällainen tilanne ei tyydytä komentopäällikköä.

— Jokaiselle siviilihenkilölle tulisi antaa heti perehdyttämiskoulutus. Tätä pidän ehdottoman tärkeänä. Tämän lisäksi meidän tulee luoda siviilihenkilöstölle koulutusjärjestelmä ja etenemisen turvaavat urarakenteet. Pyrkimyksenä tulee olla siviilihenkilöstölle mielekkäitä uria ja järkevästi porrastettuja tehtäviä. Uskon, että tästä hyötyisivät molemmat osapuolet.

Hallinnollisten tehtävien osuus on jatkuvasti kasvanut. Lainsäädännön kehittyminen eri aloilla tuo yhä lisää hallinto-tehtäviä. Sotilaat on koulutettu ensi sijassa johtamaan joukkoja. Mutta riittääkö heidän koulutuksensa myös hallintovirkamiehenä toimimiseen?

— Rauhana vuodet ja niiden aikana tapahtunut yhteiskunnallinen kehitys ovat saaneet upseerin tehtävät uuteen valoon. Sotilaallisen johtamisen rinnalle ovat nousseet monet hallinnolliset tehtävät, omaisuuden hoito, oikeuden hoito sekä suhteiden hoito ympäröivään yhteiskuntaan. Hallinnollista koulutusta on sen tähden lisätty kaikissa asteissa.

— En pidä kuitenkaan erillistä hallinto- tai esikuntalinjaa upseereille tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Meidän pieni kaaderimme vaatii, että jokainen upseeri koulutetaan ja perehdytetään sodan ajan päällikkö- ja komentajatehtäviin. Esikunta-alalle erikoistu-

minen heikentäisi tätä vaatimusta. Riittää kun eri opetusasteissa tapahtuu hallinnollisten asioiden ottamista. Esikuntakoulun antama opetus on alemmalla tasolla tärkeä ja välttämätön.

Kuitenkin monet upseerit työskentelevät hyvinkin pitkään pelkäänsä esikuntatehtävissä. Aiheuttaako tämä vieraantumista varsinaisista sotilastehtävistä ja joukoista?

— Aiheuttaa hyvinkin helposti. Tämä on tietysti hyvin henkilökohtaista. Joka liikkuu paljon, seuraa erilaisia harjoituksia ja käy joukoissa usein, hän säilyttää kosketuksen kenttään. Mutta mikäli tyytyy tekemään vain esikuntatöitä eikä ole itse aktiivinen ja pyri ulos, vieraantuu varmasti joukoista.

— Tämä on siten hyvin paljon asianomaisesta itsestään riippuvainen.

Kaikessa työssä, mutta erikoisesti esikuntatyössä, on palautteen saaminen tärkeitä. Komentopäälliköltä ja komento-osastolta ei palautetta puutu.

— Palautetta tulee joskus jopa liikaa. Kaikki ovat kiinnostuneita henkilöstöasioista. Jokaisella on omia huoliaan ja alaisten huolia, ja jokainen on alan asiantuntija. Mutta se on vain hyvä. Eriytyisen hyvä on rakentava, kriittinen palaute. Tätä toivon enemmänkin.

SOTILAITA ARVOSTETAAN

Sotilasammattin arvostuksen on sanottu viime aikoina laskeneen. Minkälaisena komentopäällikkö näkee tämän arvostuksen?

— Jos arvostuksen mittana pidetään ammattiin hakeutumista, vaikuttavat siihen monet eri tekijät. Turvallisuuspoliittinen asemamme on hyvä emmekä elä ulkoisen uhan alaisena. Tällaisessa tilanteessa maanpuolustusasiat ovat ihmisille vähän vieraita. Sotilasammatti ei ehkä sen tähden ole kovin populääri.

— Toinen tekijä on taloudellinen arvostus. Jos sotilasammattia ei voida taloudellisesti verrata vastaavan tasoiseen siviiliammattiin, arvostus kärsii. Paljolti riippuu siitä, miten ammattiin hakeutuvat nuoret miehet itse tätä työtä arvostavat. Uskoisin sotilasammattin edelleen olevan paljon kutsumusammattin.

— Sotilaista itsestään riippuu, miten heitä arvostetaan. Yhteiskunta arvostaa ammattitaitoisia sotilaita ja jos he ovat hyviä kansalaisia, ei arvostuksessa varmasti ole mitään vikaa.

— Toivon tietysti, että taloudellinen arvostus paranisi ja pysyisimme muiden mukana.

Uskallatteko suositella sotilaan ammattia nuorille miehille?

— Kyllä ja hyvällä omalla tunnolla. Suosittelen erityisesti niille, jotka haluavat olla tekemisissä ihmisten kanssa.

Mielestäni upseerin ja opettajan ammatit ovat hyvin samanlaisia. Sotilasammatti on vaihteleva, joten kyllästymisen vaara on pieni. Määrävuosien jälkeen joutuu aina uusiin tehtäviin, jolloin voi karistaa aikaisemmat urautumiset pois.

Mikä sai Teidät ryhtymään upseeriksi?

— Valintaan vaikuttivat sekä kodin perintö että sen hetkiset olosuhteet. Isäni oli upseeri ja ammatin valinta tapahtui sodan aikana. Pidin valintaa siten täysin luonnollisena eikä minulla muuta vaihtoehtoa ollutkaan. Parasta urallani on ollut juuri sen vaihtelevaisuus sekä mahdollisuus jatkuvaan koulutukseen ja oppimiseen. Erittäin antoisaa on myös ollut saada opettaa ja selvittää maanpuolustuksen perusteita ja puolustustahdon sisältöä ulkopuolisille.

— En ole koskaan katunut valintaani ja tekisin saman valinnan uudestaan.

Mitä antaisitte ohjeeksi nuorille upseereille?

— Tehkää kaikki mitä teiltä odotetaan ja sen lisäksi hiukan enemmän. Tämän lisäksi ansaitsette esimiestenne, työtovereittenne ja alaisten arvonnannon ja luottamuksen. Se pieni lisä antaa teille myös tyydytyksen työstänne ja vahvistaa innostuksen kipinää ammattianne

kohtaan. Älkää milloinkaan sortuko pikumaiseksi työtuntien laskijaksi. Se tapaa helposti elävän kiinnostuksen ammattianne kohtaan.

Kenraalimajuri Valtanen on toiminut aikanaan Kadettikunnan johtotöhtävissä sekä Upseeriliiton puheenjohtajana. Tarvitaanko molempia järjestöjä?

— Järjestötoiminta on aina vastaus olemassaolevaan tarpeeseen. Ei järjestöjä ja seuroja perusteta ellei tarvetta ole. Kun tarve päättyy lakkaa toiminta.

— Molempia järjestöjä tarvitaan niin kauan kuin niillä on mielekäs tehtävä.

— Upseeriliitollahan on nykyisin ammatti- ja etujärjestönä jopa lakisääteinen rooli virkaehtosopimusjärjestelmässä. Kadettikunta puolestaan on hiukan joutunut hakemaan rooliaan. Nykyistä Kadettikunnan aatteellista toimintaa pidän oikeana ja onnistuneena. Kadettikunta ehkä voisi nykyistä enemmän kehittää rooliaan Kadettikoulun senioriyhdistyksenä ja siinä ominaisuudessa vaikuttaa upseerikunnan sisäisen toveruuden velvoittamaan tukeen kadettien asemaan ja toimintaan ja siten vaikuttaa mm upseeriston jälkikasvuun.

— Molempia tarvitaan ja tehtäviä riittää kummallekin. □

LAHDEN 70 M HYPPYRIMÄKI

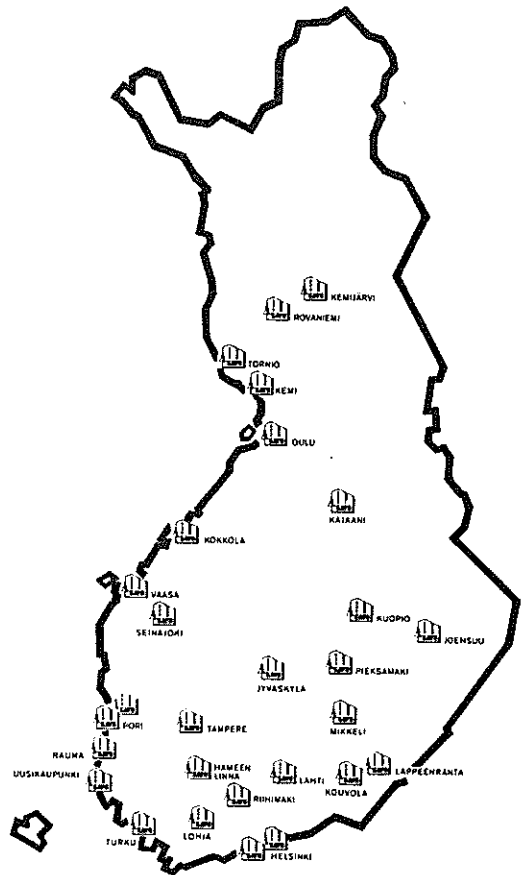
VESTO OY SEN TEKI

Tämä Veston teräksinen ratkaisu ja toteutus säästi rakennuttajalle paljon rahaa

**35-VUOTTA SATOTOIMINTAA
YLI 50.000 SATOASUNTOA**

**SATO-YHTIÖT
KESKUS-SATO**

LEHDISTÖN "KURISSAPITO" YHTEISTÄ PAASIKIVELLE JA KEKKOSELLE

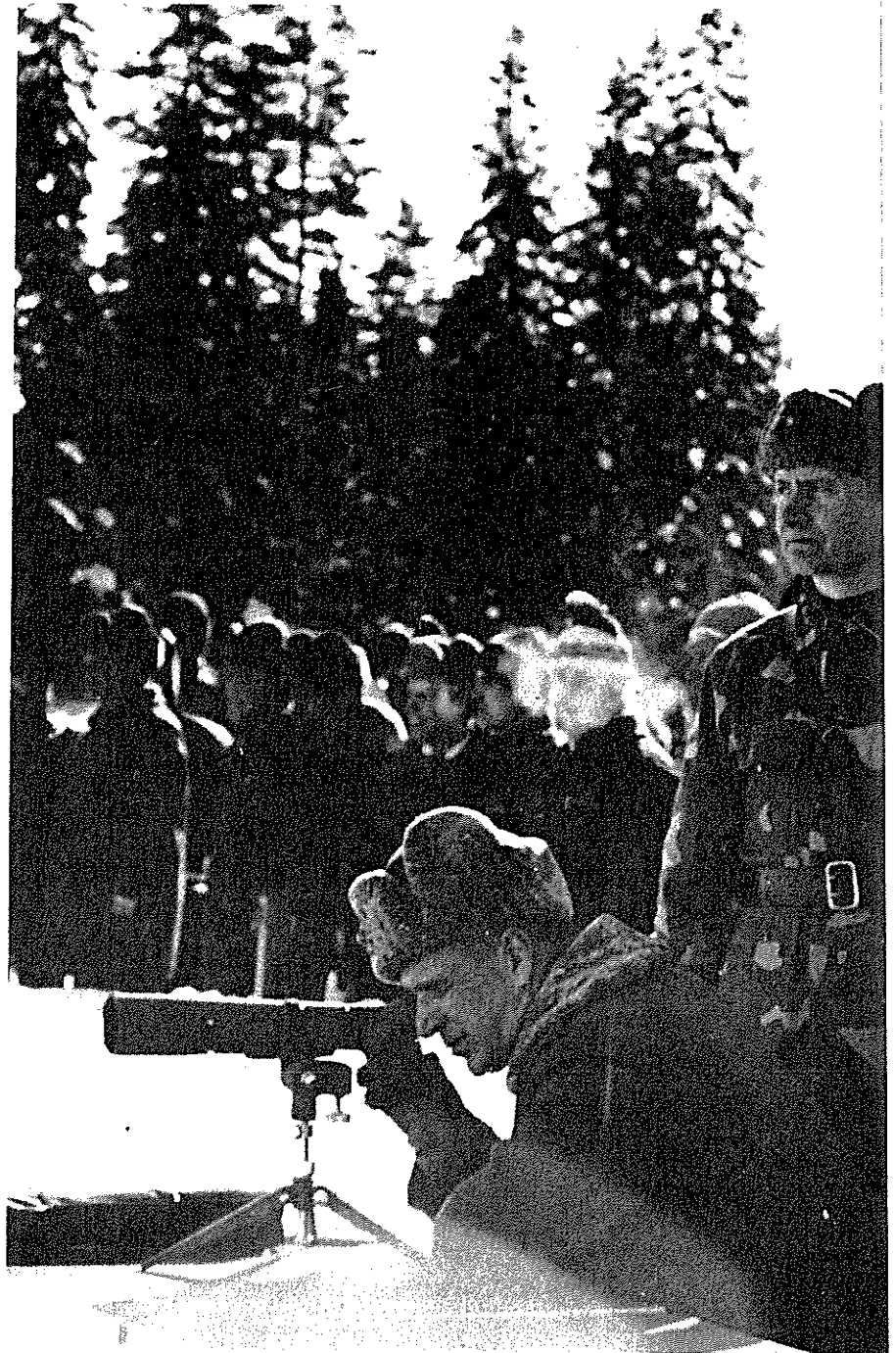
Pariisin rauhansopimuksen tulkintaa käsittelevä kirje oli osoitettu Uuden Suomen jo edesmenneelle päätoimittajalle Eero Petäjäniemelle. Artikkelin, johon presidentti Kekkonen kovin sanoin puuttui, oli kirjoittanut kyseisen lehden Lontoon kirjeenvaihtajan tehtävistä puolustusvoimien palvelukseen palannut everstiluutnantti Tauno Kuosa.

Päätoimittaja Eero Petäjäniemi
13/1 1963
Uusi Suomi
Hyvä Veli,

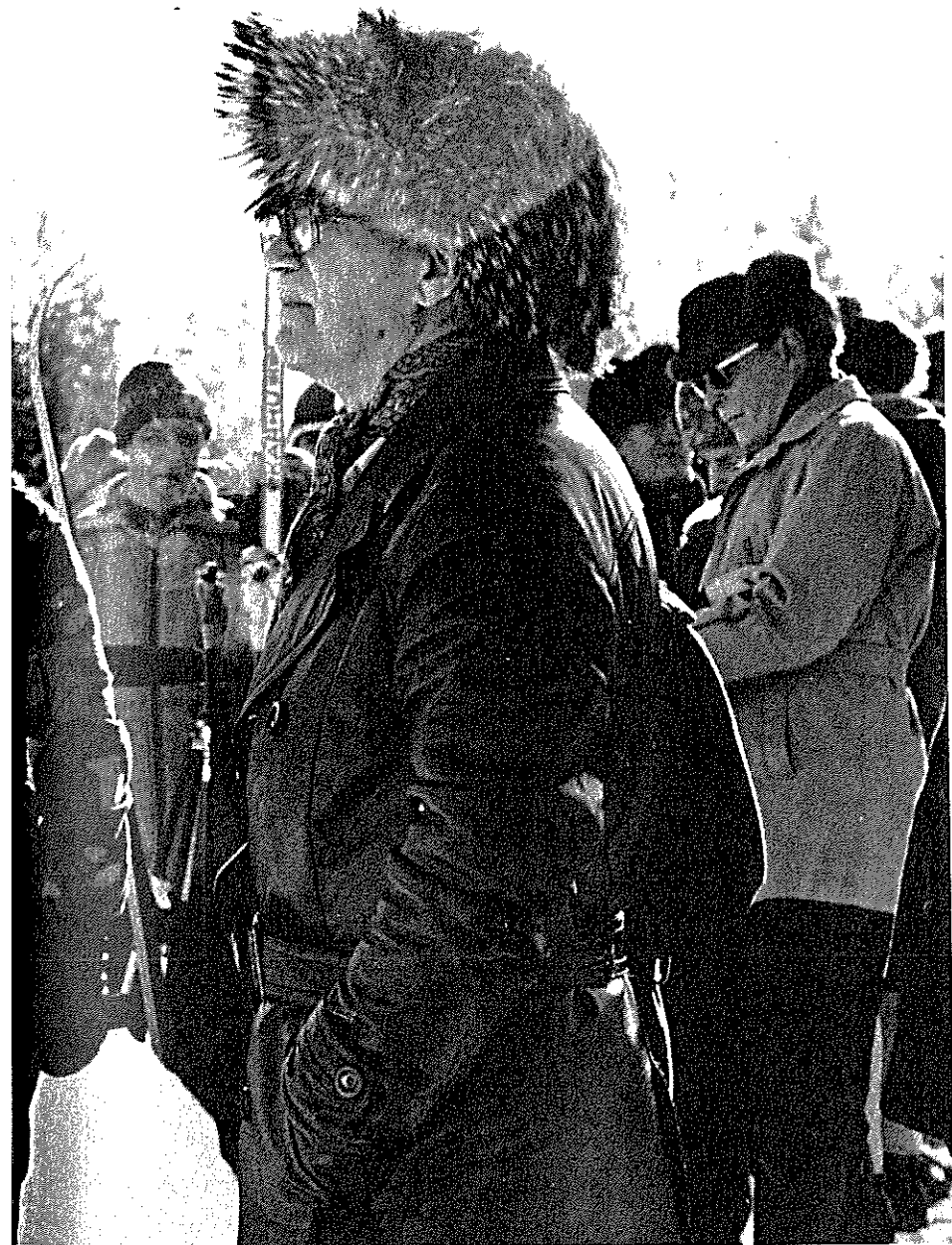
Luin lehtesi tämän päivän numerossa olleesta Tauno Kuosan kirjoitelmasta, että rauhansopimuksen allekirjoittajavaltioiden suostumuksen hankkiminen ohjusten ostamiseen "ei tuottanutkaan vaikeuksia". Olen josakin määrin seurannut tämän hankalan asian mutkikkaita vaiheita ja voin sekä herra Kuosalle että Sinulle kertoa, että suostumuksen saaminen päinvastoin oli poikkeuksellisen vaikea operaatio. Olen varma, että Sinä sen tiedätkin, ja tietänee sen herra Kuosakin. Sinä annoitkin artikkelisiasi oikean kuvan suostumuksen saamisesta, sen merkityksestä ja sen taustasta; herra Kuosa taas yrittää osoittaa, kuinka vaivattoman helppoa Suomen ulkopoliittikka on. "Ei tuottanutkaan vaikeuksia".

Tuo kirjoitus sai aikaan, että luin, mitä Tauno Kuosa on kirjoittanut Suomen ulkopoliittikasta "Oman aikamme maailmantapahtumat"-kirjassaan. Sen luettuani alan ymmärtää, miltä pohjalta tämän päiväinen vähättely nousee. Hänen antamansa kuva Suomen oloista vuo-

MYLLYKIRJEITÄ

- Pariisin rauhansopimuksen uusi tulkinta, jonka mukaan Suomelle annettiin lupa puolustuksellisten ohjusten hankkimiseen, oli presidentti Kekkonen mielestä poikkeuksellisen vaikea operaatio.
- Puolustusvoimien korkeimman päällikön taholta ei ole syytä esittää eduskuntaan ja hallitukseen kohdistuvaa kritiikkiä riittämättömien määrärahojen johdosta.

SOTILAILLE

- Mm. näitä vähemmän tunnettuja puolustusvoimiin liittyviä asioita käsitellään Tasavallan Presidentin "myllykirjeissä".
- Kylkirauta on saanut Tasavallan Presidentiltä luvan julkaista oheiset kirjeet. Kirjeiden valinnan on suorittanut Jussi Viljanen.

den 1956 jälkeen on kuin räikeimmän "loiskiehattajan" tekemä. Monien asiallisesti virheellisten tietojen lisäksi esityksen vahvasti vihjailleva muoto "presidentti Kekkonen aikana" sallitusta Suomen itsemääräämisoikeuden lavastamisesta on kuin tohtori Junnilan kynästä. Mainion vertailukohdan objektiivisesta tarkastelusta tapaa kansleri Linkomiehen kirjoittamasta Novosibirskin neuvotteluja koskevasta päivämuisesta "Oman Maan" viimeisessä osassa. Kun sen panee herra Kuosan "historiankirjoituksen" rinnalle, käy hyvin ilmi, että jälkimmäinen on tehty Honka-liiton luhistumisen aiheuttaman nyhkytyksen aikana.

Nyt, kuten kerran ennenkin, vakuutan Sinulle, että tämäntyyppiset vääristelyt eivät vie mielenrauhaani, eivät siis herra Kuosan jututkaan. Mutta kun tiedän, että suhtaudut asiallisesti minun esittämiini perusteltuihin käsityksiin siltä ajalta, jonka tunnen, olen katsonut olevan paikallaan kiinnittää huomiotasi siihen ristiriitaan, mikä on lehtesi artikkelipuolen ja päivänkatsauspakinotsijan esittämien mielipiteiden välillä.

• • •

Sivumennen kerrottakoon, että Itävallassa käydään parhaillaan samantyyppisestä ohjukset kieltävästä pykälästä kiihkeätä keskustelua, Siellä puolustusministeri Karl F. Lütgendorf on esittänyt maan valtiosopimuksen ohjuslausekkeen tarkistamista Suomen mallin mukaan. Kuitenkin liittokansleri Bruno Kreisky on sanonut vastauksessaan selvästi, ettei Itävallan tavoitteena ole muuttaa mitään valtiosopimuksesta. Puolustusministerin haastattelu ohjusten sallimisesta olisi saanut jäädä antamatta, toteaa maan ulkoministeri.

UKOT HUOLISSAAN NUORISON TAVOISTA

Tähän väliin sopinee kevythenkisempi kirje. Monesta teosparin kirjeestä ilmenee Kekkonen huumorintaju. Hän uskaltaa laskea leikkiä myös omalla kustannuksellaan. Kirjeen vastaanottaja lääkintäkenraalimajuri V.F. Linden toimi puolustusvoimien yllilääkärinä vv. 1930-40

Lääkintäkenr.majuri V.F. Linden
5/1 1966
Kerava
Hyvä Veli,

Kirjeesi johdosta olen antanut etsiä minulle osoittamasi kirjeet, jotka ohella toimitan Sinulle pyyntösi mukaan.

Asiahan on niin, että me vanhat ukot olemme kaikkina aikoina ruvenneet olemaan huolestuneita nuorison tavoista ja kurittomuudesta. Niin oli Ateenassa ja Roomassa. Niin on ollut vuosisatojen mittaan myös Suomessa. Nyt on tullut meidän vanhojen aika. Mutta tähän mennessä on tuosta kurittomasta nuorisosta kasvanut kunnan kansalaisia, jotka ovat vieneet maataan eteenpäin. Näin tulee käymään meilläkin.

Olen hieman yllättynyt, kun nuorison kohdistamasi arvostelun jälkeen sanot: "qualis rex, talis grex". ("Sellainen lauma kuin hallitsijakin.") Kai siihen on Sinulla syytä. Mutta... Vajaat kaksi vuosikymmentä myöhemmin eli poliisien päivänä v. 1974 tasavallan presidentti puhui hyvien ja terveellisten elämäntapojen merkityksestä ja katsoi puolustusvoimilla olevan hyvät mahdollisuudet tapakasvatuksen antamiseen.

RAHAN PUUTE EI OIKEUTA VALTIOVALLAN ARVOSTELUUN

Kantahenkilöstön poliittista osallistumista koskeva kielto aiheutti rajanvetoa viimeksi itsenäisyyspäivän valtakunnallisessa paraatissa pidetyn puheen johdosta. Seuraavassa silloiselle puolustusministerille osoittamassaan kirjeessä presidentti Kekkonen tuo esiin oman kantansa.

Puolustusministeri Arvo Pentti 16/8 1965

Uudenkylän räjähdysonnettomuuden johdosta antamassaan lausunnossa on Puolustusvoimien komentaja jalkaväenkenraali Sakari Simelius esittänyt mm. seuraavaa: "Samoin on turvallisuudelle vaarallisia varastoja pyritty siirtämään annettujen paikkakuntien läheltä syrjäisemmille seuduille ja laajentamaan varmuusvyöhykkeitä varastojen ympärillä. Tämä on kuitenkin ensisijassa varoja koskeva kysymys, joten tällä puolella on päästy vain hitaasti eteenpäin."

Olen pannut merkille, että puolustusvoimien ylimmän johdon piiristä on silloin tällöin vuosien mittaan esitetty julkisuudessa arvostelua sen johdosta, että maan poliittinen johto ei ole antanut puolustusvoimien käytettäväksi riittävästi varoja. Minulla ei ole tämän johdosta ollut mitään muistuttamista, koska olen katsonut, että tällaisesta kritiikistä on vuosikymmenien käytännön perusteella tullut ikäänkuin saavutettu oikeus.

Kun tällä kertaa arvostelu valtiotalta kohtaan riittämättömien määrärahojen johdosta esiintyy sellaisessa yhteydessä, josta suuri yleisö helposti voi saada käsityksen, että monia ihmishenkiä ja suuria aineellisia vahinkoja aiheuttaneesta onnettomuudesta kantavat syyn kitsas ja ymmärtämätön hallitus ynnä eduskunta, on pakko todeta, että puolustusvoimien korkeimman päällystön taholta tapahtuva valtioelinten kritiikki ei voi jatkua. (Esimerkkinä siitä, miten jalkaväenkenraali Simeliuksen lausunto käsitetään, voidaan mainita, että Turun Sanomat oli varustanut edellä mainitun lausunnon otsikolla: "Ammusvarastojen siirtämiseksi syrjäseuduille ei riitä varoja.")

Minulla ei ole tietoa siitä, onko puolustusvoimien taholta tehty konkreettisia esityksiä "turvallisuudelle vaarallisten varastojen" siirtämiseksi

syrjäseuduille. Jos tällainen esitys tehty ja se ei ole johtanut tulokseen, ei siitä kuitenkaan seuraa, että puolustusvoimien johto olisi tehnyt kenen, mikä tehtävissä on. Jos näin puolustusvoimien johto on täntä "turvallisuudelle vaarallisten varastojen" olemassaolon, on sen tenkin ollut huolehdittava tällaisista varastojen siirtämisestä tai muista toimenpiteistä vaaran poistamiseksi myös siinä tapauksessa, että nimenomaan tähän tarkoitukseen tarkoitettua määrärahaa ei ole saatu. Puolustusvoimien velvollisuus on — kutt hallintotoiminnassa yleensä — pyrkiä ratkaisemaan asioiden tärkeysjärjestyksen mukaan saatavissa olevien määrärahojen käyttö. Jos esim. turvallisuudelle vaarallisten varastojen siirtämiseen ei ole saatu määrärahaa, olisi puolustusvoimien johdon velvollisuus ollut esittää vähennettäväksi jotakin muuta menoa ja syntyneellä säästöllä suoritettava varastojen välttämättömän turvallisuuden takaaminen. Ei voi näet olla puolustuslaitoksen edun mukaista ostaa lisää aseita ja ammuksia, jos olemassaolevista aseista ja ammuksista on huolehdittu, vaan tiedossa on kuitenkin, että niitä on pakko säilyttää turvallisuudelle vaarallisissa varastoissa".

Pyydän Herra Ministeriä huolehtimaan siitä, että puolustusvoimien korkeimman päällystön taholta tästä lähtien esitetä eduskuntaan hallituksen kohdistuvaa kritiikkiä riittämättömien määrärahojen johdosta.

Arvo Pentti

Kuten tunnettua nykyinen tasavallan presidentti on innokas urheilumies. Hänen 2.10.1962 puolustusvoimille lähettämänsä pro memoria on antanut syyksien nykyisten urheilukomppanioitten perustamiseksi.

Huomasin, että Ranskan yleisurheilujoukkue on viime sunnuntaina lyönyt Länsi-Saksan maaottelujoukkueen. Tulos on erittäin yllättävä varsinkin sen jälkeen kun Ranskan yleisurheilu oli Rooman olympiakisoissa 1960 kärsinyt täydellisen taikaskun.

Rooman kisojen jälkeen "määräsi" kenraali de Gaulle, että Ranskan on kohotettava urheilunsa Ranskan suurvalta-aseman edellyttämälle tasolle. Ranskan puolustuslaitos sai tehtäväkseen lahjakkaiden urheilijoiden peruskoulutuksen asevelvollisuusajana. Olen lukenut lyhyen selostuksen toteutetusta järjestelystä.

Suomen urheilua ei ehkä vielä ole kohdannut sellainen katastrofi kuin Ranskaa 1960, pitkänmatkanjuoksu lukuunottamatta. Olen joskus 1950-luvun lopulla pyytänyt puolustusvoimia auttamaan huippu-urheilukasvatuksessa, mutta asia ei ole edistynyt. On vedottu siihen, että palvelusaika on liian lyhyt. En ymmärrä, ettei voitaisi järjestää muutamien kymmenen nuoren miehen koulutusta siten, että se auttaisi myös urheilua.

On tutustuttava Ranskan menetelmiin. Jotakin on tehtävä.

YYA-SOPIMUKSEN TULKINTA ARKALUONTOINEN ASIA

Jotkut "myllykirjeistä" ovat saaneet huomattavan paljon julkisuutta maamme lehdistössä. Eräs tällainen on puolustusvoimain komentajalle, jalkaväen kenraali Yrjö Keinoselle lähetetty YYA-sopimuksen tulkintaa käsittelevä kirje.

Jalkaväenkenraali Yrjö Keinonen
27/1 1969

Lomalta palattuani olen sen aikana saapunutta lehdistöä selaillessani havainnut Teidän antaneen haastattelun "Lalli" -lehdelle. Kiinnitin huomiota vastauksenne kysymykseen, joka kuului:

"On väitetty, etteivät kansainväliset sopimuksemme aiheuta Suomelle mitään tietynsuuruista velvoitetta. Mitä mieltä olette tästä?"

Vastauksenne kokovaisuudessaan oli seuraava:

"Tällaiset väitteet, mikäli niitä on esitetty, eivät luonnollisestikaan voi pitää paikkaansa. Tärkein valtiosopimuksemme on YYA-sopimus, jossa me olemme sitoutuneet puolustamaan omaa aluettamme ja estämään sen kautta tapahtuvat hyökkäykset. Täten korostuu se puolustusvelvoite, joka meillä itsenäisenä valtiona muutoinkin on. Tietenkään YYA-sopimus ei puutu sisäisiin asioihimme esim. määrittämällä millainen käytännön puolustuskyky meidän on luotava. Tämä määrittäminen on meidän itsemme kyettävä tekemään osana harjoittamaamme turvallisuuspolitiikkaa. Niinpä on laskettavissa se vähimmäispuolustuskyky, jolla voidaan tehokkaasti torjua niin sanotut yllätyshyökkäykset ja siten taata riittävä aika esimerkiksi YYA-sopimuksen edellyttämien neuvottelujen käymiseen."

Voidaan tietenkin olla sitä mieltä, että tärkein valtiosopimuksemme on YYA-sopimus, vaikka vuoden 1947 rauhansopimus sisältää monia perustavaa laatua olevia järjestelyjä Suomen ja Neuvostoliiton välisille suhteille. Mm. puolustusvoimia koskevat rauhansopimukseen liittyvät armeijan ja aseistuksen rajoittamista koskevat perustaa luovat artiklat.

Määrittelette maamme vähimmäispuolustuskyvyn sen mukaan, mitä maamme tarvitsee yllätyshyökkäyksen torjumiseksi siihen saakka, että voitaisiin "taata riittävä aika esimerkiksi YYA-sopimuksen edellyttämien neuvottelujen käymiseen". Voi tietenkin olla mahdollista, että tällainen spekulatiivinen näkökohta saattaa tietynlaisissa olosuhteissa osoittautua oikeaksi, mutta sellaisen esittäminen on mielestäni periaatteelliselta kannalta harhaanjohtavaa. Jos näet tyypiesimerkkinä puolustusvoimemme tehtäväksi määritellään puolustaa maata omin voimin yllätyshyökkäyksiä vastaan niin kauan, että ehditään käydä YYA-sopimuksen mukaiset neuvottelut Neuvostoliiton kanssa sen sotilaallisesta osanotosta Suomen puolustamiseen, saa nimenomaan ulkopuolinen tarkastelija kuvan Suomen puolustusvoimista jonkinlaisena Neuvostoliiton puolustusvoimien "kylkiäisenä". Tämän tyypiesimerkin valossa voitaisiin väittää, että maamme turvallisuusstrategia rakentuu Neu-

vostoliiton sotilaallisen avun varaan ja että kriisitilanteen loppujenkin loppuksi hoitaa Neuvostoliitto. Tosiasia kuitenkin on, että Suomen puolustusvoimien tehtävänä on maan puolustaminen omin voimin, kuten sanotte haastattelussanne: "estämään sen kautta tapahtuvat hyökkäykset". Sama ajatuksenkulku on esillä myös YYA-sopimuksessa: "Suomi uskollisena velvollisuuksilleen itsenäisenä valtiona tulee taistelemaan hyökkäyksen torjumiseksi". Tietenkin asiantilaita on se, että Neuvostoliitto antaa tarpeen vaatiessa Suomelle apua, josta yhteisesti sovitaan, mutta Suomen oman sotilaallisen osuuden rajoittaminen hyökkäyksen torjumiseen siihen saakka, kunnes apua sopimuksen mukaisesti saadaan Neuvostoliitolta, antaa, kuten edellä mainitsin, nimenomaan ulkopuolisille virheellisen kuvan Suomen puolustusvoimien tehtävästä.

YYA-sopimuksen tulkitseminen on hyvin arkaluontoinen tehtävä, jossa ulkoasianministeriön asiantuntemusta olisi käytettävä hyväksi. Toivoisinkin, että milloin puolustusvoimien piirissä esitetään aikaisemmasta poikkeavia käsityksiä tai vivahteita YYA-sopimuksesta, niistä etukäteen neuvoteltaisiin ulkoasianministeriön kanssa. Herra Kenraali tahtonee ryhtyä toimenpiteisiin, että tätä käytäntöä vastaisuudessa noudatettaisiin.

Kenraali Keinosen vastaus edelliseen osoittaa kuinka tarkkana pitää olla ulkopoliitikasta puhuttaessa.

"Jo ennenkuin sain kirjeenne palattuani tänään lomamatkalta, olin tullut itsekkin samankaltaisiin ajatuksiin havaittuani, että kyseessä olevan lausuntoni viimeisen lauseen muotoilun puutteellisuus oli tehnyt mahdolliseksi lauseen sisällön harhaan johtavan tulkinnan julkisuudessa. Lausuntoni alkuosa olisikin riittänyt vastaukseksi haastattelijan kysymykseen. Mutta halusin vielä tuoda esiin teoreettisen esimerkin erästä 'tietynsuuruudesta' vähimmäispuolustuskyvystä, jonka tarve on johdonmukaisesti perusteltavissa ja suuruusluokka laskelmin osoitettavissa. Puolustusvoimien tehtävän määrittelyksi tai kehittämisen tavoitteeksi sitä en siis tarkoittanut: olihan tämä määrittely esitetty jo vastaukseni alkuosassa.

Näin arkaluontoisissa asioissa ei tietenkään ole merkitystä sillä, mitä

tarkoitetaan, vaan sillä, mikä on tulos. Pyydän kuitenkin vielä esittää kyseessä olevan lauseeni täydennettynä (sulkeissa) eräin lisäsanoin, jotta paremmin kävisi ilmi, miten uskon 'Lallin' lukijoiden käsittävän sanomani: 'Niinpä on (muun muassa) laskehtavissa se vähimmäispuolustuskyky, jolla voidaan tehokkaasti torjua niin sanotut yllätyshyökkäykset ja siten taata riittävä aika (valtion johdon jatkotoimenpiteille), esimerkiksi YYA-sopimuksen edellyttämien neuvottelujen käymiseen, (jos tähän ilmenisi tarvetta).

Herra Tasavallan Presidentti, tulen toimimaan niin, että puolustusvoimat mahdollisimman vähän koskettelevat näitä valtion johdolle kuuluvia asioita ja että vastaisuudessa vältetään nyt tapahtuneen kaltaiset väärinkäsitykset."

Kenraalimajuri Aimo Pajunen on ainoa tällä hetkellä palveluksessa oleva upseeri, jonka saama kirje on julkaistu teoksessa.

Eversti Aimo Pajunen 10/12 1973 Helsinki

Olette lähettänyt minulle pohjoismaiden turvallisuuspolitiikkaa käsittelevän julkaisun. Pyydän tästä esittää Teille parhaat kiitokseni. Olen käynyt läpi artikkelinne, joka ymmärtääkseni varsin johdonmukaisella tavalla esittelee ne periaattellisesti tärkeät näkökohdat, joihin Suomen turvallisuuspolitiikka on rakentunut ja rakentuu.

Mielenkiintoinen on ajatuksenne siitä, että saattaisi avautua mahdollisuudet positiivisempaan käsittelyyn sen ehdotuksen pohjalla, jonka vuonna 1965 esitin Suomen ja Norjan välisen raja-alueen rauhoittamis-

sopimuksesta. Olen aikoinani siitä jopa keskustellut erään norjalaisen aktiivipalveluksessa olleen sotilashenkilönkin kanssa ja saanut havaita, että kysymys ei Norjan sotilaspiirejä ainakaan silloin miellyttänyt.

Olen seurannut jossakin määrin norjalaista puolustuspoliittista keskustelua, ja erityisesti olen pannut merkille sen, että Suomen ulko- ja puolustuspolitiikan virallinen norjalainen vastaväittäjä herra Örvik on kyllä antaumuksella omistautunut tehtävälleen, ehkä usko, että hän siitä tässä elämässä kykenee luopumaankaan. Mutta sehän on hänen asiansa.

VARUSMIESTEN TERVEYDENHUOLTOA PARANNETTAVA

Kunnanlääkäripulan ollessa vaikeimmillaan presidentti on esittänyt varusmiespalvelustaan suoritettavien lääkärin kommentamista heidän siviilikoulutustaan vastaaviin tehtäviin.

Puolustusministeri 3/7 1965

Arvo Pentti
Hyvä Veli,

Kun kunnanlääkäripula pohjoisessa pahenemistaan pahenee, on jonkinlaisiin toimenpiteisiin ryhdyttävä. Paras olisi, että lääkintöhallitus saisi 2-3 vuoden ajan valmistumisesta määrätä lääkärit palvelukseen missä tarvitaan. Mutta se vie aikaa. Siksi suosittelen, että asevelvollisuuttaan suorittavat lääketieteen kandidaatit tai lisensiaatit voitaisiin ainakin osaksi ajasta komentaa kunnanlääkäreiksi.

Jos olet samaa mieltä, olisi kai asetettava pikakomitea valmistelemaan lakiesitystä.

Erittäin voimakkaasti puolustusvoimien ylipäällikkö ottaa kantaa puolustusvoimien terveyshuoltoon lukeman pamflettikirjan perusteella.

Kenraali K.O. Leinonen 5/10 1965

Olen lukenut lääketieteen lisensiaatti Pekka Puskan äskettäin ilmestyneen kirjan "Miesten koulu - meidän vaikutuksesta varusmies ja miespuolisen väestön terveyteen". Tämä kirja on ollut sekä valaisevaksi että murheellista, jopa hämmästyttävää luettavaa.

Näkisin kirjan keskeiseksi sanomaksi ne väitteet, josta esitetään sanokaamme kirjan 10. sivulla. Siinä sanotaan mm.: "Terveyskasvatuksella täydellinen laiminlyöminen ja terveystieteiden tavoitteiden kiinteä toiminta puolustuslaitoksessa on tämän kirjan vakavin syytös nykyisen Suomen armeijan terveydenhuoltoon vastaan". Tähän väitteeseen liittyy samalla sivulla oleva maininta, että useammassa tutkimuksessa on todettu, kuinka suhtautuminen nykyistä puolustuslaitosta kohtaan muuttuu asevelvollisuusajana jyrkästi kielteiseen suuntaan.

Myöhemmin suorittamassaan tarkastelussa kirjoittaja monin esimerkein osoittaa, mistä tässä on kysymys. Hämmästyttävintä minusta on ollut se, että varusmiesten henkilökohtainen hygienia on heidän palveluksessaan armeijassa ollut huonompi kuin heidän ollessaan siviilissä. Esimerkkinä voidaan mainita sivulta 4, jossa todetaan, että peräti 78 % suurin osa niistä vastaajista, joiden kertomuksiin suurelta osalta Puskan kirja perustuu, kulkee armeijassa

yleisesti ottaen likaisemmissa alusvaatteissa kuin siviilissä. Minulla on ollut se käsitys, että nimenomaan asevelvollisuusaikana nuorten miesten fyysillinen suorituskyky ja kunto nousevat, mutta tämän tutkimuksen perusteella havaitaan, että 27 % ilmoittaa armeijan vähentäneen heidän kiinnostustaan liikuntaan, kun taas 22 % ilmoittaa armeijan lisänneen tätä kiinnostusta. Tämäkin tieto on selvässä ristiriidassa sen kanssa, mitä tiedetään kertoa armeijan vaikutuksesta nimenomaan liikunnan harrastuksen lisäämiseen.

Kaiken esittämänsä perusteella kirjoittaja voi sitten tehdä seuraavan loppupäätelmän: "On siis todettu, että yleisesti ottaen varusmiesten terveyskäyttäytyminen — terveyteen vaikuttavat tavat ja tottumukset — armeijan aikana muuttuvat enemmän kielteiseen suuntaan kuin myönteiseen suuntaan. Tämän taustaksi on todettu, että puolustuslaitoksen toiminnassa varsin suuresti laiminlyödään näitä näkökohtia sekä jokapäiväisen palveluksen järjestelyssä että varsinaisen terveystasvatuksen lähes täydelleen puuttuessa". Tähän liittyy se, mitä kirjoittaja alkusanoissaan lausuu: "Suomalaisen miesten koulun käyneet kehittyvät tunnetusti erääksi teollistuneen maailman sairaimmaksi väestöksi".

Voidaan tietenkin sanoa, että lisen- siaatti Puskan tutkimus on yksipuolinen. Siinä on kuitenkin joka tapauksessa niin paljon asiaa, että on välttämätöntä ryhtyä kiireellisiin toimenpi-

teisiin, joihin tämä kirja antaa aiheen. En ole suinkaan selvillä siitä, mitkä nämä toimenpiteet ovat ja suhtaudun luonnollisesti tietyllä varauksessa siihenkin, kykenevätkö puolustusvoimat todella sellaiseen itsekritiikkiin, joka on välttämätöntä niitten epäkohtien korjaamiseksi, jotka Puskan kirjassa esitetään. Ilmeistä lisäksi on, että nämä toimenpiteet tulisivat hyvin suuressa määrin poikkeamaan siitä, mitä armeijan piirissä nyt pidetään normaalina olotilana. Kun lisäksi aloitteet näitten toimenpiteitten suorittamiseksi ja myöskin näitten toimenpiteitten toteuttaminen kuuluvat henkilölle, joiden viranhoidon aikana armeijassa nämä epäkohdat ovat päässeet syntymään, niin on syytä pahoin pelätä, että heidän toimestaan ei riittävän pitkälle meneviä toimenpiteitä toteuteta. Toiselta puolen armeija on siihen määrään suljettu yhdyskunta, että ulkopuolisen vaikutuksen turvin ei ilmeisesti voida korjauksia lainkaan ajatella.

Minä kehotan tutkimaan tätä kirjaa ja toivon, että tämä tutkimus antaisi aihetta huomattaviin korjauksiin varusmiesten terveydenhoidon suhteen armeijassa.

PRESIDENTILLÄ ON AIKAA PIENILLEKIN HUOLILLE

Lopuksi pari lyhyttä kirjettä olkoot osoittamassa, miten pienistä vaikkakin jollekin yksilölle tärkeistä asioista tasavallan presidentille kirjoitetaan. Joskus ne kuitenkin saattavat olla vauhdittamassa uudistuksia.

Rouva Mirjami Töyräs 7/4 1972
Rovaniemi

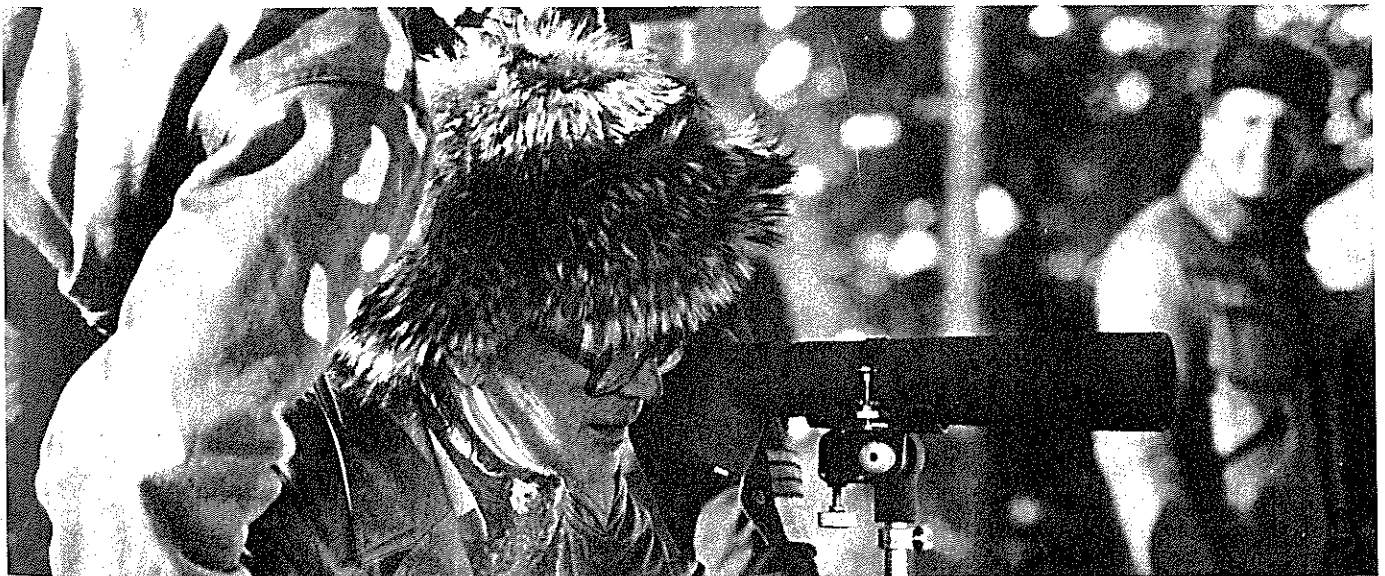
Olen vasta nyt saanut kirjeenne, jossa kerrotte niistä vaikeuksista, mihin Lapista kotoisin olevat vuorolomalle pääsevät sotilaat joutuvat huonojen kulkuyhteyksien takia. En tietenkään voi välittömästi asiaan saada korjausta, mutta olen lähettänyt kirjeenne rautatiehallituksen pääjohtajalle ja kiinnittänyt hänen huomiotaan siihen epäkohtaan, mikä Teidän kirjeenne mukaan rautateitten aikataulussa esiintyy. En ole selvillä, kuinka nopeasti muutos voitaisiin saada aikaan, mutta toivon, että Teidän kirjeenne kiinnittää rautatieviranomaisten huomiota siihen kysymykseen, jonka kirjeessänne olette esittänyt.

Rautatiehallituksen Herra Pääjohtaja
7/4 1972

Olen Rovaniemeltä rouva Mirjami Töyräältä saanut kirjeen, jossa esitetään valitus siitä, että Rautatiehallituksen hyväksymissä aikatauluissa on sellainen puute, että lomalle pääsevät sotilaat eivät voi koko lomaansa huonojen kulkuyhteyksien takia käyttää hyödyksi. Lähetän kirjeen Teille mahdollisia toimenpiteitä varten.

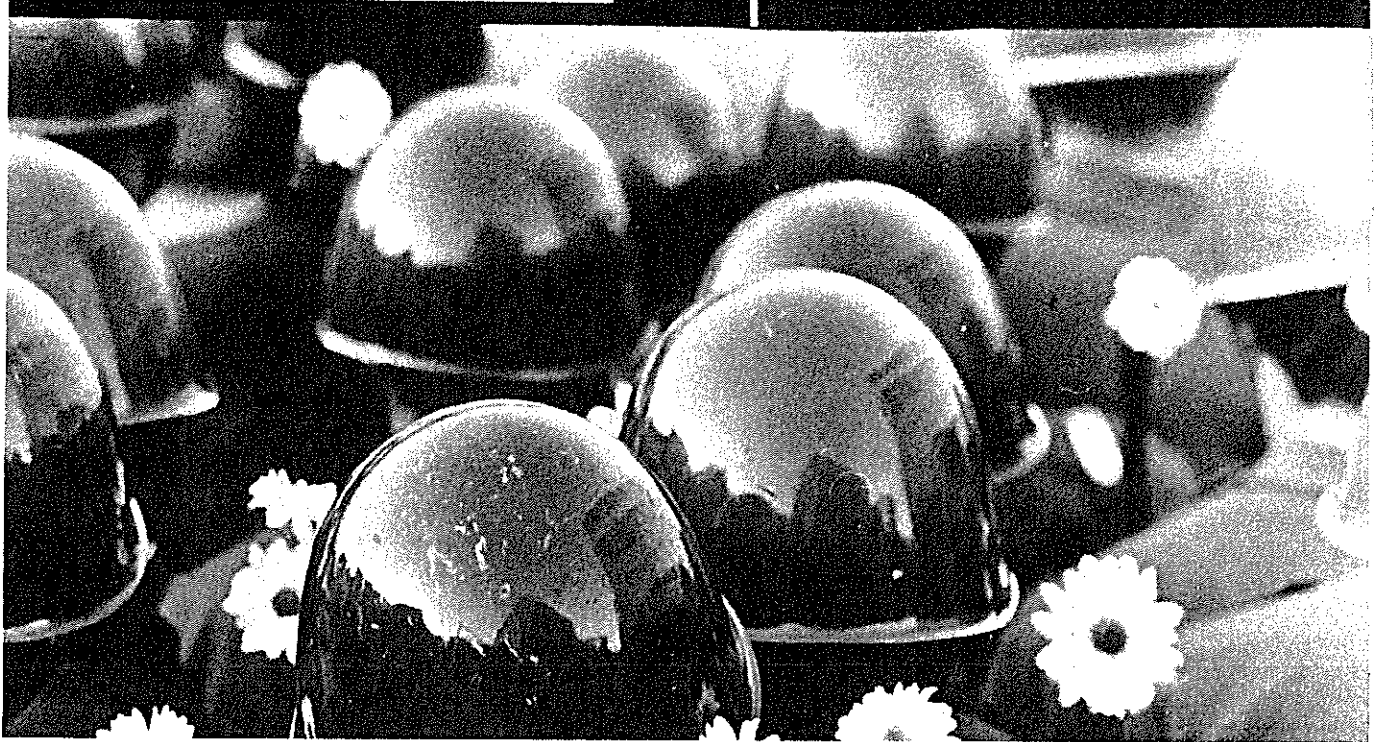
• • •

Urho Kekkonen "Kirjeitä myllystäni 1 ja 2" Otava 1976

MITÄ ON SODAN VASTUSTAMINEN?

..tosi flower power...

JORMA KAARNOLA

Sotia on kautta aikojen pyritty välttämään. Puhutaan rauhan puolustamisesta, antimilitarismista, pasifismista. Kaikki pyrkivät samaan päämäärään, sodan vastustamiseen.

Everstiluutnantti Jorma Kaarnola pohtii, mitä kaikkea sodan vastustaminen on.

Sotaa on vastustettu yhtä pitkään ja hartaasti kuin rauhaa on puolustettu. Ihmiset ovat ryhmittyneet näitä päämääriä ajamaan järjestöinä, kansakuntina, poliittisina ryhmittyminä ja järjestelminä, ideologisina ja idealistisina koulukuntina sekä monentyppisinä kuppikuntina. Tärkeä, jokaiselle yksilölle ja tämän hetken tuhovälineiden äärellä eläville kansakunnilla keskeinen asia "myy hyvin" ja on myös sen tähden saanut ympärilleen kirjavan joukon markkina- ja kauppaorganisaatioita. Tässä runsauden pulassa lienee siis paikallaan kysyä, mitä on sodan vastustaminen? Vastaaminen onkin sitten jo, jos mahdollista, vieläkin monitahoisempi juttu.

Sodan vastustaminen, rauhan puolustaminen, antimilitarismi ja pasifismi tähtäävät kaikki samaan jaloön päämäärään, sotien eliminointiin kansainvälisen kanssakäymisen muodoista. Pää-

määrissä ovat siten täsmälleen samat ainekset kuin meidän maamme turvallisuuspolitiikan tavoitteissa. Mitenkä sanookaan II Parlamentaarinen puolustuskomitea turvallisuuspolitiikkamme päämäärästä?

"Sen (turvallisuuspolitiikan) ensisijaisena tavoitteena on ehkäistä ennakolta maan joutuminen sotien ja muiden ulkoisten koettelumusten kohteeksi ja täten varmistaa kansalaisten turvallisuus sekä antaa kansalaisille mahdollisuus kehittää yhteiskuntaansa ja elinehtojaan haluamallaan tavalla."

Sodan vastustaminen tai paremminkin sodan välttäminen on siis nähtävä ennen muuta vastuuntuntoisen valtionjohdon eräänä tärkeimpänä tehtävänä. Tehtävän täyttämiseen on vain välittävä ja kehitettävä sellaiset keinot ynnä välineet, joiden turvin kansakunnalleen teoistaan vastuussa oleva valtionjohto on vakuutunut tavoitteeseen pääsemisestä.

Ja tässä tullaankin sodan ja rauhan ongelmissa ns perimmäisten kysymysten äärelle. Miten välttää sodat? Vastustamalla niitä sanoin ja poliittisin vedoin, puoistamalla rauhaa samoin menetelmän, olemalla antimilitaristi tai pasifisti tai ryhtymällä isänmaassa turvallisuuden takuumieheksi sotilaana? Vaihtoehdoissa siis löytyy ja niiden paremmuudesta toisiinsa nähden on keskusteltu, kiihkoiltu, taitettu peistä, marssittu (tahdissa ja ilman), osoitettu mieltä, kerätty nimiä, viisasteltu ja hölmöilty, poltettu sotilaspassseja, kokoonnuttu kansainvälisesti ja välillä kansallisesti eli ylisummaan nähty paljon vaivaa (jotkut myös vaivan palkkaa) oman asian ylivoimaisuuden osoittamiseksi.

Sodan vastustamisen nimissä on näin ollen saatu ilmenemään jopa ”sotaisia” piirteitä. Eikä ihme, sillä ihmisethän tässä ovat asialla, nuo sodan ja rauhan Jumalat. Sodan vastustaminen, rauhan puolustaminen on luonut lukkiutuneita asenteita ja ennakkoluuloja sekä ihmisten jaottelua jyviiin ja akanoihin. Rauhan asiasta on tullut myös yksi tärkeä poliittikan ja poliittisen isojaon sekä diskriminoinnin väline. Näin syntyneessä ilmapiirissä idealistit rauhanaatteen ajajat, todelliset pasifistit tuskin viihtyvät. On kyse tarkoituksenmukaisuuspasifismita, joka on jo oppoturnismia, alati ilmettään ja tarkoituksensa muuttavaa. On edetty kauas sodan vastustamisen ja rauhan työn lähtökohdista.

KVEEKARIT ALOITTIVAT

Ensimmäinen järjestynyt liike sotaa vastaan oli Englannissa 17. vuosisadan puolivälissä perustettu kveekarien uskonlahko. Kveekarit taistelivat kylläkin erittäin radikaalisin tavoin sotaa vastaan. He vaativat, että kristittyjen tulisi noudattaa elämän tapaa, joka poistaisi sodan syytkin. Tästä uskonlahkosta kehittyi kristillisseveellisen rauhanliikkeen aatteellinen alku.

Varsinainen rauhanliike sai alkunsa 1800-luvun toisella vuosikymmenellä Yhdysvalloissa, jossa lyhyen ajan sisällä toisistaan riippumatta perustettiin useita rauhanjärjestöjä. Sieltä aate levisi Englantiin v 1830 ja edelleen muualle Eurooppaan. Suomeen, pohjoismaista viimeisenä, perustettiin ensimmäinen rauhanjärjestö ”Suomen Rauhanliitto” v 1907.

Ensimmäinen maailmanrauhankongressi toimeenpantiin Pariisissa kesäkuussa 1889. Kongressin päätöslauselmista mainittakoon

- valtiosopimuksiin on lisättävä sovintotuomioklausuuli,
- on perustettava pysyvä kansainvälinen tuomioistuim,

– on solmittava pysyviä sovintotuomiopöpinuksia.

Kongressissa pantiin myös alulle konfliktitutkimus, jota varten esitettiin kansainvälisen neuvoston muodostamista. Toisessa maailmanrauhankongressissa Lontoossa v 1890 oli esillä mm aseriisunta.

Kun liennyty ja varustelun vähentäminen ovat tällä hetkellä ajankohtaisia neuvotteluohjeita lienee paikallaan muistaa cräs ”alan” ensiyryty. Kun seitsevuotinen sota v 1763 oli päättynyt, teki Itävallan valtiokansleri Kaunitz Preussin Wienin lähettiläälle esityksen varustelujen vähentämisestä. Preussi torjui ehdotuksen epäillen sen vilpittömyyttä. Ei siis mitään uutta auringon alla, olipa kyse ajatuksista, ideoista, vilpillisyydestä tai vilpittömyydestä kansainvälisessä kanssakäymisessä.

Samaan epäilykien ja oman edun tavoittelun ilmapiiriin törmäsivät myös Haagin I Rauhankongressissa v 1899 tehdyt 28 valtion (tuolloin lienee maailmassa ollut vain vajaat 50 itsenäistä kansakuntaa) sopimukset. Näistä yksi käsitteli sovintotuomiomenettelyn käyttöä valtioiden välisissä riidoissa, mikäli niiden kohteina eivät olleet ”elintärkeät edut tai kunniaksymykset”. Tämä oli kuitenkin vapaaehtoista, ja niinpä v 1907 Haagin rauhankongressissa käviin ilmi, että suurvallat eivät halunneet alistua tähän menettelyyn sellaisten selkausten tapahtuessa, joissa ne katsoivat ”elintärkeiden etujensa tai kunniansa olevan kyseessä.”

Aikaa on kulunut noista päivistä 70 vuotta. Onko mikään muuttunut? Tuskinpa vain. Elintärkeät edut ja kunniaksymykset ovat kansakuntien painavimmat punnuksedelleenkin. Sodan käynti, sodan vastustaminen, rauhan puolustaminen ovat joutuneet näppärästi käytettäviksi välineiksi näiden punnusten ylläpitämiseksi ja niiden painovoiman lisäämiseksi.

”Pasifismin käsite ulottuu kokeneen miehen, sodat käyneen sotilaan, itse-

tään selvästi rauhanrakkaudesta aina orjamaiseen katsantokantaan: rauha minkä alistumisen hinnalla tahansa. Se on näin ollen iskusana, sana ilman selvää sisällystä.”

Tällä tavoin näki pasifismin olemuksen kenraaliverstti Hans von Seeckt. Näinpä rauhanliike on joutunut tavoitteeseensa pyrkiessään määrittelemään asennoitumisensa myös ns oikeutettuun sotaan ja toteamaan, että ”rauha minkä alistumisen hinnalla tahansa” ei ole rauhanliikkeen olemuksen mukaista.

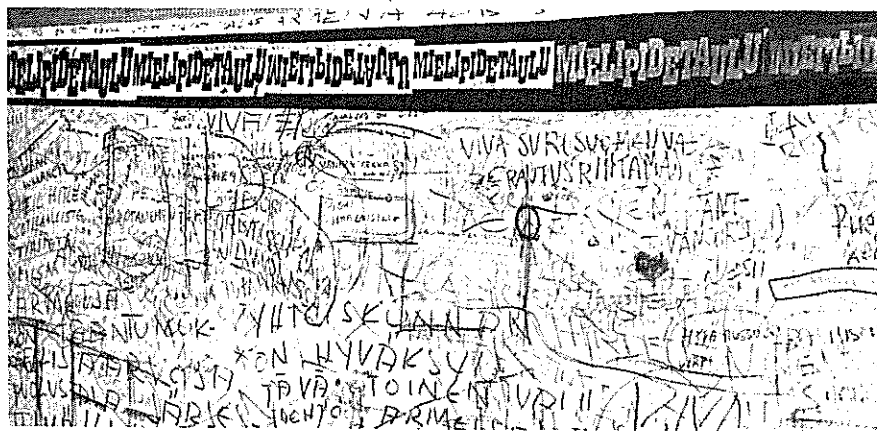
Ronen’in rauhankongressissa 1903 päätettiinkin että:

”Kasvaneet kansalliset vaatimukset eivät tee puolustussotaa oikeutetuksi, vaan vasta se tosiseikka, että kansakunta, joka puolutussotaan ryhtyy, on päättävästi ennen sitä osoittanut alistuvansa ilman rajoituksia välitysoikeuteen, kun taas vastustaja on kieltäytynyt asian tällaisesta tutkimisesta ja valinnut väkivallan tien.”

Työtä on siis tehty vuosisatoja; esityksiä sovittelumenetelmistä, sopimuksia, liennytyrytyksiä, sodan vastustamista, rauhan puolustamista, mutta: sopimukset ovat vain sopimuksia, ajatukset ja ideat ovat usein ”sinisiä”, kaiken takana toteuttajana on ihminen, joka on epäluuloinen, vilpillinen ja yhteisistä päätöksistä lientyvä tai ainakin tällaiseksi epäilty ja se jo riittääkin epäluulon ja siitä kehittyvän konfliktin aiheeksi.

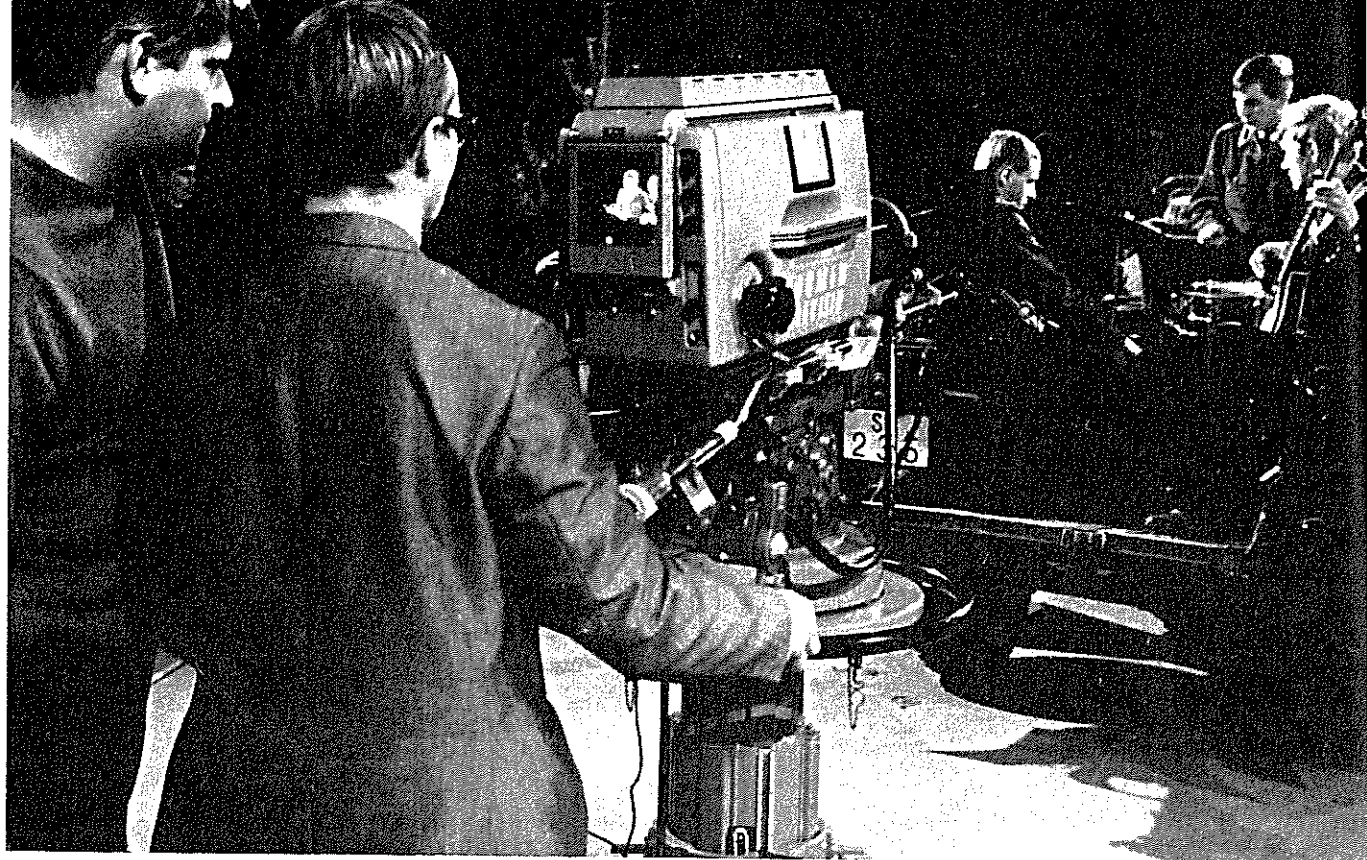
Mitä siis on sodan vastustaminen? Sen on oltava epäluulojen poistamista, epäluulon kylväjien tuomitsemista ja ”parantamista”, kaikkien ihmisten turvallisuuden maksimointia ilman sodan vastustamisen tai rauhan puolustamisen aatteen monopolisointia. Vailla kiihkoa, vaikka syytelyä, vailla oman edun tavoittelua.

Oletko sotaa vastaan vai rauhan puolesta? Minä olen sekä että ja se on yksi niistä ystistä, jonka vuoksi olen sotilas, Suomessa. □

Maanpuolustus herättää monenlaisia mielipiteitä

MAANPUOLUSTUS TELEVISION UUTISISSA

SEPPO HÄRKÖNEN

Sotilailla on usein mieluinen kuva, että heidän työnsä ja toimensa eivät riittävissä määrin kiinnosta julkisia tiedotusvälineitä. Erityisesti television on moitittu suhtautuvan nurjasti sotilastiedotukseen. On tuntunut siltä, että sotilaiden asioilla ei ole pääsyä tv:n uutislähetysiin.

Asiantilaa on tutkittu pääesikunnan tiedotusosastolla. Selvityksen television uutistoimituksen vuoden 1975 maanpuolustusuutisista teki toimittaja Seppo Härkönen palvellessaan erikoisupseerikokelaana tiedotusosastolla.

Radio ja televisio ovat suomalaisen yleisön eniten käyttämät tiedotusvälineet. Noin 80 % väestöstä kuuntelee päivittäin ainakin hetken radiota ja 75 % katselee televisiota. Radion kuunteluun käytetään keskimäärin 2-3 tuntia päivässä viikonpäivästä ja vuodenaikasta riippuen. Television ääressä aikaa kuluu päivittäin pari tuntia, viikonloppuisin jopa kolme tuntia.

Myös joukkoviestimien välisistä arvostuksista saadut tutkimustulokset kertovat television merkittävydestä. Vuonna 1973 puolet suomalaisista piti televisiota tärkeimpänä uutisvälineenä. Sanomalehtä tai radiota piti tärkeimpänä uutislähteenä noin neljännes väestöstä.

Televisio on myös laajalevikkinen uutisväline. Yleisradion PTS-osaston seurantalutkimusten mukaan television uutislähettykset keräsivät vuonna 1975 keskimäärin 1,8 miljoonaa katsojaa.

TELEVISION UUTISVALINNAT

Ohjelmalliset ja oikeudelliset normit Yleisradion harjoittamalle ohjelmapolitiikalle asettavat yleiset lait ja Ohjelmatoininnan säännöstö, (OTS) joka on parhaillaan uusittavana.

Voimassa olevan säännösten mukaan päätavoitteena on pidettävä oikeisiin tietoihin ja tosiasioihin perustuvan maailmankuvan tarjoamista. Yleisradion ei tule säännösten mukaan pyrkiä minkään tietyn katsomuksen istuttamiseen yleisöön, vaan omakohtaisten katsojien rakennusosien tarjontaan.

Uutistoiminnan merkitystä ohjelmatoininnassa korostaa se, että sen sisällöstä on annettu yksityiskohtaiset ohjeet ja määräykset. OTS:n mukaan yhtiön uutisohjelmien sisällön valinnassa tulee noudattaa vahvistettuja uutiskriteerejä. Säännöstö toteaa, että asiallinen, tasapuolinen, riippumaton ja nopea uutistoiminta on koko yhteiskunnan etujen mukaista. OTS määrittelee uutisen seuraavasti: "Uutisella" ymmärretään uutta tietoa sisältävää tiedonantoa äskettäin tapahtuneesta tai esille otetusta asiasta. Äskettäisyydellä tarkoitetaan yleensä päivänkohtaisuutta. Uutisen arvo määräytyy uutiskriteerien mukaan.

Uutisarvo määräytyy pääasiassa seuraavien yhdessä tai erikseen vaikuttavien kolmen kriteerin mukaan:

- tapahtuman vaikutusten tosiasiallinen voimakkuus (intensiteetti)
- tapahtuman vaikutusten laajuus, ts. sen ihmisjoukon suuruus, jota vaikutukset koskevat,
- missä määrin tapahtuman vaikutukset koskettavat uutisten kuulijoita ja katsojia itseään tai niitä ryhmiä, joihin he kuuluvat.

Nämä ns. informatiiviset uutiskriteerit poikkeavat jonkin verran suomalaisen lehdistön käyttämistä kriteereistä, joita usein kutsutaan kaupallisiksi kriteereiksi. Yleisradion uutisvalinnassa ei riitä, että tapahtuma on pelkästään mielenkiintoinen tai uusi. Sen tulee sisältää myös sellaista uutta tietoa, jolla on katsojien ja kuulijoiden elämäntilanteen kannalta merkitystä.

Tämä tekee tilanteen sotilastiedotuksen kannalta joskus ongelmalliseksi. Sotilaat tarjoavat usein uutisaiheiksi paraateja, näytöksiä tai vastaavia tilaisuuksia. Yleisen näytävyytensä ja mielenkiintoisuutensa lisäksi ne harvoin sisältävät sellaisia aineksia, jotka ylittäisivät rimaa hipomatta Yleisradion käyttämät uutisten valintakriteerit. Poikkeuksina on syytä mainita valtakunnalliset paraatit ja muut vastaavat juhlat, joihin yleensä sisältyy elementtejä, joilla on yleistä puolustuspoliittista merkitystä.

MAANPUOLUSTUSOHJELMAT YLEISRADIOSSA

Maanpuolustusohjelmien osuutta Yleisradion ohjelmistossa on tutkittu 70-luvun alkupuolella. Tuolloin kävi ilmi, että maanpuolustusta on käsitelty Yleisradiossa suhteellisen niukasti joskin säännöllisesti. Esimerkiksi vuonna 1972 maanpuolustuksen osuus kokonaisuohjelma-ajasta oli noin 0,5 prosenttia.

Maanpuolustusohjelmisto on koostunut pääasiassa uutismateriaalista. Uutisista puolestaan radio on välittänyt noin 80 % ja television osuus on ollut parinkymmenen prosentin luokkaa.

KUINKA MAANPUOLUSTUSUUTISET LÄPÄISEVÄT UUTISSEULAN

Pääesikunnan tiedotusosastolla tekemässään selvityksessä pyrin kartoittamaan television välittämien maanpuolustusuutisten määrän ja jakautumisen eri aihepiireihin. Samalla vertasin tv-uutisten aihejakautumia sanomalehdistön maanpuolustuskirjoitteluun ja pääesikunnan tiedotusosaston jakaman lehdistömateriaalin määrään ja aihepiiriinjakautumaan.

Vertailuvuodeksi valitsin vuoden 1975, koska ko. vuodelta oli käytävissä suhteellisen täydelliset tiedot. Aineiston luokitteluperusteena eri aihepiireihin on käytetty tiedotusosaston lehdistöseurannan luokitusjärjestelmää.

Kappaleittain laskien television uutistoimitus välitti vuonna 1975 maanpuolustusuutisia seuraavasti: (Vertailun vuoksi mukaan otettu myös pääesikunnan tiedotusosaston välittämät uutiset)

	PE	TV
	kpl	
Yleinen maanpuolustus	37	9
Asevelvollisuusasiat	21	4
Koulutus	51	—
Tekniikka ja hankinnat	17	4
Varuskunnat	19	—
Henkilöuutiset	62	2
PV:n komentaja	7	—
YK-joukot ja kansainväliset asiat	46	12
Muut	27	4
Yhteensä	288	39 kpl

Kappalemäärä television uutislähettyksissä ei ole erityisen suuri. Merkitsevän 39 uutista vuodessa vain yhtä uutista vajaata kahta viikkoa kohti. Harvahaikaa uutisointia kompensoi tv-uutisten suuri katsojamäärä, keskimäärin 1,8 miljoonaa lähetystä kohti. Sitä, kuinka moni katsoja todella huomaa maanpuolustusuutiset lähettyksistä, ei ole mahdollista tässä yhteydessä selvittää.

Selvityksestä voi todeta myös television kiinnostuksen keskittyvän suhteellisen voimakkaasti muutamiin aihepiireihin. Yleinen maanpuolustus, asevelvollisuusasiat ja kansainväliset asiat kiinnostavat television uutisväkeä huomattavan runsaasti muihin aihepiireihin verrattuna.

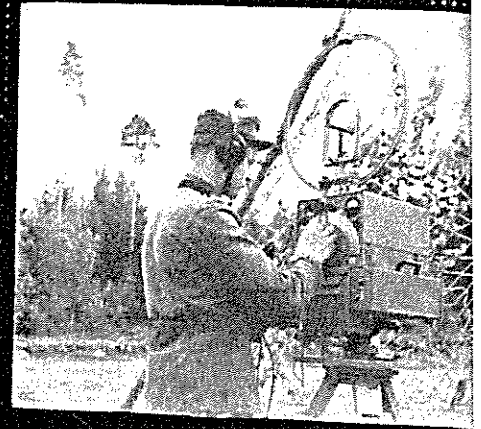
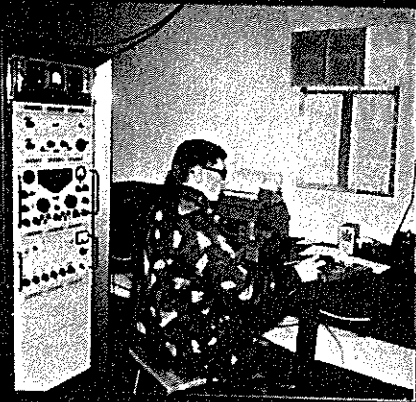
Vastaavasti uutisvälitykseen on jäänyt runsaasti tyhjää luokkia. Koulutuksesta, varuskuntien asioista tai puolustusvoimain komentajan tekemisistä ei yksikään uutistapahtuma ole ylittänyt uutiskynnystä, vaikka pääesikunnasta päin uutistarjontaa onkin ollut.

Uutisvalinta on melko samankaltainen televisiossa ja valtakunnallisessa lehdistössä. Aikaisempien lehdistöä koskevien tutkimusten perusteella voi todeta että tv:n ja suurten lehtien maanpuolustusuutistoiminnan painopiste on melko samankaltainen. Se asettuu asevelvollisuusasioihin ja kansainvälisiin kysymyksiin. Kansainvälisten asioiden suuri osuus selittyy suomalaisten aktiivilla panoksella rauhanturvaamistehtävissä ja niiden johtamisessa.

Vuonna 1975 käytettiin maanpuolustusta käsitteleviin uutisiin aikaa television uutislähettyksissä seuraavasti:

Yleinen maanpuolustus	16 min 50 sek
Asevelvollisuusasiat	4 min 20 sek
Tekniikka ja hankinnat	8 min 25 sek
Henkilöuutiset	50 sek
Yk-joukot ja kans.väl. asiat	17 min 30 sek
Muut	3 min 40 sek
Yhteensä	51 min 35 sek

informaatio... on ongelmamme

kommunikaatio on vaikeutemme

TOIMITTAJIEN PERUSTIEDOT OVAT PUUTTEELLISIA...

35 maanpuolustusuutisesta oli lyhyitä juontajan lukemia uutissähkeitä 24 kappaletta. 11 uutisaihetta oli arvioitu niin merkittäviksi, niistä oli laadittu laajempi, keskimäärin 2–3 minuuttia kestävä uutisraportti. Sähkeiden kokonaiskesto oli runsaat 13 minuuttia ja uutisraportteihin käytettiin aikaa yli 38 minuuttia.

Maanpuolustusuutisten määrät ja kestot television uutisissa ovat säilyneet suhteellisen vakioina koko tämän vuosikymmenen. Määrät ovat heilahdelleet 40 uutisaininnan molemmin puolin ja kesto on liikkunut 1 tunnin tienoilla.

Maanpuolustusuutisiin käytetty aika vastaa suhteellisen tarkoin maanpuolustukselle annettua osuutta koko Yleisradion ohjelmistossa. Maanpuolustuksen osuus koko ohjelmistossa oli noin 0,5 prosenttia. Uutisten runsaat 51 minuuttia vastaa noin 0,6 prosenttia television koko uutisohjelma-ajasta.

MAANPUOLUSTUKSEN ASEMA TELEVISION UUTISISSA

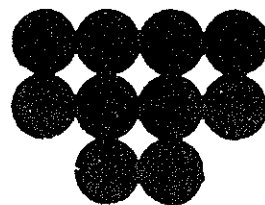
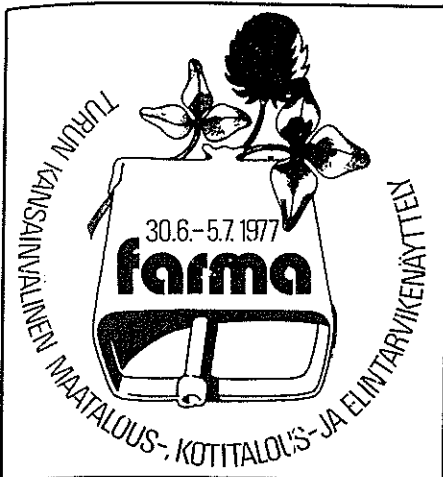
Maanpuolustuksella on television uutistoiminnassa vakiintunut, joskin määrällisesti suhteellisen niukka asema. Määrä kilpailee kuitenkin tasavertaisesti useimmille muille puolustusvoimiin verrattavalle laitokselle annettuun ohjelma-aikaan.

Jos puolustusvoimat pyrkii aktiivisesti parantamaan omaa asemaansa television uutiskanavilla, sen on pyrkimyksissään otettava huomioon Yleisradion tiedonvälityksen yleiset lähtökohdat, joita selostettiin tämän kirjoituksen alkupuolella. Yleisradio ei voi antaa puolustusvoimille erikoisasemaa, vaan puolustusvoimien ja maanpuolustuksen uutisaineston tulee täyttää samat kriteerit, joita sovelletaan muidenkin yhteiskun-

nallisten instituutioiden tiedotusmateriaaliin.

Paljon on kuitenkin tehtävissä ja suhteellisen vähällä vaivalla. Selvitystä laatiessani keskustelin toimittajien kanssa paljon heidän käsityksistään puolustusvoimista ja maanpuolustuksesta. Yleisesti toimittajat katsovat, että perustiedot maanpuolustuksesta ovat joko vanhentuneita tai puutteellisia. Naiset eivät näitä perustietoja saa juuri missään elämänsä vaiheessa ja miehillä tieto perustuu asevelvollisuusajakauteen, joka kaiken aikaa loittonee ja samalla jaettu saatu tieto sammaloituu ja rapisee mielestä pois.

Säännölliset ja avoimet suhteet toimittajiin sekä rehellisten ja totuudenmukaisten tietojen antaminen puolustusvoimista auttaneen parhaiten täyttämään maanpuolustustietouden puutteita niin suuren yleisön kuin tiedottajienkin parissa. □

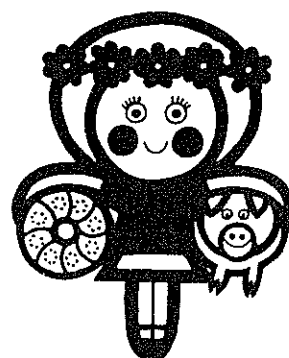
KAINUU 77
MAATALOUSNÄYTTELY
VAALASSA 1.-3. 7. 1977

savo
77

MAATALOUS
NÄYTTELY

NILSIASSÄ 29-31.7.1977

TERVETULO A
KESÄN
MAATALOUS-
NÄYTTELYIHIN

Pirkanmaan
MAATALOUSNÄYTTELY
 Kangasalla 5-7.8.1977

Rakennus- ja insinööritoimisto
TERÄSBETONI OY

KADETTIKENRAALIT JA -AMIRAALIT

Vuoden 1976 loppuun mennessä oli 96 kadettiupseeria ylennyt kenraalikuuntaan. Oheisessa esittelyssä päivä-

määrä kertoo asianomaisen kenraalimajuriksi (vast) ylentämisen.

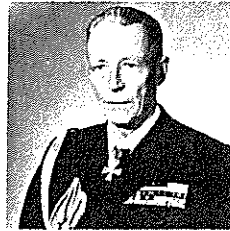
Kontra-amiraali
Sundman, Svante
Kad n:o 9 me
4.6.1943

Kenraaliluutnantti
Savonjousi, Kai
Kad n:o 66
25.2.1949

Kenraalimajuri
Valkama, Yrjö
Kad n:o 11
31.7.1950

Vara-amiraali
Koivisto, Oiva
Kad n:o 21 me
5.2.1953

Kenraaliluutnantti
Artola, Reino
Kad n:o 607
23.4.1953

Kenraaliluutnantti
Huhtala, Olavi
Kad n:o 268
4.6.1953

Kenraaliluutnantti
Roschier, Eloh
Kad n:o 198
5.3.1954

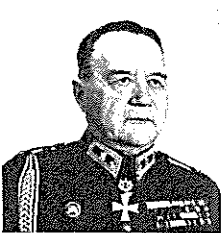
Kenraaliluutnantti
Kurenmaa, Aksel
Kad n:o 329
6.4.1955

Kenraalimajuri
Ehrnrooth, Gustaf
Kad n:o 8
5.5.1955

Kenraalimajuri
Grönvall, Ragnar
Kad n:o 93
4.6.1955

Kenraalimajuri
Hanste, Yrjö
Kad n:o 51
25.8.1955

Kenraaliluutnantti
Ehrnrooth, Adolf
Kad n:o 277
7.2.1956

Kenraaliluutnantti
Pennanen, Antti
Kad n:o 619
12.3.1956

Kenraaliluutnantti
Koskimaa, Ali
Kad n:o 424
19.6.1956

Kenraaliluutnantti
Kukkonen, Erkki
Kad n:o 322
19.6.1956

Kenraaliluutnantti
Miettinen, Martti
Kad n:o 400
19.6.1956

Kenraaliluutnantti
Arimo, Reino
Kad n:o 585
4.6.1957

Kenraaliluutnantti
Maunula, Aatos
Kad n:o 786
6.12.1957

Kenraalimajuri
Lammetmaa, Paavo
Kad n:o 892
29.8.1958

Kenraaliluutnantti
Järventaus, Jorma
Kad n:o 1232
29.8.1958

Kenraalimajuri
Seeve, Olavi
Kad n:o 837
8.12.1958

Kenraaliluutnantti
Kopra, Tauno
Kad n:o 688
23.3.1959

Kenraalimajuri
Pietarinen, Aarne
Kad n:o 393
28.12.1959

Kenraalimajuri
Peura, Eskil
Kad n:o 551
28.12.1959

Kenraalimajuri
Airila, Lauri
Kad n:o 489
25.3.1960

Kenraalimajuri
Sotisaari, Lauri
Kad n:o 213
25.3.1960

Kenraaliluutnantti
Korhonen, Olavi
Kad n:o 1051
14.7.1961

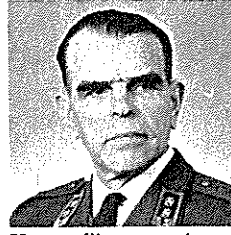
Kenraalimajuri
Saukkonen, Tauno
Kad n:o 560
16.9.1961

Kenraalimajuri
Astola, Aaro
Kad n:o 469
16.9.1961

Kenraaliluutnantti
Hirva, Reino
Kad n:o 574
16.9.1961

Kenraaliluutnantti
Koppinen, Veikko
Kad n:o 855
15.3.1962

Kenraalimajuri
Karhunen, Veikko
Kad n:o 1046
15.3.1962

Kenraaliluutnantti
Halttu, Paavo
Kad n:o 1183
11.1.1963

Kenraaliluutnantti
Ilmola, Paavo
Kad n:o 1413
11.1.1963

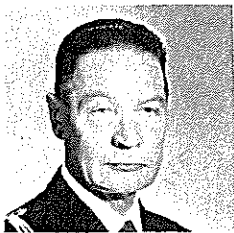
Kenraalimajuri
Kare, Risto
Kad n:o 492
11.1.1963

Kenraali
Leinonen, Kaarlo
Kad n:o 1267
11.1.1963

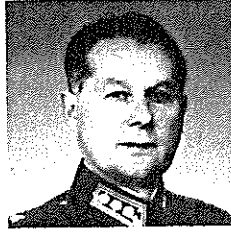
Kenraali
Keinonen, Yrjö
Kad n:o 2456
7.2.1964

Kontra-amiraali
Lennes, Oiva
Kad n:o 52 me
1.8.1964

Kenraaliluutnantti
Turkki, Reino
Kad n:o 1500
12.9.1964

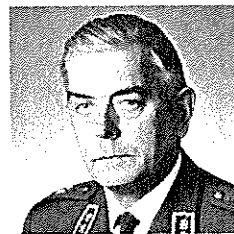
Kenraalimajuri
Valtonen, Olavi
Kad n:o 745
21.11.1964

Kenraaliluutnantti
Sisto, Mikko
Kad n:o 1433
21.11.1964

Kenraaliluutnantti
Hallila, Allan
Kad n:o 1600
6.12.1964

Kenraaliluutnantti
Hannila, Matti
Kad n:o 1505
16.3.1965

Kenraaliluutnantti
Somerkari, Ville-Poju
Kad n:o 1335
16.3.1965

Kenraaliluutnantti
Lindeman, Karl-Olof
Kad n:o 953
6.12.1965

Kenraalimajuri
Gummerus, Pehr-Johan
Kad n:o 971
6.12.1965

Kenraaliluutnantti
Pöyhönen, Kauko
Kad n:o 1750
4.6.1966

Kenraali
Sutela, Lauri
Kad n:o 1669
4.6.1966

Kenraalimajuri
Nuolimaa, Eero
Kad n:o 579
7.6.1966

Kenraalimajuri
Hynninen, Jouko
Kad n:o 1042
4.7.1966

Vara-amiraali
Pirhonen, Jouko
Kad n:o 241 me
7.8.1966

Kenraalimajuri
Vahla, Esko
Kad n:o 905
15.8.1966

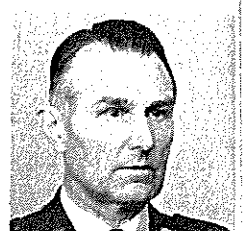
Kenraaliluutnantti
Ylirisku, Otto
Kad n:o 1685
20.10.1966

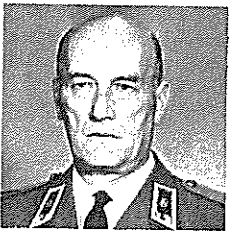
Kenraalimajuri
Avela, Martti
Kad n:o 943
7.11.1966

Kenraalimajuri
Karvinen, Väinö
Kad n:o 93 rt.
10.2.1967

Kenraaliluutnantti
Leppälä, Ilmari
Kad n:o 1356
21.8.1967

Kenraalimajuri
Backström, Börje
Kad n:o 1030
22.9.1967

Kenraalimajuri
Seppälä, Olavi
Kad n:o 1469
6.12.1967

Kenraaliluutnantti
Halmevaara, Kai
Kad n:o 1601
6.12.1967

Kenraaliluutnantti
Lehti, Olavi
Kad n:o 1418
31.12.1967

Insinöörikenraalimajuri
Miettinen, Kaarlo
Kad n:o 271 me
23.2.1968

Kenraalimajuri
Brandt, Aijol
Kad n:o 740
23.4.1968

Kenraalimajuri
Kytölä, Toivo
Kad n:o 1054
20.7.1968

Kenttäpiispa
Massa, Yrjö
Kad n:o 2821
1.1.1969

Kenraaliluutnantti
Salmela, Eero
Kad n:o 2872
7.2.1969

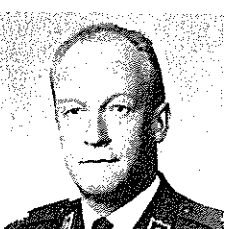
Kenraaliluutnantti
Matikainen, Unto
Kad n:o 1631
4.6.1969

Kenraaliluutnantti
Junttila, Paavo
Kad n:o 2025
6.12.1969

Kenraaliluutnantti
Levo, Urpo
Kad n:o 2501
6.12.1969

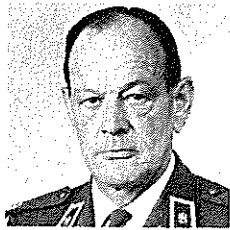
Kenraaliluutnantti
Siilasvuo, Ensio
Kad n:o 2156
6.12.1969

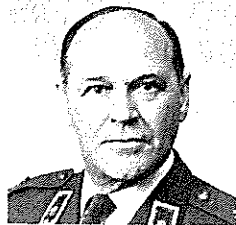
Kenraaliluutnantti
Setälä, Erkki
Kad n:o 1665
1.4.1970

Kenraaliluutnantti
Sarmanne, Kai
Kad n:o 2149
1.6.1970

Kenraalimajuri
Krogerus, Holger
Kad n:o 2254
5.9.1970

Kenraalimajuri
Salmela, Väinö
Kad n:o 1662
1.11.1970

Kenraaliluutnantti
Kaakinen, Olavi
Kad n:o 1704
6.12.1970

Kenraalimajuri
Mielonen, Unto
Kad n:o 1357
9.1.1971

Kenraaliluutnantti
Kanninen, Ermei
Kad n:o 2451
4.6.1971

Kenraaliluutnantti
Multanen, Pentti
Kad n:o 2530
4.9.1971

Kenraaliluutnantti
Haaksalo, Magnus
Kad n:o 1798
4.9.1971

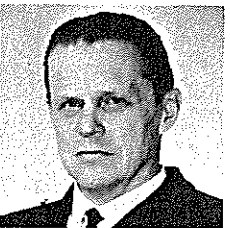
Kenraalimajuri
Räsänen, Kauko
Kad n:o 2313
3.11.1972

Kenraalimajuri
Klöf, Tapani
Kad n:o 1559
1.12.1973

Kenraalimajuri
Pajula, Jukka
Kad n:o 2551
1.12.1973

Kontra-amiraali
Wikberg, Stig-Olof
Kad n:o 342 me
6.12.1973

Kenraalimajuri
Koho, Lauri
Kad n:o 2960
6.12.1973

Insinöörikenraalimajuri
Myyryläinen Pentti
Kad n:o 2094
1.4.1974

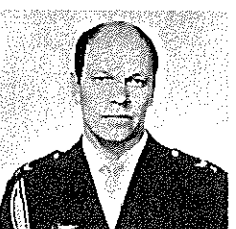
Kenraalimajuri
Heinrichs, Lars Gunnar
Kad n:o 2213
6.12.1974

Kenraalimajuri
Syrjä, Pentti
Kad n:o 2899
1.1.1975

Kenraalimajuri
Savolainen, Aapo
Kad n:o 2609
11.4.1975

Kenraalimajuri
Meriö, Rauno
Kad n:o 3452
22.4.1975

Kenraalimajuri
Valtanen, Jaakko
Kad n:o 487 me
25.9.1975

Kenraalimajuri
Tuominen, Tauno
Kad n:o 2337
25.9.1975

Kenraaliluutnantti
Kärkkäinen, Yrjö
Kad n:o 1863
6.12.1975

Kenraalimajuri
Ruutu, Juhani
Kad n:o 2863
1.2.1976

Kenraalimajuri
Heiskanen, Raimo
Kad n:o 2411
16.3.1976

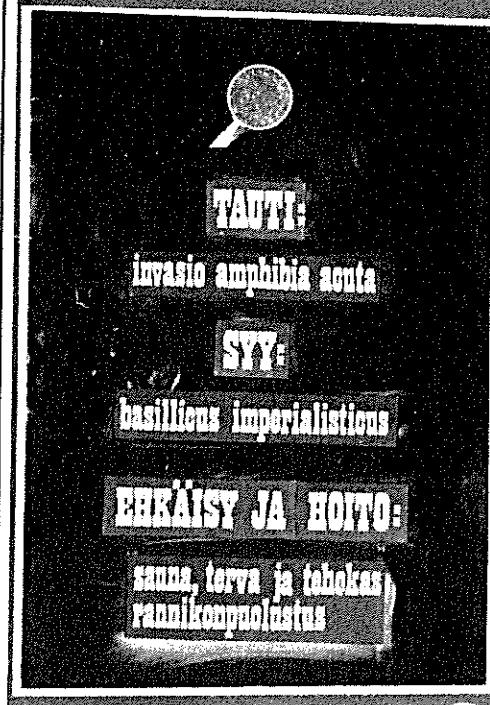
Kenraalimajuri
Sarva, Kalevi
Kad n:o 1762
9.4.1976

Kenraalimajuri
Sihvo, Aarno
Kad n:o 2614
17.10.1976

Kenraalimajuri
Pajunen, Aimo
Kad n:o 539 me
6.12.1976

TURVALLISUUS JA -POLITIikka

MEKLARI

Kun muuan lehti teki tässä viime vuoden lopulla "sensaatiomaisia paljastuksia" siitä, kuinka sotaväki ja teollisuus ovat olleet yhteistoiminnassa erilaisten suojaamissuunnitelmien laatimisessa, jopa aseellisen toiminnan suunnittelussa, niin tuli mieleen ajatus, kuinka typerä suomalainen voi olla. Toivon hartaasti, että nuo tiedot ovat ainakin osittain paikkansa pitäviä. Sehän osoittaisi nimenomaan, että meillä huolehditaan tämän maan turvallisuudesta monella eri sektorilla.

Miksihän tuollaista toimintaa nimitettäisiin läntisessä naapurissamme? Todennäköisesti kysymyksessä olisi "demokraattisen kuningaskunnan turvallisuusjärjestelyt". Idässä tätä puolestaan nimitettäisiin "suureksi isänmaalliseksi kansanpuolustukseksi". Mutta meillä Suomessa joidenkin mielestä ollaan syylistytty maanpetokseen, puhumattakaan erilaisten sopimusten rikkomisesta.

Haluaisinpä tietää, mitä suuret sotilasjohtajat (poliittiset myös) molemmissa naapurimaissamme ajattelisivat noita kirjoituksia lukiessaan. Varmasti nauraisivat, kuin parhaimmillekin vitseille. Siksi, etteivät kirjoittavat ole ymmärtäneet, mitä todella pitäisi tehdä.

* * *

Kannaksella olivat linjat sodan aikana varsin lähekkäin toisiaan. Paikka paikoin puhe kuului hyvin puolelta toiselle. Suurin piirtein tiedettiin, millaista väkeä oli vastapuolella. Kielitaitoiset huutelivat tulitaukojen aikana yli "ei kenenkään maan". Kerran naapurin puolelta luikattiin — suomeksi tietenkin:

— Eikös ole ketään härmäläistä uskaltanut sotaan lähteä, kun ei kuulu eikä näy?

Suomalaisten ampumahaudoista vastattiin:

— Härmälääsiä piretähän vielä rautahäkissä' huoltoportaassa ja ne päästetään irti vasta sitte kun tuloo tosi etehen.

* * *

Henkinen maanpuolustus katosi viime vuonna maanpuolustuksellisesta nimikeistöstä. Sen mukana katosi myös HMS eli henkisen maanpuolustuksen suunnittelukunta. Tilalle tuli maanpuolustustiedostus ja sen suunnittelukunta tai ainakin olisi pitänyt tulla. Mutta sitä ei ole löytynyt, ei ainakaan julkisuudesta.

Pitäisiköhän pistää etsintäkuulutus julki, jotta moinen elin löytyisi. Muistaakseni se kyllä joskus viime vuonna nimettiin, mutta oliko ensimmäiseksi tehtäväksi annettu koko aatteen hautaa-

minen? Jos näin oli, niin tehtävä on suoritettu nopeasti, tehokkaasti ja vähin äänin.

Rauha hänen muistolleen!

* * *

Varusmiehille on kerrottu valmis tuneen turvallisuuspolitiikan opetussuunnitelma. Asiassa ei tietysti sinänsä ole mitään pahaa, päin vastoin jos tunteja voidaan lisätä, niin ant' mennä vaan. Mutta tausta on sinänsä huomattavasti vakavampi: Kuinka monta tuntia turvallisuuspolitiikkaa on meidän koululaitoksemme, nimenomaan tämän uuden peruskoulun ohjelmassa? Vastaus kuuluu: taatusti ei yhtään.

Sotaväki joutuu tällä tavalla paikkaamaan niitä aukkoja ja puutteita, joita koulunsa käyneille on jäänyt. Ja mitä opetusta saa puolet kansastamme eli naiset? Vastaus: valitettavasti eivät mitään.

Perusteet turvallisuuspolitiikasta pitäisi saada koulussa ja sotaväessä paneuduttaisiin sen sotilaalliseen puoleen.

* * *

On se vähän noloa mennä kotia, kun ei oo eres kaatunukkaa. sanoi Nurmon mies, kun lomalle luvattiin.

VESITTÄMINEN — KEHITTÄMISEN UUSI NIMI

PAULI TOIKKA

Kun kenraali käski ja mielenikin kadettikunnan jäsenenä teki, kommentoin armeijan vesittämisväitettä, jonka ammattimetsuri Pokkinen heitti tuossa joulun alla. Puolustuslaitoskomitean poliitikot kun kuulenma ovat "parlamentarisoinnassa puolustushallintoa perustamalla yhteiskunnallisten asian neuvottelukunnan, palkkaamalla pääpoliitrukin puolustusministeriöön ja lisäämällä osallistumismahdollisuuksia, varsinaisia asiantuntijoita eli upseeristoa kuulematta". Tämä tapahtuu tehokkuuden ja luotettavuuden kustannuksella.

Tiedänpä näiden "yleisneropoliitikkojen vaalihöpisseen" ja asetaneen jopa työnsä lähtökohdaksi sen, ettei tehokkuudesta tingitä ja että armeijan luotettavuutta pyritään jopa kehittämään. Joskin ammattisotilas näkee maanpuolustustehokkuuden virheellisesti mm viihtyvyyden vastakohtana, väheksyy tahtoa ja korostaa kykyä eli aseitten merkitystä. Maanpuolustustahdon kehittäminen kun ei maksa juuri mitään ja tuottaa tuloksia vain, jos mm upseeriston poliittiset asenteet muuttuvat pikkujalkaa moniarvoisemmiksi. Tämä lisää erityisesti keskustaan ja vasemmis-

toon kuuluvan muutaman miljoonan kansalaisen puolustustahtoa ja erään Euroopan oikeistolaisimman armeijan luotettavuutta, jolloin myös vasemmiston pelko sisäpoliittisten valtuuksien käytöstä työväestöä vastaan kaikkoaa. Nythän evp-upseerit, joille politikointi on sallittua, säännönmukaisesti ilmoittautuvat perustuslaillisten tai kokoomuksen riveihin. Eipä siten hämmästytkään, että Kylkirautaan kirjoittavat liberaalit ja demarit mainitaan toisinajattelviksi.

Poliittinen luotettavuus on siis tärkeä osa puolustusvoimain luotettavuutta. Moniarvoisessa yhteiskunnassamme se merkitsee moniarvoisuuden hyväksymistä kaiken toiminnan, myös Kylkiraudan kannanottojen lähtökohdaksi.

Pokkisen kannanotto sisälsi selvän vaatimuksen yksiarvoisuuteen ja paluuseen jonnekin 30-luvulle, jottei valtioliamme tuhoudu. Isät ja äidit, jotka kutsuttiin tuhoa estämään, ovat toki saaneet oppinsa armeijasta, äidit isien kautta. Niinpä he kammoksuvatkin armeijamaista korostunutta johtajavaltaisuutta ja näennäistä sisäistä kuria ja tilalle toivovat johtamisilmastoa, jossa johtajien

ja johdettavien yhteiset arvot ja normit synnyttävät keskinäistä solidaarisuutta ja luottamusta, jolloin neuvottelujohtamista ei tarvita. Tälläkin hetkellä tarvitaan sen sijaan työtä 100 000 johdettavalle.

Ehkä olisi päikallaan upseerikoulutuksessaakin kuvata, mitä politiikka, yhteisten asioiden hoito, on käytännössä. Vaikkapa järjestää käyntejä ja keskusteluja eduskunnassa, joka ei enää suostu sille tarjottuun pelkän maksajan rooliin. Tällöin myös tieto puolustuslaitoskomitean työtavoista ja poliitikkojäsenten takana valmistelutyötä tekevistä laajasta asiantuntijain joukosta, poistaisi epäilyjä poliitikkojen asiantuntemattomuudesta samalla, kun "epäpoliittisen" upseeriston käsitys oman asiantuntemuksensa kaudesta ja yksiarvoisuudesta tiedostuisi terveellisesti.

JK. Pokkinen osui oikeankin mm todetessaan komitean mietinnön kompromissiksi, jonka sisältö painottui juuri epäpoliittisen 26 % upseeriedustuksen toimesta enemmän oikealle. □

K-kauppa neuvoo ja palvelee

NÄKÖALA- PAIKALLA

Näköalapaikalle on kipuamassa everstiluutnantti Kalevi Tarvainen, joka haastattelua tehtäessä oli Panssarikoulun johtaja, mutta on kevään kuluessa siirtymässä Pääesikunnan koulutusosastoon, koulutustoimiston päälliköksi.

Koulutus on yksi puolustusvoimien rauhanajan tärkeimmistä tehtävistä, kouluttajien mielestä tärkein ja ehkä myös varusmiesten. Niinpä Kylkirauta lähti tutkailemaan everstiluutnantti Tarvaisen tämänhetkisiä näkemyksiä koulutuksesta. Ja kysymyksessä oli pikahaastattelu. Aikaa alta kymmenen minuuttia.

MIKÄ MEIDÄN KOULUTUKSEMME TASO ON TÄLLÄ HETKELLÄ?

Koulutuksen taso määräytyy kouluttajien tason, koulutettavien tason ja koulutusmahdollisuuksien mukaan. Kouluttajien taso, silloin kun henkilöstöä on riittävästi, on jatkuvasti kohonnut. Myös koulutettavien taso on ainakin osittain kohonnut, joskin päivystaisiakin esimerkkejä on olemassa. Sen sijaan jos tarkastelen nykyistä tehtävääni ja työpaikkaani — olen nyt toista kertaa Panssarikoulussa — koulutusmahdollisuudet täällä ovat selvästi kaventuneet. Tällä alueella olemmekin jääneet puolustusvoimissa selvästi jälkeen meidän koulutusalun yleisestä kehityksestä.

MITÄ TÄLLAISIA SEIKKOJA VOITAIHIN MAINITA?

Kaikkalainen koulutusmateriaalin puute alkaen aivan alkeellisimmasta välineistöstä ja tarvikkeista. Sen havaitsee nimenomaan tällaisessa teknillisessä joukossa, mitä juuri Panssariprikaati edustaa. Erityisesti sellaiset välineet, joiden avulla voidaan nopeuttaa ja tehostaa koulutusta, meiltä puuttuvat.

TÄSSÄ ON TIETENKIN KYSYMYS RAHASTA. ONKO KYSYMYS SUURISTAKIN SUMMISTA?

Suuri summa on luonnollisesti suhteellinen käsite. Nykyisiin Panssaripri-

kaatin ja Panssarikoulun koulutusmäärärahoihin verrattuna on epäilemättä kysymys kohtalaisen suurista summista. Jos nyt otetaan esimerkiksi vaikkapa panssarivaunujoukkueen koulutuksessa tarvittava tulitoimintasimulaattori, ja muut vastaavan tyyppiset laitteet, niin ne maksavat satoja tuhansia markkoja. Puolustusvoimien koulutuksen kokonaismenoihin nähden summat jäävät suhteellisen vähäisiksi.

MILLÄ MIELELLÄ KOULUTUSTOIMISTON PÄÄLIKKÖ MENE UUTEEN TEHTÄVÄÄNSÄ?

Tehtävä on tietenkin melkoinen haaste. On selvää, että siinä pääsee monella tavalla tekemisiin perusjärjestelyjen kanssa. Ja kun meillä on nyt tällä hetkellä niin upseerien kuin toimiupseerienkin koulutus aikamoisessa valinkauhassa, niin etukäteen tehtävä tuntuu erinomaisen kiinnostavalta.

Sanottakoon tähän samaan hengenvetoon, että ilman muuta työ tuntuu varsin vaativalta, mikä tietenkin sinänsä on positiivinen asia.

MITEN TULEE OLEMAAN MENESTYMISEN LAITA?

Niin tämä on oikeastaan minun omaa

perusfilosofiaani, sillä ajattelen, että ihminen itse asettaa itselleen suorituskyvyn rajat. Jos luottaa omiin kykyihinsä, niin kyllä sitä selviytyy melkoisen vaikeista tehtävistä, miksei sitten tästäkin.

MILTÄ TUNTUU LÄHTEÄ KENTÄLTÄ TAKAISIN PÄÄESIKUNTAAN?

Täytyy sanoa, että paremmin viihdyn täällä kentällä, olenhan ollut kuusi vuotta Pääesikunnassa ja nyt vastavasti yli viisi vuotta täällä Parolassa. Mutta upseerin ammatin hyviä puoliahan on juuri tällainen vaihtelu. Ja niinhän sanotaan, että vaihtelu virkistää!

ALKAAKO KOULUTUSPUOLELLA TAPAHTUA "HYRSKYN MYRSKYN"?

Everstiluutnantti ja toimistopäällikkö ei Pääesikunnassa pane "hyrslyn myrskyn". Hän on varsin pieni nappula tuon suuren organisaation pelissä. Esimiehet voivat sen tehdä. Minä olen vain siellä suunnittelevassa ja toimeenpaneovassa portaassa. Suuret päätökset tapahtuvat aivan toisella tasolla. □

MELKEIN VARMIIN LUUTNANTIN AJATUKSIA

KALLE LIETINEN

Allekirjoittanutta on joskus luonnehdittu pessimistiksi. Hyväksyn esitetyn arvion aikomattakaan luopua tavoistani. Mielestäni pessimismissä on pieni viisauden siemen: Ihmisillä on taipumus ajatella ja uskoa tavalla, joka on heille itselleen miellyttävintä.

Kohtuullista tietysti olisi, että kohta virkaan astuva nuori mies olisi ylen valoisella mielellä. Mutta ehkä jossain, syvällä mielessään, hänellä voi olla myös...

...PESSIMISTISIÄ AJATUKSIA KUTSUMUKSESTA

Erään joukko-osaston komentaja kirjoitti löytäneensä positiivisen piirteen upseerien pienestä alkupalkasta: Se kun takaa alalle tulijoiden olevan todella kiinnostuneita valitsemastaan urasta.

En usko minkään muun ammattikunnan kuin upseerien edustajan voivan — tai työtovereiltaan uskaltavan — vilauttaa moista ajatusta. En myöskään pysty kuvittelemaan automaattisorvin asettajaa pahoittelemassa, että metallimiesten korkea ansiotaso houkuttelee alalle kaikenlaisia rahan perässä juoksijoita, jotka muuten menisivät Kadettikouluun tai sosiologiaa lukemaan humanistiseen tiedekuntaan.

On myös toinen tapa ajatella kadettien kutsumuksesta — joskin yleisempi siviilimaailmassa. Kaikessa lyhykäisyydessään se kuuluu: Kadettikouluun menevät ne, jotka ovat turhautuneet vaatimaan siviilielämään eivätkä muualle päase.

ARVOSTUKSESTA

Joskus saatettiin Kadettikouluun tulla samoin perustein, joilla perheen tytär lähti estetiikkaa opiskelemaan pääkaupungin yliopistoon. Sen jälkeen on eletty aikaan, jossa suomalainen filmi loihii esiin poliisin tai kapiaisen tarvitessaan tyhmää ihmistä.

Keski-ikäinen upseeripolvi muistelee niitä kulta-aikoja, jolloin reipas kadettijoukko opetti lähitaisteluoppaan menettelin tapoja Kallion ja Sörkän saki-laisille.

Kauhistuttava totuus on, että saman tilanteen voi kohdata nytkin — osakunnissa.

AJATTELEMISESTA

Tuskin missään kaksikymmentäviisivuotias mies on niin nuori kuin rauhan ajan armeijassa.

Upseerin on edullista ajatella niinkuin hänen virkauransa vaatii. Alan lehtiä selatessa tulee mieleen, että vasta kirjaimet evp antavat mahdollisuuden julkaista omaperäisiä mietteitä.

Sotilasaikakauslehdissä toivottiin keskustelua suomalaisesta taktiikasta. Jokin yleisesikuntaupseeri onkin ansiokkaasti pohdiskellut komppanian ja joukkueen taistelua. Lie joukkoon mahtunut muutama pomppamajurikin. He kuitenkin puhuvat vain maalaisjärjestä ja käytännön miesten merkityksestä. Sellainen on vaaraton, ohii pääsee olkaa kohottamalla.

Sodan ajan komppanian päälliköiden osa tässä keskustelussa rajoittuneen ampuma-asentojen erittelyyn.

(Kurssitoverini luki tähän asti kirjoittamani tekstin. Sain hyvän neuvon, kadettiveljeyden aateloiman: Älä kaiva verta nenästäsi.)

RAHASTA

Antaako luutnantille tyydytystä tieto ammattitaidosta ja jatkuvasta koulutuksesta, kun hän lukee Helsingin Sanomista sopimussiivoojan saavan saman peruspalkan kuin hän?

Mitä nuori luutnantti ajattelee pyöräillessään joukkueensa kärjessä ohi suuren varastohallin. Antaako hänelle varmutta tietoa siitä, että hän koska tahansa – huippuunsa kehitetyn tunnollisena työntekijänä – saisi paikan tuon varaston työnjohtajana paikalla, jota muuten rohkenee kuvitella vasta kapteenikurssin jälkeen?

JA YKSILÖN VASTUUSTA

Mitä ajattelee nuori upseeri katsoessaan vaimonsa silmiin yli parisängyn osamaksusopimuksen mielessä huojennus siitä, että kehto saadaan appivanhemmilta. Onko hän salaa vahingoniloinen lääkäreiden suurista opintolainoista?

On paljon pyydetty upseerilta, jos oletetaan hänen olevan vastuussa vain Puolustusvoimille ja itselleen.

KOULUTUKSESTA

Paleltumiselta voidaan välttyä tuputtamalla sanomalehteä liian suuriin saappaisiin. Muuan reserviiläisjohtaja arveli, että kriisiaikana sama asia voidaan hoitaa kehottamalla miehiä tuomaan pilkkisaappaansa mukanaan.

Kun miehet eivät tervehti, määrätään heidät seitsemännen kerran kulkemaan ympyrää käytävällä ja viemään käden lippaan alikersantin kohdalla. Kun ei osata niin harjoitellaan. Suomalainen mies on älykäs ja hänellä on tarkoitukseenmukaisuuden tajua. Tällaisen koulutuksen tulos on taattu.

On hyvä ajatus viedä maanpuolustus-tietoutta kouluihin. Vielä parempi ajatus on aloittaa opettajista. Mutta olemmeko menneet Puolaan hakemaan puita?

POSITIIVINEN AJATUS

Huhtikuun alussa vedän ylleni saapashousut ja pankin omistamat kappisaappaat. Marssin ilmoittautumaan komentajalleni ohi omenavarkaalle hymyilevän henkilökunnan. Uudistumisen ei tarvitse merkitä vanhan hylkäämistä.

LOPUKSI:

Hyvät herrat, millään viekkauvella tai vääryydellä en ole eteenne tullut. Mutta jos kenenkään kynäkättä ei nyi – olen kirjoittanut turhaan. □

ILMOITUSTUKEA KYLKIRAUDALLE!

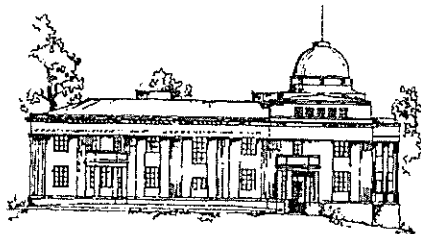
Kylkirauta on meille välttämättömyys jäsenistön yhdysiteenä. Lehdellä on myös samalla maanpuolustusjulkaisuna laajempain ja tunnustettua merkitystä. Tämän me kaikki Kadettikunnan jäsenet hyvin tiedämme. Tiedämme myös, että lehden julkaiseminen on nykyisin varoja kysyvää toimintaa. Kylkirauta on siis Kadettikunnalle "kallis" lehti kahdessakin merkityksessä.

Kylkiraudan julkaisukulut on aina pyritty kattamaan mahdollisimman pitkälle ilmoitustuloilla. Näin aiotaan tehdä myös kuluvana vuotena ja on suorastaan pakkokin, koska muut suhteellisen vähäiset tulot on käytettävä järjestötoimintaan ja maanpuolustusaatteelliseen työhön.

Maamme talouselämässä tämä vuosi 1977 ei näytä lupaa-valta. Vallitseva rahankireys vaikeuttaa myös Kylkiraudan ilmoitushankintaa. Tästä syystä toimitusneuvosto vetoaa erityisesti niihin Kadettikunnan jäseniin, joilla on mahdollisuus ilmoitusten antamiseen tai hankkimiseen että he lähettäisivät ilmoitukset Kylkiraudalle Kadettikunnan toimistoon os. Punavuorenkatu 14 B 32, 00150 Helsinki 15. Lehden ilmestymispäivät ovat: n:o 2 20.5., n:o 3 10.10. ja n:o 4 10.12.

Ilmoitushinnat: 1/1 s 900 mk, 1/2 s 500 mk, 1/4 s 300 mk jne.

Toimitusneuvoston puheenjohtaja

Kun vietätte kurssijuhlaa
viettäköö ne perinteisessä

Katajanokan kasinossa

Helsinki
Laivastonkatu 1
puh. 653401

TERVEISIÄ PÄÄLLYSTÖN HENGELLISILTÄ PÄIVILTÄ

Martti Haavisto

Kolmekymmentä vuotta sitten, kohta sodan jälkeen, kokoontui Lahden upseerikerholle hämmästyttävän suuri joukko upseereita. Kyseessä olivat ensimmäiset upseerien hengelliset päivät. Nykyisin kokoontuvat näille päällystön hengellisille päiville sekä upseerit että toimiupseerit. Tämän lisäksi järjestetään vuosittain myös puolustusvoimien henkilökunnan hengelliset päivät, joille osallistuvat muutkin henkilöstöryhmät.

Marraskuun lopulla olivat päällystön hengelliset päivät Vekaranjärvellä. Harmitti vain se, että osanottajista valtaosa oli evp-upseereita ja toimiupseereita ikäänkuin asia ei nuoremmille kuuluisikaan. Olihan siellä toki nuorempiakin, mutta enemmänkin olisi mahtunut. Jollei päivillä olisi ollut niin reilu ja mukava henki, niin eipä moinen ongelma niin kovasti vaivaisi.

Mietipä hyvä kadettiveli, miksi et sinä tullut lähteneeksi Vekaranjärvelle. Löydät syyn varmasti seuraavasta luettelosta, johon olen kerännyt hyviä syitä poisjäämiseen:

1) Enhän minä ole mikään kunnan uskovainen. Meikääinen tuntisi varmasti itsensä orvoksi niin hengellisessä joukossa.

2) Ei niitä pappien pitkäpiimäisiä puheita kukaan jaksakaan kahta päivää kuunnella.

3) Ei tahdo oikein olla aikaa, ja on niin hankalan matkan takana ja taitaa tulla matkatkin kalliiksi.

4) Ei sinne tule yksin lähdetyksi eikä meidän varuskunnasta taida muita olla lähdössä.

5) Ei ollut oikein tietoa koko päivästä. Kyllä siitä jokin puhelinsanoma taisi tulla, mutta ei tullut luetuksi.

Löytyikö sopiva syy? Oliko se ehkä ykkönen? Tähänhän me maanpuolustustyössäkin törmäämme päivittäin nimitäin ennakkoluuloihin. Voin vakuuttaa, ettei hengellisten päivien ilmapiirissä tunne itseään orvoksi sen enempää kunnan kristittynä kuin tavallisena syntisenäkään itseään pitävä.

No pelkäsitkö ehkä pitkäpiimäisiä puheita? Turhaan pelkäsit sillä ohjelma on sotilaitten laatima, vaihteleva ja mielenkiintoinen, sananmukaisesti mukaansatempaava. Suurin vaikeus on aina ollut aikalaskelman kurissa pitämisessä innokkaiden keskustelujen takia.

Kolmas syy oli käytännön vaikeudet. Ne eivät ole esteenä sillä pitkämatka-

laiselle korvataan matkakuluja ja litte-roitakin järjestyy. Sotilaspappi antaa niistä tietoja.

Neljäs ja viides syy olivatkin kaikkein hankalimmat. Jos hengellisistä päivistä tiedottaminen jää vain yhden puhelinsanomana varaan, joutuu sinne kyllä yksin lähtemään. Tehokkain on Jeesuksen käyttämä tiedottamistapa. Jos hän halusi jonkun mukaansa, hän nykäisi hihasta ja kysyi kaverilta, lähdetkö mukaan. Jos Jeesus olisi tyytynyt tiedottamisessa puhelinsanomana lähettämiseen, ei Raamattu olisi maailman levinnein ja luetuin kirja.

Käytämme siis hyväksi havaittua menetelmää ja otamme vaatimattomaksi alkutavoitteeksi viisi upseeria ja viisi toimiupseeria jokaisesta varuskunnasta mukaan seuraaville päiville. Hi-hastanykäisykampanja toteutetaan seuraavasti: Juuri sinä, joka tunnet asiaa kohtaan lievää kiinnostusta kysäiset palvelustoveriltasi: ”Kuule, lähdetäänkö huhtikuussa Kauhavalle. Siellä on hengelliset päivät!” Kun olet saanut yhden lupautumaan, hankitte yhdessä kolmannen jne. kunnes tavoite on saavutettu.

Tiedätkö muuten mitä Piru sanoi eräälle, joka alkoi kiinnostua hengellisestä toiminnasta. — Usko pois vaan Jumalaan, mutta älä ihan vielä!

Kauhavalla tavataan!

KIITOS

Olli Kääriälle pitkästä kirjeestä. Siinä annetut vihjeet tuottavat toivottavasti vielä monta juttua. Ensimmäinen vihje on toteutettu jo tässä numerossa. Esittelemme kaikki kadettikenraalit ja -amiraalit.

Juttuvihjeet ovat jatkuvasti tervetulleita. Yritämme toteuttaa niitä parhaamme mukaan. Puhelinsoittokin riittää.

Kiitos Pauli Toikalle kirjoituksesta. Eri-laisia mielipiteitä julkaisemme hyvin mielel-lämme.

Upseereiden huonosta keskusteluv-almiudesta kuulee usein mainittavan. Kylki-rauta on eräs keskustelufoorumi. Miksi ette käyttäisi sitä hyväksenne. Kun olette jostakin asiasta eri mieltä jonkun kirjoittajan kanssa,

pankaa eriävä mielipiteenne paperille. Jul-kaisemme ne. Takanapäin esitetty arvostelu, jota ei uskalleta julkistaa, antaa esittäjästään varsin oudon kuvan. Selkään ampujia halvek-sittiin jo Villissä Lännessä.

Olemme lukijoidemme asialla.

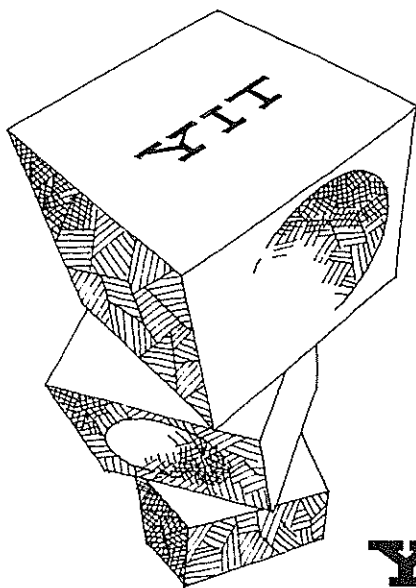
Toimitus

OIKAISU

Kylkiraudan numerossa 4/76 kirjoituksessa "Merikurssi kuusi" oli valitettava virhe. Kir-joituksessa kerrottiin kurssin alkaneen 24 va-paaehtoisen voimin. Oikea luku on kuitenkin 42.

Virhe oli toimituksen.

Asiantuntijanne

Teollisuusrakennukset
Talonrakennustyöt
Maarakennustyöt
Vesirakennustyöt
Kalliorakennustyöt
Käytöveden puhdistus
Jäteveden puhdistus
Uimahallit ja -altaat
Vesihuollon
rakennustyöt
Kokonaisvastuurakentaminen
roro-liikenne

YIT

OY YLEINEN INSINÖÖRITOIMISTO
Asemamiehenkatu 2 00520 Helsinki 52
Puh. 90-15 051

FARMOSYHTIÖT

BROR LAURLA

JOHTAMIS- ILMASTOSSAKIN SAATTAA TUULLA

34

Arvosteltaessa itsenäisyytemme alku vuosikymmeninä vallinnutta sotilaallista johtamistyyliä ei pidä unohtaa, että se kasvatti sen kenttäarmeijan, joka kaikkien hämmästytykseksi kesti talvisodan. Sehän ei ollut mikään pikkujuttu.

Silloin kun olen lukenut tai kuullut moittien keskusteltavan sen ajan "tyylistä" muistuu aina mieleen eräs korusssa käyty keskustelu. Oli talvisodan myöhäisiltapäivä, tavanmukainen "rautaisannos" oli vyörynyt asemeimme ja päivän "törmäilyt" oli torjuttu. Tulenjohtopaikalta vuoroiltaan vapautunut mies sanoi korusuun tullessaan "nog är det skönt att allt fortfarande ha livhanken i behåll". Ja siitä se keskustelu lähti. Siinä vakaat maalaistalon isännät ja muutama kaupungin työmies vaihtoivat ajatuksia varusmiesajasta ja sodasta. Koska miltei jokainen näistä oli minua jopa huomattavastikin vanhempi, oli mielenkiintoista kuulla heidän ajatuksiinsa.

Ns. "uusi suunta" alkoi voittaa alaa armeijassa siinä kolmekymmenluvun puolivälissä. Niinpä nuoremmilla reserviläisillä kuten myös varusmiespalvelunsa siihen aikaan suorittaneella allekirjoittaneella oli tästä jonkunlainen tuntema. Keskustelu alkoi yhä enemmän kosketella juuri tätä asiaa, siitä päästiin käsitteisiin "pehmeä" ja "kova" esimies sekä siihen, kumpi "voittaa" silloin, kun alainen tehtävän saatuaan ryhtyy käymään "sisäistä keskustelua" osapuolina itsesäilytysvaisto ja käskyyn perustuva tehtävä eli velvollisuudentunto. Keskustelussa todettiin, että tämä oli asia, josta rauhanajan palveluksessa ei oltu liikoja puhuttu — miten lienee nykyään — ja että se todella panee monet asiat ikäänkuin uuteen järjestykseen. Siinä tuli myös luonnehdituksi "se oikea esimies", joka tuntee alaisensa, on oikeudenmukainen ja pitää hänestä tasapuolisesti huolta, ylläpitää ehdotonta käskyvaltaa, karttaa ylisanoja, seisoo sanojensa takana eli on "jämtti". Lyhyesti sanottuna, ankaruus oli kunniaa, kunhan mies oli reilu.

Olen eräessä keskustelussa kuullut erään psykologin sanovan, että kun yhteiskunta eläessään kehittää uusia oppeja ja suuntia, käy usein niin, että ihminen unohtuu. Ihmisen sisin ydin ei muutu uudistajien toivomassa tahdissa ja siitä seuraa, että kun ihminen joutuu uuteen ja täysin outoon tilanteeseen, tämä melko muuttumattomaksi jäänyt ydin onkin se, joka määrää toiminnan.

Olen aikani kuluksi tutkiskellut suomalaisen sotilaan käyttäytymistä Kustaa III sodissa, vapaussodassa ja talvisodassa sekä jatkosodassa. Näiden tapahtumajohden yhteiskunnalliset erot ovat huo-

mattavat mutta se "suomalainen masi" on hyvine ja huonoine puolineen suurin piirtein sama. Eihän siihen voi olla kuin yksi syy, hän on suomalainen.

Ns "minä käsken"-mentaliteetti saattaa tietenkin ärsyttää, varsinkin, jos esimies on alaisen mielestä nimenomaan siinä asiassa "ammatillinen analfabeetti". Näinhän saattaa sattua. Tämä "minä käsken"-tyyli riitelee tietenkin sen näkemyksen kanssa, että suomalaista ei pidä käskää vaan hänelle on selitettävä. Kunhan hän sitten käsittää, mistä on kysymys, niin kaikki "pelaa".

Kymmenkunta vuotta sitten olin matkalla "jossakin Suomessa". Reitti vei erään varuskunnan kautta ja kun aikaa oli ja siellä olevan joukko-osaston komentaja vanha tuttu, päätin pistäytyä katsomassa. Siellä oltiin menossa taisteluharjoituksiin ja jouduin kuuntelemaan komentajan ja perusyksikön päällikön välistä puhelinkeskustelua. Nyhän on niin, että perusyksikön päällikön tulee olla yksikössään kaikenosaava ja tietävä, aivan kuten isäntä tilallaan. Mutta tässä puhelinkeskustelussa kuulin, kuinka yksikön päällikkö sai neuvoja mitä piti ottaa mukaan, köyhtä, lapiota, kirveitä jne. Ilmeisesti komentaja näki selkosen selälleen revähtäneet silmäni ja luki ajatukseni, sillä hän kertoi, että "täl-

laista se on nykyään, kädestä pitäen on ohjattava". Tuli mieleen oma vänrikkiakani. Olin epävarma jostakin asiasta ja tietäen, että neuvon saa kun tarve on todellinen, menin patterin päällikköni luo. Vastaus kuului, "välttää turhia kysymyksiä". Tämä oli siis sellainen asia, joka tuli pystyä ratkaisemaan itse. Tämä kasvatti vastuuta kuten myös harkitsemaan, missä määrin täytyy luottaa omaan kykyyn — ja vain siihen. "Munausten" kautta oppii paremmin kuin tulemalla kädestä pitäen ohjatuksi.

Jokainen sodassa ollut tietää, että siellä syntyy tilanteita, jolloin on toimitettava nopeasti, siinä ei jää aikaan selittelyihin. Joskus täytyy "puolenkin sanan" riittää laukaisemaan toiminnan. Kiistämättömänä tosiasiana on kuitenkin pidettävä sitä että suomalainen käsky ei ollut kaavamainen vaan tyyliään henkilökohtainen. Tämä taas riippui siitä, kuinka "fiksu" alainen oli. Mitä terävämpi sen lyhyempi ja keskitetympi käsky kun taas päinvastaisessa tapauksessa oli pakko vähän "selitellä". Mutta eiköhän eräänä meidän "salaisena aseena" voitane pitää sitä, että suomalainen on siksi älykäs, että kun hän tietää ja ymmärtää tilanteen, niin "käsky käy". Siihen vaikuttaa myös eräänlainen

talkoo- tai porukkahenki, miten sen nyt haluaa nimittää. Mutta on myös otettava huomioon se tilanne, jolloin "tilanetta ei tajuta". Silloin pelaakin itsesuojeluvaisto oli pelko. Sen voittamiseen ei selittely auta.

Tottelemisen taito on sotilaan elinehto ja sota on "kovaa hommaa". Tähän pitää harjaantua rauhanaikanakin. Se käy, kun muistetaan, että "sielun silmillä" on joka harjoituksessa "nähtävä vastassa oleva elävä ja toimiva vihollinen". Se vaatii tekijältään mielikuvitusta, mutta eihän mielikuvitusta vailla oleva upseeri pysty kouluttamaan.

Kun tällä tavalla valmistaudutaan rauhankin oloissa henkisesti, on jokaisen pakko myöntää itselleen, että tilanteiden elävöittäminen synnyttää johtamisilmastossa sekä tyyntä että kaiken repivää myrskyä. Uskon, että tällainen "myrsky" on monta kertaa paikallaan siksi, että se aiheuttaa sen henkisen rasituksen, jonka sota luo itsestään, mutta joka puuttuu rauhanajan harjoituksessa. Puuttuu siksi, että siinä ei voi pelata todellisella panoksella, joukon olemassaololla. Joka jättää tämän näkemättä on verrattavissa tyynellä suvannolla kaarnapurressa soutavaan, joka arvaamatta joutuu koskeen ja hukkuu. □

VILJELIJÄN
ÄÄNI YHTEIS-
KUNNASSAMME
MAASEUDUN
TULEVAISUUS

IDMAN OY

SUOMEN MARSALKKA MANNERHEIMIN KADETTISÄÄTIÖ

Suomen Marsalkka Mannerheimin Kadettisäätiön sääntöjen ja avustusmenettelyn muutos on aiheuttanut keskustelua. Oheisena eräs

mielipide sekä säätiön sihteerin selvitys tapahtuneista muutoksista. Kylkirauta on tarkoitettu mm keskustelufoorumiksi.

AVUSTUS VAI SAAVUTETTU ETU?

Hämmästyin melkoisesti todettuani viimeksi tulleen Kylkiraudan N:o 4/1976 välissä Avustushakemuskaavakkeen.

Lehdessä viitattiin Kadettikunnan vuosikokoustiedotteeseen, joka oli jaettu jäsenistölle Kylkiraudan N:o 2/1976 yhteydessä viime kesäkuussa. Olin tuolloin juuri matkoilla ja lehti oli jotenkin joutunut muiden lehtien "hylylle". Etsimisen jälkeen onnistuin saamaan lehden käsiini, ja sen vihreästä liitteestä lopullisesti selvisi kaavakkeen tarkoitus.

Tiedän survaisevani ampiayspesään,

kun muistelen, miten suuren perheen huoltajana yritin silloisesta nälkäpalkastani pitää Kadettikunnalle menevät jäsen- y.m. maksut kunnossa. Monet upseeritovereistani pitivät minua hölmönä maksellessani silloisena inflaatioaikana näitä maksuja. Puolustelin kantaani sillä, että saapihan jälkeläiseni sitten kuoltuani ainakin arkun hinnan ilman monimutkaisia anomuksia ja suuritöistä paperisotaa.

Myöhemmin tunsin itseni todella hölmöksi ja ehkä inhimillistäkin katkeruutta, kun nämäkin aikoinaan mak-

sunsa laimin lyöneet pääsivät tästä "arkkuedusta" osalliseksi.

Nyt tuli sitten tämä avustuskaavake! Onko Säätiön asioita tosiaankin hoidettu siten, että tätäkin aikoinaan hankittua etua on jälkeläisten anottava kuin köyhäin apua eri instanssien puoltolauseilla varustettuna! Onhan toki melkoinen osa Suomen kansasta opetettu elämään erilaisten avustusten varassa, joiden anomisen monet ovat kehittäneet suorastaan taiteeksi, mutta että kadettiupseeritkin!

Kadetti N:o 2395 haudan partaalta.

Suomen Marsalkka Mannerheimin Kadettisäätiön sääntöjen ja avustusmenettelyn muutosta on selostettu useaan otteeseen, mm vuosikokouksessa 1976 ja samasta kokouksesta julkaisussa jäsentiedotteessa sekä Kylkiraudassa N:o 4/1976.

Eräissä, tosin hyvin harvoissa tapauksissa on edelleen esiintynyt epätoisuutta asian suhteen. Lisäksi ovat muutamat jäsenet ilmeisen tahallisestikin halunneet olla ymmärtämättä tilannetta, joka on johtanut näihin muutoksiin.

MITÄ SMM-KADETTISÄÄTIÖ ON?

Kerrattakoon vielä tässä lyhyesti säätiön synty ja tähänastinen toiminta. Sen perusti Kadettikunta vuonna 1952 "avustustoimintaan sidotuista varoistaan", jolloin lakkautettiin sen neljä erilaista rahastoa. Näiden rahastojen varat olivat kertyneet Kadettikunnan jäseniltä peri-

tyistä liittymis-, vuosi- ja jäsenmaksuista sekä siirroista jäsenmaksurahastosta.

Vuosina 1953-62 säätiön varoja kartutettiin perimällä sen toimintapiiriin ilmoittautuneilta säätiömaksua, jonka määrääminen säätiöitä koskeviin säädöksiin nähden tulkinnanvaraisena ja vaikeasti perittävänä lopetettiin vuonna 1963. Samalla otettiin kaikki Kadettikunnan jäsenet säätiön tukitoiminnan piiriin, jota säätiön säännöt olivat alunperinkin edellyttäneet. Näin säätiön avustusedusta tulivat osallisiksi yhtä hyvin nekin, jotka eivät ole millään tavoin osallistuneet säätiön varojen kartuttamiseen. Viimeistään tässä vaiheessa onkin katsottava säätiön saavuttaneen myös käytännössä säätiölain mukaisen riippumattomuuden perustajastaan. Säätiön perustaminen jo sinänsä ja erityisesti sen säännöt poistivat mahdollisuuden myöntää avustuksia vakuutuksen luontoisina vastineina suoritetuille maksuille.

MITEN SÄÄTIÖ ON TOIMINUT?

Säätiön toiminta perustui ensisijaisesti sääntöjen 2. §:n ensimmäiseen momenttiin, jonka mukaan "Säätiön tarkoituksena on avustaa Kadettikunta ry:n kuolleen jäsenen lähimpiä omaisia rahaavustuksella välittömästi kuolemantapauksen sattuessa."

Tämän mukaisesti säätiö tuki kuolemantapauksessa Kadettikunnan jäsenen omaisia rahaavustuksella, jonka suuruus oli sen perustamisesta lähtien 500 mk. Vuodesta 1963 alkaen tähän lisättiin 10 mk jokaista vuosina 1953-62 maksettua säätiömaksua kohti. Kadettikunnan jäsenten lukumäärän kasvun ja iäkkäskenteen vaikutuksesta avustettavat tapaukset lisääntyivät siinä määrin, ettei säätiön taloudellinen tila mahdollistanut rahanarvon mukaista avustusten korottamista.

MITKÄ OLIVAT SYYT SÄÄNTÖJEN MUUTOKSEEN?

Vuosi sitten säätiön toiminnan perustana oleva sääntöjen 2. §:n ensimmäinen momentti muutettiin Säätiölain edellyttämässä järjestyksessä muotoon: "Säätiön tarkoituksena on avustaa taloudellisesti vaikeaan asemaan jääneen Kadettikunta r.y:n kuolleen jäsenen lähimpiä omaisia raha-avustuksella mahdollisimman pian kuolemantapauksen sattuessa." Miksi sitten meneteltiin näin? Syyt tähän olivat yksinomaan taloudellisen pakon sanelemat. Säätiön omaisuutta ei toki ole hoidettu huonosti, mutta sen tuotto ei enää yksinkertaisesti riittänyt edellä selostetuista syistä lisäantyneissä kuolemantapauksissa käytännön merkitystä omaaviin avustuksiin. Säätiön omien mahdollisuuksien puitteissa toimittaessa olisi pitänyt vielä entisestäänkin alentaa avustusten markkamääriä, siis pudottaa ne nykyoloissa täysin nimelliselle tasolle. Aikaisempien sääntöjen aikana Kadettikunta avusti säätiötä tarvittaessa, mutta jatkuvasti se ei olisi ollut mahdollista muuten kuin supistamalla yhdistyksen toimintaa olennaisesti tai nostamalla tuntuvasti jäsenmaksuja. Kummassakin vaihtoehdossa ja erityisesti jäsenmaksurasitusta lisättäessä tuloksena olisi ollut vähitellen tapahtuva nuorten upseereiden vetäytyminen Kadettikunnasta ja yhdistyksen muuttuminen hautausavustusta odottavien kortistoksi.

Edellä kuvatuissa olosuhteissa säätiön hallintoelimiä oli varsin vähän valinnanvaraa etsittäessä käytännössä toimivia ratkaisuja. Aluksi oli lähdeittävä siitä, että säätiön piti kyetä toimimaan omien tuottojensa puitteissa. Tämä puolestaan olisi merkinnyt kaikille tasaisesti jaetuna niin vähäisiä avustuksia, että niillä olisi ollut vain nimellinen merkitys ja hädänalaisissa tapauksissa olisivat tuntuneet melkein pilanteolta. Ainoaksi käytännössä käyttökelpoiseksi ja samalla säätiön alkuperäisen veljesapuajatuksen toteuttavaksi vaihtoehdoksi jäi säätiön sääntöjen ja toiminnan saattaminen nykyiseen muotoonsa, jossa avustukset osoitetaan todella apua tarvitseville ja samalla suuruudeltaan sellaisina, että niillä on käytännön merkitystä. Niiden, jotka ovat sääntömuutoksesta pahoittaneet mielensä, tulisi huomata, etteivät säännöt nykyiselläänkaan sulje ketään pois säätiön avun piiristä. Saattaaahan käydä meille itsekullekin niin, että syystä tai toisesta kuollessamme täytämmekin avustuksen myöntämiseksi asetetut ehdot! Kadettikunta on ennenkaikkea veljesjärjestö ja säätiö sen perustama veljesapurahasto. Näin on hyvin perusteltua myös cettisesti, että apua an-

netaan niille, jotka sitä kipeimmin tarvitsevat.

MITEN SÄÄTIÖ TOIMII NYT?

Nykyisellään säätiö kykenee antamaan vuosittain puolisentusinaa muutaman tuhannen markan suuruisia avustuksia, jotka myönnetään sääntöjen mukaisesti "taloudellisesti vaikeaan asemaan jääneen Kadettikunta ry:n kuolleen jäsenen lähimmille omaisille." Mitkä ovat sitten näitä sääntöjen tarkoittamia tapauksia? Avustustoimintaohjeen mukaisesti kadettiipiiri antaa lausuntonsa avustushakemukseen, josta jo sinänsä tulisi selvittää perusteet hakemukselle. Kadettiipiiriin tulisi lausuntoaan antaessaan kyetä erottamaan po avustuskohdeet niistä tapauksista, joissa taloudellisen tuen tarve ei ole tavanomaista suurempi. Tehtävä ei ole suinkaan helppo, mutta ei myöskään ylittöpääsemätön. Avustustarvetta arvioitaessa on eräänä käyttökelpoisena tarkistuslähteenä kadettikurssi, josta ilmeisesti kaikissa tapauksissa joku tuntee riittävästi edesmenneen kurssitoverinsa taloudellisia olosuhteita.

On sangen vaikea konkretisoida tapauksia, joissa säätiön avustuksen myöntäminen voisi tulla kyseeseen. Tyydyttäköön tässä yhteydessä pariin suuntaa-antavaan esimerkkiin: 1) Kadettikunnan jäsen on sairastellut vuosi-

kausia ja on ollut kuollessaan täysin varaton. 2) Kadettikunnan jäsen on kuollut ja häneltä on jäänyt vaimo ja alaikäisiä lapsia, joilla on poikkeuksellisen suuri tuen tarve "ylimenovaiheessa."

On huomattavaa, että esim pelkkä kaiteisvarojen puute ei suinkaan riitä avustuksen myöntämisen perusteeksi enempää kuin sekään, että asianomainen on aikanaan maksanut Kadettikunnalle tai sen rahastoille erilaisia maksuja.

LOPUKSI

Tarkasteltaessa säätiön tekemiä ratkaisuja on syytä muistaa, ettei aatteellisessa toiminnassakaan, jota Kadettikunta ja sen perustamat kadettisäätiöt edustavat, kyetä etenemään pelkästään periaatteellisilla kysymyksillä hurskastelemalla, vaan päämäärien ja tavoitteiden on oltava myös käytännössä käyttökelpoisia ja mahdollisia saavuttaa. Niiden, jotka näkevät säätiön sääntöjen ja avustusten muuttamisen "saavutetun edun menetyksenä", tulisi palata ajatuksissaan Kadettikunnan perustamisen alkulähteille sekä samalla huomata sen rinnalla veljesyhdistyksemme nykyinen asema maanpuolustusjärjestönä uusine haasteineen ja uusine tehtävineen. Säätiön sihteeri

Komentaja R Waris

KADETTIKUOROLLA KAHVIKONSERTTI 17.4.1977

Kadettikuoro on laulanut 20 vuotta musiikinopettaja **Urpo Jokisen** johdolla ja pitää sen kunniaksi kahvikonsertin Kadettikoulun juhlasalissa sunnuntaina 17.4.1977 klo 14.00–15.30.

Kadettikuoroa johtaa musiikinopettaja Urpo Jokinen ja avustaa Helsingin Varuskuntasoihtokunta johtajana ylläpöllimestari mus.evl **Arvo Kuikka**.

Välillä kahvitarjoilu

Pääsyliput ovat tilattavissa Kadettikoulun adjutantilta kapt **V Pentiltä puh 6860473**.

Katajanokan Kasino on varattu konsertin jälkeen klo 17.00 alkaen "KARONKKA" varten.

Pöytävaraukset pyydetään tekemään suoraan hovimestarille puh 653131.

Iltaa vietetään kevyen ruokailun, kadettikuoron laulun ja tanssin merkeissä.

LISÄYS VUONNA 1977
MERKKIPÄIVÄÄNSÄ
VIETTÄVIEN LUETTELOON:

Eversti Pentti Laamanen 32. kadettikurssi 50 vuotta 24.12.1977.

Kadettikunnan toimisto

KADETTIKUNTA TOIMII

KADETTIKUNNAN MAANPUOLUSTUSTYÖTÄ V 1976

Vuosi 1976 on eletty ja toimittu. Tässä vaiheessa on jo mahdollista tarkastella, mitä on saatu aikaan. Kuluneen vuoden suunnitelmassa toiminnan painopiste oli määritetty maanpuolustusaatteelliseen työhön "pyrkimyksenä vahvistaa tietoisuutta maanpuolustuksesta turvallisuuspolitiikan perustekijänä". Näin oli tavoitteet asetettu. Nyt on kiinnostavaa todeta, missä määrin niitä on tällä keskeisimmäksi hyväksytyllä toimintalalla saavutettu.

Tilastot eivät tässäkin tapauksessa ilmaise koko totuutta kaikkine yksityis-

kohtineen ja erityispiirteinen. Oheinen taulukko ulkopuolisille pidetyistä maanpuolustusaatteellisista tilaisuuksista v 1976 osoittaa kuitenkin kiistattomasti, että kadetti- ja piirit ovat toteuttaneet toimintasuunnitelmaa tunnustusta ansaitsevalla tavalla. Eräät piirit ovat ylänneet suorastaan hämmästyttäviin tuloksiin ja mikä ilahduttavinta, toiminta on laajentunut nyt jo lähes koko maan kattavaksi.

Toimintasuunnitelmassa 1976 maanpuolustusaatteellinen työ päätettiin edelleen kohdistaa ensisijaisesti koulumaailmaan: opettajiin, opettajiksi valmistuviin ja koulunuoressoon. Taulukosta nähdään, että näin on myös tapahtunut. Kadetti- ja piirien järjestämiin tilaisuuksiin ja pitä-

miin esityksiin on osallistunut pitkälti kolmatta tuhatta opettajaa ja opettajainkoulutuslaitosten opiskelijaa sekä yli 30.000 koululaista. Kaiken kaikkiaan on maanpuolustusasiassa puhuteltu tavalla tai toisella lähes 37.000 ulkopuolista henkilöä. Näin on asiantuntijavoimin jaettu virallisen turvallisuuspolitiikkamme mukaista oikeata tietoa maanpuolustuksesta keskikokoisen kaupungin koko väkilukua vastaavalle joukolle. Tätä tuloista ei ole syytä vähätellä varsinkaan, kun pääosa osallistujista on ollut koululaisia.

Eiköhän jatketa vielä entistäkin suuremmalla joukolla ja innostuksella! Toiminnanjohtaja

Tilastoa yhdistyksen ulkopuolisille pidetyistä maanpuolustusaatteellisista tilaisuuksista v 1976

Kadetti- ja piiri	Esityksiä kouluissa			Maanpuol. tilais. opettajille		Maanpuol. tilais. ulkopuolisille		SELVITYKSIÄ	
	esitys-kerat	osallistujia		til. lukumäärä	osallistujia	til. lukumäärä	osallistujia		
		opettajia	oppilaita						
Helsinki	4	60	1540	1	90			osasto maatalousnäyttelyssä, n 40000 kävijää	
Pohjois-Uusimaa	2		45			7	251		
Lahti	19	293	5892			4	318		
Hämeenlinna				1	20				
Tammisaari	4	50	1500						
Riihimäki									
Turku	1	4	100	2	130				
Pori									
Niinisalo									
Säkylä	9	36	1155			30	885		
Pirkka-Häme	34	105	4300	1	40	6	420	osasto messuilla, n 1400 kävijää	
Keski-Suomi									
Kouvola	4	15	369	1	28	7	122		
Etelä-Karjala	16	90	1767	1	80				
Mikkeli	3	4	147			3	129		
Savonlinna	2	14	460						
Hamina	53	156	2908	1	100	1	40		
Kuopio	4	7	261	4	96	10	382		
Joensuu	3	80	1200	1	60				
Vaasa	6	53	681	2	173	2	33		
Seinäjäki	2	11	180	1	40	1	32	lisäksi kolmen koulun vierailut	
Kokkola	3	8	110	1	42	4	284		
Oulu	7	50	2020	1	36	10	1195		
Kainuu	8	70	1580	1	80				
Lappi	3	10	250			7	179		
Kadettioppilaskunta	32	137	3895						
YHTEENSÄ	219	1253	30360	19	1015	92	4270		osasto messuilla, n 15000 kävijää
Opettajia ja opettajiksi valmistuvia 2.268									
Koululaisia 30.360									
Muita 4.270									
YHTEENSÄ 36.898									

EIKÖ KADETTIPIIRI TOIMI – OLISIKO ORGANISAATIOSSA KORJAAMISTA?

Suomi on yhdistysten luvattu maa. Yhdistys perustetaan suuren innostuksen vallassa, tavoitteet asetetaan korkealle ja toiveet ovat suuret. Jostain syystä toiminta lopahtaa, yhdistyksen puheenjohtaja tai sihteeri jää yksin työtaakkaansa hoitamaan, jäsenistö tuskin tietää järjestöön kuuluvansa. Hallitus pitää pari pakollista kokousta. Vuosikokoukseen saadaan kourallinen väkeä kokoon.

Tuntuuko tutulta? Monessa kadetti-piirissä on päässyt käymään kuvatulla tavalla. Toiminnan laimeutta kuvaa se, että jopa koko Kadettikunnan tarpeellisuus on asetettu kyseenalaiseksi ja esitetty Kadettikunnan ”puuhien” nivellyttämisestä Upseeriliiton toimintaan.

Näitä vaatimuksia on tuotu esille vain siellä, missä kadetti-piiri hoitaa vain pakolliset kuviot: vuosikokouksen ja seppeleenlaskun Kadettikunnan vuosipäivänä. Toimivissa kadetti-piireissä ei tulisi mieleenkään lopettaa aatteellista toimintaa oman itsenäisen organisaationsa voimin.

PUUTTUUKO KADETTIPIIRILTÄ SELKEÄ TEHTÄVÄ?

Ei varmasti puutu. Oman jäsenistön turvallisuuspolitiikan harrastuksen ja muun maanpuolustusaiheisen yhteistoiminnan parissa riittää sekä tehtävää että toimintamuotoja tehtävän toteuttamiseksi. Voidaan järjestää kadettilounaita keskustelutilaisuuksineen, tutustumisretkiä perheenjäsenet mukana, leiketauluja, tiedotuslehtiä yms.

Meitä sotilaita syytetään muusta yhteiskunnasta eristäytymisestä. Levittämällä turvallisuuspoliittista tietoutta koulujen, lehdistön, messujen ja näyttelyjen avulla voimme palvella yhteiskuntaa samalla kun itse vältymme liialta fakkiutumiselta ja saamme elävän kosketuksen ympäröivään siviilimaailmaan.

ONKO VIKA JÄSENISTÖSSÄ?

Tuskinpa siinäkään. Kadettikunnan koko jäsenistö – kadettiupseerit – on saanut erikoiskoulutuksen, joka palvelee nimenomaan erilaisten tilaisuuksien järjestämistä, esitelmien pitämistä, näyttelyjen järjestämistä sekä kirjallista toimintaa.

Harvalla järjestöllä tässä maassa on niin ammattitaitoista jäsenistöä ajatellen juuri järjestön omia tavoitteita ja sen omaksumia toimintamuotoja.

OLISIKO ORGANISAATIOSSA KORJAAMISTA?

Mc sotilaat olemme ainakin omasta mielestämme erinomaisia organisaattoreita. Emme ole kuitenkaan osanneet kunnolla organisoida omaa maanpuolustusjärjestöämme. Pelkkä piirihallitus ja vuosikokous ei riitä vielä takaamaan tuloksellista toimintaa.

Eräänä esimerkkinä voisi olla Haminassa toteutettu organisaatio, joka on käytännössä osoittautunut kaikessa yksinkertaisuudessaan toimivaksi ja toteuttamiskelpoiseksi.

kadetti-piirin
puheenjohtaja

varapuheen-
johtaja

sihteeri
– sihteeri

evp-upseeri-
jäsenten
edustaja

maanpuolustus-
jaoston puheen-
johtaja
– mp-jaosto

erillään toi-
mivan jouk-
ko-osaston
edustaja
(KotRPsto)

kadettiupseeri-
jaoston puheen-
johtaja
– kadettiupseerijaosto

valtuuskunnan jäsen
(jollei ole hallituksen jäsen)

KADETTIPIIRIN VUOSIKOKOUS

Poimintoja säännöistä:

– kadetti-piirissä on kolme jaostoa: 1) maanpuolustusjaosto 2) kadettiupseeri-
jaosto ja 3) sihteeristö

– kunkin jaoston puheenjohtaja kuuluu kadetti-piirin hallitukseen

– hallituksessa tulee olla edustaja kaikista kadetti-piirin alueella toimivista joukko-osastoista sekä evp-upseeristosta

MITEN ORGANISAATIO TOIMII KÄYTÄNNÖSSÄ?

Paperillahan kaikki näyttää kovin täydelliseltä. Sana jaosto tarkoittaa käytännössä sitä, että jaoston puheenjohtaja ottaa muutaman jäsenen avukseen aina kutakin tehtävää varten erikseen.

Kadetti-piirin hallitus kokoontuu teoriassa kerran kuussa, käytännössä puolta harvemmin. Kokoontumista helpottaa se, että nimetään ennalta tietty päivä hallituksen kokouspäiväksi, esimerkiksi kuukauden viimeinen perjantai.

Kun hallitus päättää järjestää tutustumisretken omalle jäsenistölle, on sen käytännön toteuttaja heti tiedossa: kadettiupseerijaosto. Kun taas aiheena on opettajille järjestettävä maanpuolustusilta, on sen toteuttaja maanpuolustusjaosto. Sihteeristö puolestaan huolehtii esimerkiksi upseerikerhon seinällä olevasta leiketaulusta, johon kootaan turvallisuuspoliittisia artikkeleita.

Suurin vaikeus on yleensä saada yksityinen jäsen tuntemaan järjestö omakseen. Haminan Kadetti-piirissä tätä vaikeutta on pyritty poistamaan toimittamalla nelisivuista A 5 kokoista lehteä nimeltä HAMINAN KADETTIPIIRI TIEDOTTAA.

MITEN ORGANISAATIO LUODAAN?

Vapaaehtoinen toiminta vaatii vapaaehtoista pakkoa. Vuosikokous valitsee maanpuolustusjaoston puheenjohtajan ja hallitus päättää, että maanpuolustusjaosto esittää toimintasuunnitelmansa seuraavassa hallituksen kokouksessa. Pian on lähiseudun kouluilla turvallisuuspolitiikan esitelmiä ja paikkakunnan lehdissä on maanpuolustusaiheisia kirjoituksia. Maanpuolustusjaosto on toiminnassa.

Kadettiupseerijaoston puheenjohtajaksi valittu henkilö puolestaan laatii toimintasuunnitelman, jonka mukaisesti on pian tiedossa riemukas retki jäsenistölle perheineen laivalla ympäröivään saaristoon.

Jonkun vain pitää aloittaa ja tehdä vuosikokoukselle esitys kadetti-piirin organisaation muodostamisesta. Oletko se ehkä juuri sinä? Kukapa siihen muukaan pystyisi sinua paremmin!

Martti Haavisto
Haminan Kadetti-piiri

KADETTIKUNNAN VUOSIPÄIVÄ

Helsingin kadettiopiiri vietti Kadettikunnan vuosipäivää 27.1.1977 suorittamalla kunniakäynnin Hietaniemessä.

Laskiessaan seppelettä Suomen Marsalkka Mannerheimin haudalle totesi vara-amiraali Pirhonen mm. seuraavaa:

Suomen Marsalkka Mannerheim oli valmis ottamaan korkeimman vastuun — itsenäisyystaistelumme raskaimmasta vaiheesta,
— ensimmäisenä valtionhoitajana vapaan kansakunnan ensi askeleista,
— puolustusneuvoston puheenjohtajana nuoren kansakunnan puolustusvoimien kehittämisestä epäkiitollisissa olosuhteissa,
— isänmaamme itsenäisyyden puolustamisesta II maailmansodan aikana ja
— kansakuntamme johtamisesta itsenäisyyden ylläpitävälle rauhan tielle sen jälkeen.

Kun me Kadettikunnan jäsenet seisomme tässä hänen leposijansa äärellä kaikkensa antaneiden aseveljien hautarivien ympäröimänä, muistakaamme Marskimme ensimmäisen kunniajäsenemme esimerkki aina valmiista vastuun kantamisesta isänmaamme vapauden tiellä. Se on perintö, jota meidän velvollisuutemme on seurata ja opettaa uudet sukupolvet vastaavaan valmiuteen.

Puheen sankarihaudalla piti kenttäpiispa Yrjö Massa

”Olemme tänä vuosipäivänä koolla täällä Hietaniemen sankarihaudalla Suomen itsenäisyyden 60-vuotisjuhlavuoden merkeissä.

Tämän juhlavuoden kansallisena tunnukseksi on:
”Itsenäinen Suomi — yhteinen asiamme.”

Kadettiupseerien yhteisenä aatteellisenä järjestönä Kadettikunnalle ja sen jäsenille tämä tunnus on itsestään selvä. Maamme vapauden ja itsenäisyyden säilyttäminen on meille kaikille keskeinen ja tärkeä yhteinen asia. Sitä se on ollut myös niille 465 kadettiupseerille, jotka talvi- ja jatkosodan raskaina päivinä uhrasivat henkensä tämän maan itsenäisyyden ja vapauden puolesta yhdessä kymmenien tuhansien Suomen miesten — joukossa myös naisia — kanssa.

Uskon, että myös valtaosalle Suomen kansaa maamme itsenäisyys on tälläkin hetkellä yhteinen asia.

Mutta sen tulisi olla yhteinen kaikille suomalaisille tässä maassa elämäntalouteen, uskuntoon, rotuun, kieleen, puolueeseen ja asemaan katsomatta.

Itsenäisyytemme turvaamisessa on Kadettikunnalla ja kadettiupseereilla ollut sekä sotilaallisesti että aatteellisesti erittäin tärkeä tehtävä.

Siksi tämän tunnuksen yksimielinen hyväksytyksi saattaminen on Kadettikunnalle ja sen jäsenille voimakas haaste sekä tärkeä ja innoittava tehtävä.

Elämme paraillaan kansamme keskuudessa taloudellisesti vaikeaa aikaa. Puhutaan ”kansallisesta lamasta” ja suorastaan ”hätätilasta”.

Taloudellisesti vaikea aika koettelee tavalla tai toisella jokaista suomalaista, mutta eniten työttömiä kansalaisiamme, joita meillä on tällä hetkellä n. 127 000.

Mutta samalla voimme puhua kansamme keskuudessa vallitsevasta moraalista lamasta ja hätätilasta, joka koettelee ainakin osaa kansastamme, vaikkakin sen enemmistö onkin moraalisesti tervettä.

Jotta juhlavuotemme tunnus ”Itsenäinen Suomi — yhteinen asiamme” voisi saada koko kansamme aktiivisen hyväksymisen, meidän olisi voitettava sekä taloudellinen että moraalinen lamamme ja hätätilamme. Se on välttämätöntä siksi, että kansalainen, jolta puuttuu tyydyttävä taloudellinen toimeentulo tai moraalinen ryhti ja vastuu, ei näe itsenäisyydessä puolustettavaa arvoa.

Hänelle itsenäisyys ei muodostu yhteiseksi asiaksi. Sen vuoksi näen, että Kadettikunta ja sen jäsenet voivat parhaiten toimia itsenäisyyden yhteiseksi asiaksi tulemisen puolesta pyrkimällä noudattamaan seuraavia periaatteita:

Ensinnäkin meillä tulisi olla järkkymättömästä uskoa taloudellisten ja moraalisten vaikeuksien voittamismahdollisuuksiin.

Toiseksi meidän tulisi näyttää johtajina ja esimiehinä hyvää esimerkkiä muille kansalaisillemme ja erityisesti alaisillemme aviopuolisoina, isinä, työntekijöinä ja vapaa-ajan käyttäjinä.

Kolmanneksi meidän tulisi jatkuvasti taistella omaa itsekästä minäämme vastaan voidaksemme elintason tavoittelun sijasta edistää omaa ja toisten kansalaistemme elämisen tasoa, johon aineellisten arvojen lisäksi sisältyvät myös moraaliset, henkiset ja hengelliset arvot.

Perinteellinen Pyhä Kirjamme vaakuuttaa: ”Vanhurskaus kansan korottaa, mutta synty on kansakuntien häpeä”

Sen vuoksi uskon, että Kadettikunta ja kadettiupseerit voivat parhaiten toimia edellä mainittujen periaatteiden mukaisesti itsenäisen Suomen hyväksi rakentamalla elämänsä perustan uskolle Jumalaan ja Jeesukseen Kristukseen, pitämällä ohjeenaan kristillistä palvelevaa rakkautta sekä asettamalla elämänsä päämääräksi iankaikkisen elämän toivon.

Koska itsenäisen Suomen tulisi olla myös erilaisen elämäntalouden omaavien kansalaistemme asia, meidän tulisi samalla kunnioittaa toisenlaisenkin elämäntalouden omaavia kansalaisiamme sekä toimia moniarvoisessa yhteiskunnassamme niin, että itsenäisyys säilyisi kaikkien kansalaistemme yhteisenä asiana.

Uskon, että suurin osa kumpujen alla lepävistä sankarivainajistamme, joiden muistoa olemme tulleet tänään kunnioittamaan, voisivat yhtyä näihin ajatuksiin. Rauha heidän muistolleen.”□

KUNNIOITTAVA TERVEHDYS KAIKILLE KADETTIROUVILLE

Kadettikurssi X:n rouvilla oli maanantaina 20.12.1976 mielinjäätyn tilaisuus käydä tervehtimässä Kaunialan sotavammassairaala ja sen sankaripotilaita. Rouvat olivat jo aikoja sitten päättäneet luopua yhteisissä päiväkahvitilaisuuksissaan aikaisemmin käyttämistään tavasta ostella kukkia. Oli päätetty, että kukka- ym. lahjarahat kerätään yhteisesti avatulle tilille, joka sitten määräjain tyhjennetään niiden miesten hyväksi, jotka sodissamme joutuivat antamaan kalleimman uhrin, terveytensä.

Kaunialassa koimme liikuttavaa kiitollisuutta ja sydämellisyyttä. Tätä kaikkea me emme nyt missään nimessä "toitota" lukijoillemme itseämme mainostaaksemme, vaan julkaisemme tämän ilmoitusluonteisen kirjoitelmamme Sotavammassairaalan keräyspäällikön, eversti Säveyn toivomuksesta. Hän rohkenee

olettaa, että tämä aloitteemme muuttaa turhanpäiväiset kukka- ja lahjaostokset keräykseksi invalideillemme ja että tämä aloite ottaisi tulta nimenomaan kaikkien kadettirouviemme piirissä. Me kaikkihan tiedämme, miten mahtava on tulos silloin, kun Suomen nainen ryhtyy tosissaan leikkiin. Suomen naisen työn jälki on mittava aina Lemminkäisen äidistä, Lotta-Svärd-äidistä ja sotiemme Lotista nykypäivän naiseen.

Sävyyn pyynnöstä esitämme me Kadettikurssi X:n rouvat ryhtymistä yhteisiin suuriin talkoisiin ottamalla Kaunialan pojat kummipojiksemme siten, että itse kieltäytyisimme tavaksi tulleesta monesta turhasta ja siirtäisimme tuloksen HEILLE. Me rohkeneemme toivoa, että aloitteeseemme suhtaudutaan lämpimällä sydämellä laidasta laitaan siis alkaen kunnioittamastamme tiennäyttäjistä, Kurssi Ykkösestä aina omaan

kummipoikakurssiimme numeroon 60 saakka.

Kaunialatiliä voi tietysti kartuttaa pankin välityksellä, mutta kovasti mielellään siellä nähdään myös ystäväkävijöitä. Yhteinen ilomme olisi rajaton, jos esim. tulevana jouluna tapaisimme Kaunialassa kadettirouvia mahdollisimman monilta kurseilta.

Sotavammassairaalan miehet eivät ole niin katkeria, kuin mitä pelkäsimme. He ovat vuosien saatossa ja kärsimyksissään ihmeteltävällä miehekkyydellä sopeutuneet kohtaloonsa, mutta heidän sydäntään lämmittää, kun he huomaavat heitä muistettavan ja ennenkaikkea kun he voivat todeta että heidän antamaansa uhriin suhtaudutaan nöyrällä kiitollisuudella. Tervehdimme Isänmaamme kaikkia kadettirouvia ja toivomme, että luette tämän vetoomuksemme hartaudella.

"TUKIMAKSU KADETTIKUNNAN MAANPUOLUSTUSAATTEELLISEN TYÖN HYVÄKSI"

Aatteellisena yhdistyksenä Kadettikunta ei ole halunnut nostaa jäsenmaksuaan tapahtunutta toiminnan laajentumista vastaavasti. Tästä syystä on varsin huomattava osa menoista jouduttu kattamaan tukimaksuilla ja apurahoilla. Viime vuosina on jäsenmaksukorttien yhteydessä vedottu jäsenkuntaan erillisellä tukimaksukehoituksella. Näin ei enää menetellä tänä vuonna, koska on arveltu, että tukimaksuvetoimuksen saaminen on mahdollisesti koettu epämiellyttäväksi omantunnonkysymykseksi. Toisaalta tiedetään, että varsin moni on ollut ja on edelleenkin halukas antamaan jäsenmaksun lisäksi ylimääräistä tukea Kadettikunnan toiminnan hyväksi. Edellä sanotun ja edelleenkin vallitsevan rahan tarpeen huomioon ottaen on päädytty siihen, että vuoden ensimmäisen Kylkiraudan mukana lähetetään jäsenille pelkästään kortti "Tukimaksu Kadettikunnan maanpuolustusaatteellisen työn hyväksi", jota tietenkin mahdollisimman monen toivotaan käyttävän parhaaksi katsomallaan määrällä.

Valitettavasta erehdyksestä johtuen

tukimaksukortit tulivat jakeluun jo edellisen Kylkiraudan mukana aiheuttaen arvattavasti hämmästelyä saajien keskuudessa. Koska lehdessä ei ollut minikäänlaista tiedotetta asiasta, jaetaan nyt kortti uudelleen. Kumpi tahansa näistä korteista on siis katsottava ylimääräiseksi.

KADETTIKUNNAN JÄSENMAKSU

Jäsenmaksun päättää vuosikokous, joten jäsenmaksukortit postitetaan ensi tiseen tapaan maaliskuussa.

Jäsenmaksukortiston tietokonekäsitelystä johtuen maksukortit lähetetään kaikille, mutta 60 vuotta täyttäneille jäsenmaksu on vapaaehtoinen.

Jäsenmaksut ovat järjestöme olemassaolon taloudellinen perusta. Tukimaksut ja lahjoitukset lisäävät mahdollisuuksia yhdistyksen maanpuolustusaatteelliseen työhön ja takaavat Kadettikunnan säilymisen toimintakykyisenä myös tulevaisuudessa.

Toiminnanjohtaja

HAASTE HAASTE HAASTE HAASTE

Haastan (-mme) kaikki kansaneläkettä nauttivat kadettiupseerit kymppillä mukaan, 10,- jokaiselta, avustamaan Kadettikuntaa. Keräyksen voi tilittää myös kurseittain. Heti huomenna lähettän Kadettikunnalle 70,- merikurssi kuuden puolesta, se on nykyinen vahvuutemme. Ei liene syytä vieroksua pien-täkään ropoa. Tuottaahan se ainakin 5000,- jollei 10 000,- ja kaikki hyvään tarkoitukseen. Me vanhat kadettiupseerit liennemme 100 %:sti kansaneläkkeen perusosan saajia. Eläkkeemme nousi vuoden alussa 7 markkaa kuukaudelta. Kadettikunta saakoon sen rahan pyöristetynä 10,- lahjaksi. Tämä kiitoksena siitä, että Kadettikunta on meidän asiamme hoitanut eläkkeitä myöten. Toisekseen onhan tämä vuosi nyt myös merkkivuosi. Viisikymmentäviisi (55) vuotta on itsenäiseen Suomeen saatu kadettiupseereita. Tempauksen nimeksi ehdotan "Ropo" Kaikella kunnioituksella
Kad. N:o 116

PERSPEKTIIVI KYMENLAAKSOON

Maakunta on historiallinen mutta myös elävä toiminnallinen kokonaisuus. Seutukunnallinen suunnittelu on tuonut kuvaan seikkaperäiset selvitykset alueen resursseista. Siten maakunta-käsite sisältää perinteisen "tunnearvonsa" lisäksi paljon rationaalista tietoa. Kun itsekun-kin ominpäin hankkima seutukuntatieto jää puutteelliseksi päätti Kouvolan Kadettiipiiri avata perspektiivin Kymenlaaksoon.

Niinpä kuuluvaan toimintakauteen on sisällytetty neljä esitelmää seuraavaan tapaan

1. Kymenlaakso — maakunta ja seutukunta

— Kymenlaakso ja kymenlaaksoilaiset (hist katsaus) Opetusneuvos Veikko Talvi

— Seutukunnan kehitysnäkymät Seutukunnanjohtaja Tapio Raikkola

2. Alueen fyysiset piirteet ja maatalous
— Alueen vesistöt, maaperä ja tiestö Piiri-insinööri Juhani Ahtiainen

— Laaksokunnan maa- ja metsätalous Toiminnanjohtaja Erkki Pilli-Sihvola

3. Alueen talouselämä

— Alueen teollisuus Tohtori Kauko V Niinisalo

— Kymenlaakson kauppa ja liikenne Kymenlaakson Kauppakamari

Lyhyistä alustuksista ja keskustelusta muodostuneen alueellisen kokonaisu-
van pohjalta haluttiin "sotilaallista sy-
ventävää käsittelyä". Vanhassa Suo-
messa luotua puolustusjärjestelmää esit-
telemällä ajateltiin avattavan perspektiivi

myös nykyisen puolustusjärjestel-
mämme; alueellisen puolustuksen tar-
kastelulle. Näin neljännen kuukausi-illan
ohjelmaksi tuli

4. Puolustuksen periaatteet — aikansa
suunnittelun tuotteita

— Linnoituksiin perustunut puolustus-
järjestelmä Vanhassa Suomessa

— Alueellinen taistelu — puolustuksen
perusratkaisu

Kolmessa ensimmäisessä illassa ovat
esitelmöitsijöinä olleet ulkopuoliset asi-
antuntijat. Neljännen aiheen esitelmöitsi-
jöinä ovat eversti Lauri Autti ja eversti-
luutnantti Martti Palmén. Kuulijakun-
taan on oman jäsenistön lisäksi kuulunut
Kymenläänin Maanpuolustusyhdistyk-
sen jäseniä.

HP

61. KADETTIKURSSIN KUMMIT VIERAILIVAT KADETTIKOULULLA

Jälleen kerran osoittivat 11. Kadetti-
kurssin "herrat vanhat kaaderit" ha-
lunsa ylläpitää miellyttävää kummisuh-
detta meihin 61. Kadettikurssin kadettei-
hin. Tammikuun 12. päivänä saapui
luoksemme Santahaminaan osa kummi-
kaadereistamme kertomaan kokemuk-
sistaan sodan ajoilta. Olimme jo ai-
kaisemmilla kerroilla tottuneet kuule-
maan erittäin asiantuntevia ja mielen-
kiintoisia esityksiä meitä kiinnostaneista
aiheista, emmekä tälläkään kertaa pet-
tyneet. Saimme kuulla kolme esitelmää
itse etukäteen valitsemistamme aiheista.
Kunkin esityksen jälkeen meillä nuorem-
milla oli tilaisuus kysymysten tekoon,
joihin esitelmien pitäjät auliisti vastasi-
vat.

Ensimmäisenä kertoi eversti Haahti
asekätentäytystä. Hän piti esityksensä

mottona lausetta: Ye-upseerin tulee aina
elää vähintään kahta aikaa, nimittäin
nykyhetkeä ja tulevaisuutta, sekä aina
varautua pahimpaan. Eversti Haahti
kertoi elävästi asekatenttään johtaneista
syistä ja niistä tapahtumista, jotka seu-
rasivat jutun paljastuttua silloiselle po-
liittiselle johdollemme.

Toisena esitelmöi eversti Pajari oma-
kohtaisena kokemuksena valvontakomi-
ssioon ajasta ilmavoimien kannalta tar-
kasteltuna. Hänen mukaansa tuolloinen
aika koettiin hyvin painostavana. Val-
vontakomission venäläisten jäsenten jat-
kuva tiedonhalu ja mitä moninaisimmat
vaatimukset pitivät ilmavoimien esikun-
nan jatkuvan paineen alaisena.

Eversti Pajari kertoi myös ilmavoi-
miemme toiminnasta Lapin sodassa to-
deten muunmuassa, ettei ilmavoimilla ol-

lut suurtakaan merkitystä sodan kul-
kuun.

Tämän jälkeen perehdytti eversti
Heiniö meidät seikkoihin, jotka vaikutti-
vat ilmavoimiemme hyvään menestyk-
seen jatkosodassa. Tärkeimpinä teki-
jöinä hän piti hyviä hävittäjiä, erino-
maisista lentäjiä, hyvää maaorganisaati-
ota ja ammattitaitoista huoltohenkilös-
töä. Merkityksellinen oli myös ilmavoi-
missa vallinnut hyvä henki, jonka van-
himmat ja kokeneimmat lentäjät välitti-
vät nuoremmille.

Lopuksi nautimme yhteisen lounaan,
jonka jälkeen sovimme uudesta tapaa-
misesta. Me tulevat luutnantit pidämme
kummikurssitoimintaa hyvin antoisana.

Kadettiylkersantti
J-P Liikola

KUMMIKURSSIT KOHTASIVAT

Me nuoret kadetit, tavallaan upseeri-
taipaleen ensimmäisellä portaalla olevat,
luimme joka-aamuisen tavan mukaan
viikko-ohjelmasta mitä toimintaa päivä
toisi tullessaan. Näin oli myös perjan-
taina 28. päivänä tammikuuta anno do-
mini 1977. Silmä kiinnittyi itsepintaisesti
kohtaan "Kummikurssivierailu" — oli-
han se tavallisuudesta poikkeavaa "pal-
velusta". Taisipa itse kukin mielessään
puntaroida millaisia miehiä sitä oikein il-
mestyy, uteliaana siirryimme juhlasaliin,
"paremmat" puvut päällä ja jännitystä-
kin leijui ilmassa...

Vuonna 1931 heitä oli 54 nuorta uuni-
tuoretta luutnanttia valmiina astumaan
tulevaisuuden palvelukseen, 25 heistä on
siirtynyt pois ajasta, keskuudestamme.

Täällä heitä oli kaikkiaan seitsemän,
13. kadettikurssilta yli 40 vuoden takaa,
ja he toivat kaikkien kurssitoveriensä
lämpimät ja muistorikkaat terveiset rän-
täiseen Santahaminaan, Kadettikoulun
juhlasaliin, tilaisuuteen, jossa 13. kadet-
tikurssi otti kummikseen 63. kurssin 130
"kummitonta" kadettia. Vielä ei ollut ti-
lanne sulanut luonnolliseksi kadettien
puolella, ehkäpä tilaisuuden arvokkuus-
kin osaltaan esti, kumminme sen sijaan
luonnollisuudellaan ja välittömyydellään
alkoivat vetää meitä mukaan.

Itse tilaisuus alkoi koulun johtajan ev
T Sutelan toivotettua "herrat vanhat ka-

detit" lämpimästi tervetulleeksi ja lausu-
malla pari sanaa vanhimman (arv järj)
kenrl Aatos Maunulan kohtuullisesta
opintomenestyksestä kurssi aikana —
olihan todella lukuisten kymppien jouk-
koon eksynyt jostain peräti pari kahdek-
sikkoakin. Vastapuheenvuorossaan

kenrl Maunula selvitteli elävästi it-
senäisyytemme alkuaajan historiaa asian-
tuntijan silmin ja mukaansatempaavasti.
Kuulijan penkillä nuori mies hiljentyi
miettimään että tuota minä en tiennyt-
kään, tuolta kannalta en ole tullut aja-
teelleeksi jne. Myös Vapaussotaa ja Suo-
men Marsalkka Mannerheimin mielenpi-
teitä herra kenraali käsitteli mielenkiin-
toisesti ja uusia puolia — ainakin osalle
meistä uusia — valottaen. Ja lopuksi hän
esitteli paikalla olevat kumminme, joi-
den menestys ei rajoittunut ainoastaan
sotilasuralle vaan myös siviiliin. Hiljaa
ja kunnioittaen siinä nuori käsi nosti lak-
kia, ja päätti että kyllä sitä kai minä-
kin yritän.

Arvokkaina kummilahjoina he luovut-
tivat Suomen Marsalkka Mannerheimin
pienoispatsaan, kurssinsa mielenkiin-
toisen 40-vuotishistoriikin sekä kadetti-
aikaisen kurssivalokuvansa (v:lta 1931).

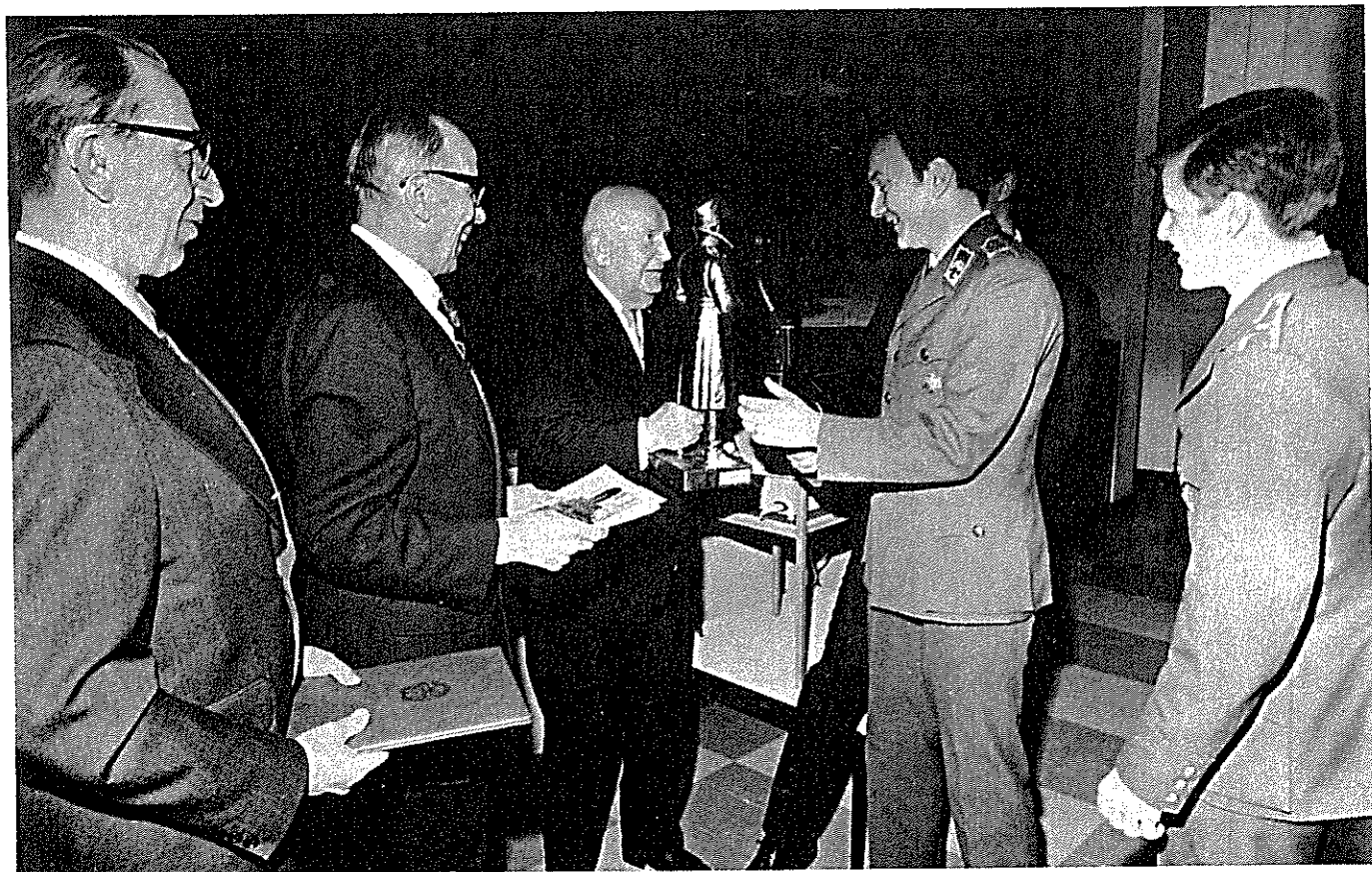
Luovutuksen jälkeen kad Poukka piti
kurssinsa puolesta puheen, jossa kiitetty-
ään kummilahjoista lyhyesti piirsi ny-
kyisen kadetin muotokuvan ja hahmot-

teli tavallisen arkipäivän kulkua. Lo-
pussa hän mainitsi ettei kadettien suh-
tautuminen itsenäisyyteen näiden ku-
luneiden viidenkymmenen kurssin ai-
kana ole muuttunut.

Tämän jälkeen me kaikki siirryimme
lounaalle juhlasaliin, missä esiintyi perin-
nehenkilöstö. Niissä pöydissä, joissa is-
tui "vanha" upseeri nuorten kadettien
joukossa, jutusteltiin vapautuneesti ja
uteliaat kysymykset löysivät vastauk-
sensa. Välillä kertoitiin juttuja millaista
oli ennen ja millaista on nykyisin, ver-
taultiin naureskellenkin, välillä liikuttiin
asiapohjalla. Ja sitten yhtäkkiä tilaisuus,
jota olisi jatkanut pitempäänkin, oli lo-
pussa. Aika oli tehnyt omaa tehtävänsä
ja pian he olivat jo muualla.

Kuten kenrl Maunula puheenvuoros-
saan mainitsi ja toivoi, toivoo 63. kadet-
tikurssi osaltaan, — ja uskoo ja tietää
että niin käy — että siteet kummikurssien
välillä vahvistuvat, että tutustuisimme
paremmin toisiimme ja toistemme käsi-
tyksiin. Toivottavasti te pääsette silloin
tulemaan suuremmalla joukolla ja viipy-
mään kauemmin kun ensi kerran ta-
paamme. Kummejaan kiittäen ja paljon
onnea ja menestystä toivottaen.

63. kadettikurssin puolesta
kad J Nironen

Kadettikunnan vuosipäivänä 27.1.77 Kouvolan Kadettiipiiri kävi laskemassa seppeleen sankariristille in corpore, kuunteli Varuskuntasoihtokunnan konsertin kahvia juoden ystäviensä kanssa ja kokoontui tanssiaisin illalla. Kuvaan ehdittiin sankariristiltä palattua.

KADETTIKURSSIEN KUULUMISIA

---

18. MERIKADETTIKURSSI 30-VUOTTA

Viime vuoden syyskuun 17. päivänä vietti 18. Merikadettikurssi valmistumisensa 30-vuotisjuhlaa Tampereella kurssiveli Pentti Silvastin isännöydessä. Tarkkaan laskien oli aikaa vierähtänyt jo yli 30 vuotta, sillä varsinainen upseeriksi nimityspäivä oli 20.5.1946.

Tuolloin luutnanteiksi ylennetyistä kolmestatoista kadetista oli paikalla yh-

deksän, useimmat vaimoineen. Kaksi on jo siirtynyt manan majoille ja kahdella oli voittamaton työeste.

Päivä alkoi tutustumisella Tampellan tehtaisiin ja yhteisellä lounaalla. Sen jälkeen pidettiin kurssikokous ja päätettiin tästä lähtien kokoontua vuosittain.

Rouvien ostoskierroksen sekä pienen lepotaun jälkeen kokoonnuttiin hotelli Tammerin suojiin. Pentti Silvastin ja

Jaakko Valtasen puheiden lisäksi oli paikalla myös vanhemman kurssin valvoja Ilmari Oula, joka tällä kertaa vain ystävällisin sanakääntein tervehti simp-puja.

Iltaa istuttiin pikkutunneille saakka. Vaikka tapaamisia on ollut harvoin, koettiin kadettitoveruus ehyenä ja yhdistävänä.

18. Merikadettikurssi perhekuvasa. Vasemmalta pojat Pentti Louhi, Erkki Nissilä, Pentti Puro, Jaakko Valtanen, Paavo Paavilainen, Lauri Lähteenmäki, Veikko Lappinen ja Alpo Kantola.

46. KURSSI 15-VUOTTA

46. kadettikurssi järjesti 30.10.1976 15 vuotta valmistumisensa jälkeen Tuusulassa tilaisuuden jonka yhteydessä tutustuttiin tämän päivän Taistelukouluun, saunottiin, nautittiin yhteinen illallinen ja vietettiin kodikkaasti iltaa avec. Tapaa-
misen pääteemana oli käynnistää 20-
vuotisjuhlallisuuksien valmistelut.

Huolimatta lyhyestä valmistautumisa-

jasta oli mukaan ehtinyt edustava joukko – pisimmän matkan tehnyt kadettiveli saapui pohjoisilta rajoilta – nauttimaan vieraanvaraisuudesta, jota osoittivat Taistelukoululla palvelevat kurssitoverit koulun johdon myötävaikutuksella. Kiitokset sekä järjestäjille että ”vanhoille kaadereille”.

Kadetti 4090

Tyttö Kadettikoulussa

Viime vuoden joulukuun 14. päivänä ja kuluvan vuoden tammikuun 11. päivänä vieraili Kadettikoululla Helsingfors svenska sjukvårdsinstitutista sairaanhoidon opettajaksi valmistuva, neiti Kerstin Alander, joka tietävästi ensimmäisenä naishenkilönä omaan opiskeluunsa liittyen tutustui kadettien jokapäiväiseen elämään Santahaminassa.

Käyntinsä aikana hän perehtyi kadettien koulutukseen ja sen järjestelyihin. Oppituntien ja harjoitusten seuraamisen ohella vieraille selvitettiin kadettien opiskelumotivaatiota ja oppilasarvostelua.

Näkemänsä perusteella neiti Alander piti kadettien koulutusta korkeatasoisena ja oppilasarvostelua selkeänä. Erityisesti häntä kiinnostivat Kadetti-

koulun sisäoppilaitosmaisuuksien ja sotilaallisen arvojärjestelmän vaikutus kadettien opiskeluhaluun ja hyviin oppimistuloksiin.

Vierailun päätteeksi neiti Alander totesi Kadettikoulun johtajalle, eversti Sutelalle käynnin olleen mielenkiintoisen ja opettavaisen sekä ylittäneen kaikki ennako-odotukset runsain määrin.

KIRJALLISUUTTA

**Hedrick Smith
Venäläiset amerikkalaisen silmin
WSOY**

Sinänsä Hedrick Smithin — amerikkalaisen toimittajan — kirja ei kerro mitään uutta neuvostoyhteiskunnasta tai neuvostoyhteiskunnasta. Useimmat asiat ovat eräänlaisina juoruina liikkuneet lännessä jo vuosikymmeniä. Toisaalta kirjasta saa tiivistetysti käsityksen, miltä länsimaalaisesta itäinen naapurimme näyttää.

Korruptio ja rikollisuus kukoistavat lähes (?) samalla tavalla kuin missä muualla tahansa. Etuoikeutettujen luokka on eräänlaisena merkinä siitä, että sosialismi on huomattavan paljon pitemmällä epätasa-arvossaan kuin kapitalismi konsanaan.

Vaikka kirja onkin kirjoitettu melkoisen raskaasti — maailmanlopun pi-

tuisia kappaleita, samojen asioiden toistoa ja ainakin 200 sivua liikaa! — niin se sisältää runsaasti mielenkiintoisia pikku asioita. Näistä kenties kiinnostavimpia ovat kirjoittajan omakohtaiseen kokemukseen perustuvat johtopäätökset, kuten: ”Venäläiset ovat epäpoliittinen kansa”, ”Nykyinen nuorisopolvi on enemmän irrallaan menneisyydestään kuin yksikään aikaisempi polvi Neuvostoliiton historiassa”, ”Lähdettyäni Moskovasta minulla ei ollut enää mitään syytä epäillä, etteikö (järjestelmän tekemän talous-) suunnitelman rukkaamista tapahtunut kaikkialla” ja ”Sodanjälkeisinä vuosina isänmaallisuuden vaikutus on voimistunut sitä mukaa kuin kommunistinen innostus on laantunut”.

Kirja osoittaa varsin selvästi — omasta tendenssimäisyydestään huolimatta — että neuvostoyhteiskunta on hyvin inhimillinen ja sen kansalaiset tavallisia kansalaisia, joiden isät ja isoisät

ovat eläneet tsaarinajalla.

Kirjan paras anti on sen sisältämät kaskut, jotka keventävät muuten raskasta tekstiä aivan oleellisesti.

K.K.

**Uula Aapa
Kaukopartio kierroksessa
Otava**

Kadettitoveri Uula Aapa on jälleen saanut aikaan Kirjan oikein isolla K:lla. Se on muuten jo neljästoista! Vaikka se pohjautuukin neljännesvuosisata sitten ilmestyneeseen teokseen ”Kaukopartion seikkailuja”, ei kysymyksessä suinkaan ole pelkkä uusintapainos.

Uula Aapa osaa asiansa, niin kertojana kuin todellisena ammattimiehenä seikkailunsa itse eläneenä.

”Kaukopartio kierroksessa” kertoo partiosta, joka on saanut erittäin vaikean tuhoamistehtävän. Piinallisten jännittävien seikkailujen jälkeen, joissa tosiaan tuntee lukijakin olevansa mukana, päästään vihdoin kenraalin eteen toteamaan, että tehtävä on suoritettu.

Taattua Aapaa joka sivu.

MSi

Talvelan muistelmien arvostelusta

H. HEINILÄ

Kylkiraudan numerossa 4/1976 arvosteltiin Paavo Talvelan muistelmateosta "Sotilaan Elämä I". Arvostelija on luokitellut teoksen tämän syksyn "merkikirjaksi" lykäten sitä lämpimästi lukijan käteen "korkealuokkaisena johtajakoulutuksen ja operaatiotaidon oppaana" ynnä ties minä "komentajan käsitteitä". — Mutta tietyllä varauksella; arvostelija näet toteaa yleisesti — "pienen upseerikuntamme jäsenenä valittaan" — teoksen päästäneen esille syytöstyöpyyn Talvelan entisistä alaisista ja esimiehistä. Mitä arvostelija todella tarkoittaa, on hämärää paitsi se, ettei moista saisi ainakaan julkaista.

Teoksen toimittajat toteavat mm Talvelan halunneen "tallentaa tuleville sukupolville historialliset tapahtumat sellaisina kuin hän oli ne kokenut", ja "uskoa asiakirjojen julkaisu-oikeuden perikunnalleen, mikäli ne eivät vahingoittaisi isänmaan asiaa."

Toimittajat toteavat lisäksi rajoituneensa vain keskeisimmän aineiston julkaisemiseen sekä arvioivat Jatkosodan alun sotapäiväkirjaosuuden mm "poikkeuksellisen korkeatasoiseksi ja arvokkaaksi aineistoksi historian ja etenkin sotahistorian tutkijoille." Toimittajat ilmoittavat lisäksi periaatteenaan olleen sen, että "kirjan sivuilta puhuu jalkaväenkenraali Paavo Talvela eivätkä teoksen toimittajat."

Arvostelijan olisi pitänyt luonnollisesti viileän objektiivisesti — jonkinlainen sotahistorian tutkija kun ilmeisesti on — kiistää edellä esitetyt toimittajien väitteet. Tai ainakin perustella omansa. Kumpaakaan ei arvostelija ole tehnyt. Henkilö joka ei kyseisiin muistelmiin perehdy, saa arvostelun välityksellä ovelan käsityksen toimittajista: valikoimalla parhaat palat muistelmia-aineistosta nämä oikein ilokseen, silkkää ilkeyttään ryöpyttelevät entisiä komentajia ja alaisia. — Epäillä sopii.

Sotilasaikakauslehdessä (9/1976) todetaan taktiikasta puhuttaessa sotahistoriallisten kirjojen ja kirjoitusten muodostavan erään taktiikan kulmakiven. Kirjoituksessa korostetaan reseptilääkkei-

den vaaraa, koska "taktiikkaan vaikutavat ehkä enemmän kuin monta kertaa myönnetäänkään, joukon sen hetkinen kunto, ratkaisun tekijän ominaisuudet ja minkäläinen kuva hänellä on ollut vastustajasta, maastosta ja yleensä koko tilanteesta." Eikö ole luonnollista, että sotahistoriakin — olematta sotatiede, vain muutamien vihkiytyneiden ala — edesauttaa tällaisten ongelmien selvittämiseen tähtäävää tutkimustyötä.

Arvostelija otti mm. esiin Talvelan tunteenpurkauksen Rajakonnun taistelujen ajoilta 22.—23.7.1941, ja luokittelee tapahtuman epäoleelliseksi. Kuinka määräävä piirre kyseinen käytös oli Talvelassa ja kuinka oleellisesti se vaikutti itse taistelun kulkuun ei ainakaan selviä virallisen sotahistorian sivuilta. — Suomen Sota, osa III: " - - seuraavana päivänä (23.7.) eversti Grünnt antoi kapteeni Salinin johtamalle II/JR 22:lle käskyn hyökätä, mutta tämäkin yritys ei johtanut tulokseen - - " Wolf H. Halsti, "Kesäsota" (liekö puolivirallinen) :"- - - Suomalaisien ensimmäiset hyökkäykset torjuttiin ja joukot kärsivät tappioita - - -"

On selvää, etteivät kaikki karjahtelut kuulu yllämainittuihin teoksiin niiden yleisluonteesta johtuen. Selvää on myös, etteivät alaiset sanele sotapäiväkirjoihinsa: "Tänään komentaja haukkui minut kilon kimpaleisiin." Kyseisestä tapahtumasta antaa tietoa ammatiharrastaja Einar Palmunen, jota ei upseerikunnan koko näytä rasittavan: " - - Tämä voimakastahtoinen armeijakunnan komentaja näkyi hyökkäyskäskyä antaessaan suorastaan hikeentyneen, mikäli tasajalkaa hyppiminen rykmentin komentajan edessä ja tämän alaisten läsnäollessa on sellaiseksi katsottava - - ." Hyökkäys ainakin näkyy tämän jälkeen sujuneen. Eivät siis palturia puhu Talvela eivätkä toimittajtkaan.

Edellä olevalla tarkoitetaan yksinomaan sitä, että on syytä tehdä ero sotahistorian sekä sen tutkimisen ja pienen upseerikunnan etujen välillä. Edelliseen kuuluu yleisten tieteentekonormien mu-

kaisesti totuus ja vain se, jälkimmäiseen sen lisäksi muutakin — jos niin halutaan. Mikäli arvostelija olisi osoittanut, että Talvelan teos ei ole sotahistoriaa, on hänellä jopa velvollisuuskin päätyä esittämiinsä väitteisiin.

Arvostelija moralisoi, haluaa varoittaa. Siksikö, etteivät ne, joita asia koskee, enää vastaa. Vai siksikö, että asioitten saama julkisuus vahingoittaa upseerikunnan mainetta, on suhteeton tapahtumista mahdollisesti saatavaan oppiin. Tutkijalle ongelma on myös periaatteellinen. On ratkaistava, missä ja millä perusteella raja kulkee.

Eräs seikka: viime vuosina on julkaistu kirjoja ja tutkimuksia, joissa on käsitelty johtajia ja heidän roolejaan ehkä tavanomaisesta poiketen. Wolf H. Halsti mm väittää joutuneensa sodanjälkeisen rykmenttinsä virkaluetteloa tutkaillessaan nenäkkäin upseerien kanssa, joita oli ollut ajamassa sodasta pois, erästä jopa kolmekin kertaa. Kenraali Sotisaari puolestaan on riepottellut Talvisodan komentajia Työppölä ja Viipurinlahden välillä tuon tuosta. — Miksiköhän? Ja miksei kukaan ole vaivautunut osoittamaan, etteivät johtajat olleet sellaisia kuin väitetään? Kyseiset kirjoitukset eivät varmasti ole syntyneet rienailunhalusta. Jotain niillä tarkoitetaan. Puhuvat vielä aikalaisistaan, aseveljistään.

Arvostelijan muutamien päätelmien suhteessa kirjan tekstiin ovat hilpeitä. Hän esimerkiksi totesi Talvelan eronneen armeijasta v. 1929 siksi, että tämä "osaa kaikki ne asiat, jotka sotilaselämästä tulee tietää - - -". Mitäpä Talvela itse: " - - Perimmäinen syy lähtöni on se, etten voi kunnioittaa esimiehiäni. He ajattelevat itseään, eikä velvollisuuksiin ja siitä kärsii meille kaikille suuri ja kallis asia: maan puolustuskunto"; ja: "Ei tällaisessa kurjuudessa jaksa olla, hermot kuluvat peikstä kiukusta." Sic.

Arvostelija lainaa arvostelussaan tuon tuosta von Schlieffeniä ja Pekkastakin (sinänsä kekseliäs yhdistelmä sotahistoriallisen kirjan analyysissä), — Saatesanoissaan kenraalin poika, varatuomari Martti Talvela toteaa kirjoituksestaan nöyrästi: "Se ei pyri olemaan täydellinen eikä puolueeton." Olisi siinä ollut lainaa arvostelullekin — aluksi. □

Haminan kadetti
Fredrik Rafael
BREITENSTEIN
syntynyt 26.1.1886 Pyhäjärvellä
on kuollut 2.1.1977 Tampereella.

Muistolle kunniaa tehden
Kadettikunta r.y.

LASIPAKKAUS OY

HELSINKI

ITSE ASIASTA

Ylennetty kenraaliluutnantiksi Räsänen Kauko Juho	26. k.	1.3.1977	Kumpulainen Kalevi Mikael	45. k.	1.1.1977
			Lindeman Kurt Evald Rolf	37. k.	1.1.1977
			Nikunen Heikki Mikko Kalevi	46. k.	1.1.1977
Ylennetty kenraalimajuriksi Väyrynen Pentti Johannes	30. k.	1.3.1977	Saarnio Olavi Henrik	34. k.	1.1.1977
			Skogström Leo Vilhelm	47. k.	1.1.1977
Ylennetty everstiksi Kumpula Martti	26. k.	6.12.1976	Ylennetty majuriksi Huhtanen Heikki Tapio	46. k.	6.12.1976
Lopmeri Arvi Olavi	27. k.	6.12.1976	Ahola Matti Tapani	50. k.	1.1.1977
Urpo Eero Untamo	39. k.	6.12.1976	Bergius Teppo Pekka Juha	49. k.	1.1.1977
Heinara Aimo Leo Edvard	30. k.	1.1.1977	Hakala Seppo Juhani	46. k.	1.1.1977
Kohonen Niilo Kalevi	34. k.	1.1.1977	Helste Lauri Juhani	49. k.	1.1.1977
Ylennetty kommodoriksi Vitikka Olavi Israel	16. mek	6.12.1976	Huhtanen Tero Anssi Olavi	48. k.	1.1.1977
			Joukainen Alpo Ensio	47. k.	1.1.1977
Ylennetty everstiluutnantiksi Arjavalta Aimo August			Järvi Riku	47. k.	1.1.1977
Kaarle Henrik	44. k.	6.12.1976	Kepponen Matti Tapani	47. k.	1.1.1977
Juvonen Kauko Kalevi	38. k.	6.12.1976	Korhonen Lauri Olavi	48. k.	1.1.1977
Kukkonen Raimo Kyösti Antero	25. k.	6.12.1976	Kähkönen Martti Toivo J.	46. k.	1.1.1977
Nurmela Eino Kalervo	26. k.	6.12.1976	Lindel Jaakko Juhani	47. k.	1.1.1977
Olander Lars Göran	27. k.	6.12.1976	Mustonen Kaarle Juhani	46. k.	1.1.1977
Paloheimo Heikki Aarno Akseli	28. k.	6.12.1976	Mäki Erkki Olavi	50. k.	1.1.1977
Tuormaa Tauno Teodor	26. k.	6.12.1976	Numminen Veikko Juhani	50. k.	1.1.1977
Alanko Juha Sulevi	46. k.	1.1.1977	Lahdenperä Pentti Kalevi	46. k.	1.1.1977
Haapalinna Osmo Antero	37. k.	1.1.1977	Peltoniemi Erkki Mikael	50. k.	1.1.1977
Korhonen Pentti Olavi	35. k.	1.1.1977	Puhtaala Pentti Ilmari	49. k.	1.1.1977
Koskimies Jouko Heikki Juhani	46. k.	1.1.1977	Saharinen Seppo Eemil	47. k.	1.1.1977
			Siitonen Martti Juhani	46. k.	1.1.1977
			Suurkari Tapio Kaarlo Kustaa	46. k.	1.1.1977
			Visuri Pekka Juhani	50. k.	1.1.1977
			Lenkkeri Pekka Olavi	45. k.	1.2.1977

Ylennetty komentajakapteeniksi

Tarkkanen Pekka Mauno Johannes	25. mek.	6.12.1976
Barck Kalevi Edvin	32. mek.	1.1.1977
Heinistö Pertti Ossi	32. mek.	1.1.1977
Neittamo Seppo Antero	32. mek.	1.1.1977

Myönnetty ero

Kenrl Hallila Allan Tuomas	22. k.	1.3.1977
Kenrl Setälä Erkki Vilhelm	22. k.	4.4.1977
Komdri Heltimoinen Terho Sointu Olavi	17. mek.	1.1.1977
Ev Raunio Esko Erkki	24. k.	30.3.1977
Ev Lehtonen Pentti Robert	26. k.	1.7.1977
Evl Kaarlonen Reima Birger	34. k.	1.12.1976
Evl Seppälä Risto Veikko Johannes	28. k.	1.1.1977
Kom Niemelä Pentti Olavi	23. mek.	1.1.1977
Kapt Hyytiäinen Kyösti Esko	50. k.	1.1.1977
Kapt Korhonen Ilkka Veli Kalle	46. k.	1.1.1977
Kapt Linkola Kari Olavi	51. k.	1.2.1977

Ylennetty kapteeniksi

Autio Matti Juhani	54. k.	1.12.1976
Eerikäinen Kari Erkki Juhani	52. k.	6.12.1976
Rintakoski Aulis Iisakki	52. k.	6.12.1976
Jantunen Reijo Yrjö Topi	54. k.	1.12.1976
Hahtela Martti Juhani	53. k.	1.2.1977
Ruonansuu Lauri Erkki	53. k.	1.2.1977

Ylennetty kapteeniluutnantiksi

Meilahti Juhani Elmer	37. mek.	6.12.1976
-----------------------	----------	-----------

IN MEMORIAM

Kapteeni

Aro
Uhmo Antamo
s. 25.2.1919
k. 8.12.1976
Kad n:o 2699
27. kurssi

Majuri

Paloheimo
Leo Ilmari
s. 22.1.1901
k. 15.12.1976
Kad n:o 399
7. kurssi

Everstiluutnantti

Salminen
Unto Olavi
s. 14.9.1912
k. 15.12.1976
Kad n:o 1543
21. kurssi

Majuri

Pälikkö
Taito Herman Riku
s. 9.8.1911
k. 3.1.1977
Kad n:o 1123
16. kurssi

Majuri

Valkonen
Mauri Matti
s. 9.6.1920
k. 5.1.1977
Kad n:o 1966
24. kurssi

Majuri

Gripenberg
Claes Göran
s. 16.1.1911
k. 20.12.1976
Kad n:o 788
13. kurssi

Majuri

Honkanen
Pekka Aulis
s. 10.4.1918
k. 11.12.1976
Kad n:o 1809
24. kurssi

Kapteeniluutnantti

Sandelin
Karl Helge Lauri
s. 1.11.1896
k. 1.1.1977
Kad n:o 6 me
1. merikurssi

Majuri

Siitonen
Veikko Pekka
s. 18.11.1932
k. 5.1.1977
Kad n:o 3643
41. kurssi

Luutnantti

Kotilainen
Juha Eino Tapani
s. 13.10.1951
k. 13.1.1977
Kad n:o 5861
59. kurssi

Luutnantti

Eklundh
Jan Peter Gustaf
s. 29.12.1951
k. 13.1.1977
Kad n:o 5830
59. kurssi

Komentaja

Virkki
Toivo Ilmari
s. 4.1.1912
k. 25.1.1977
Kad n:o 212 me
9. merikurssi

Komentaja

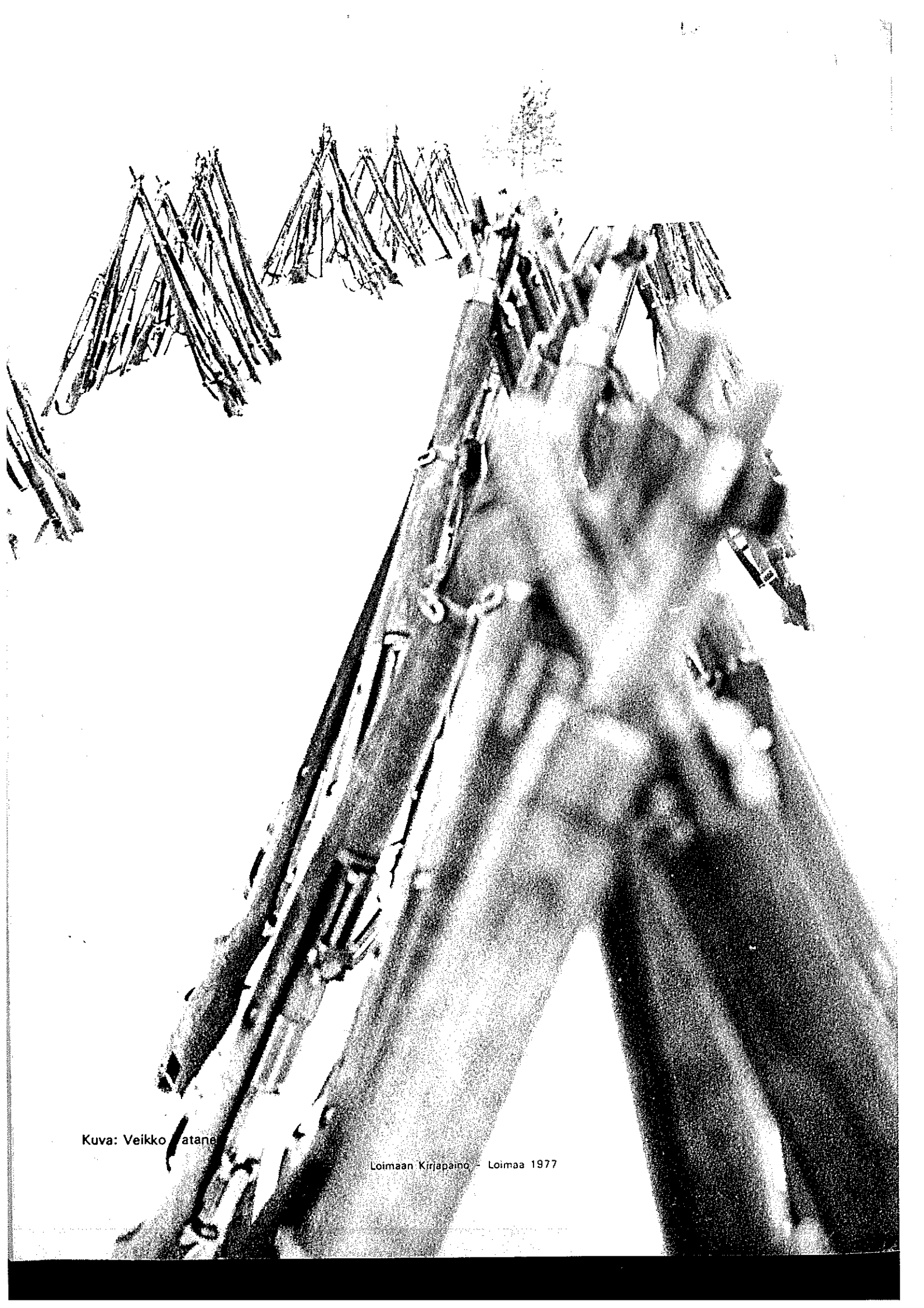
Wiinamäki
Keijo Esaias
s. 31.3.1908
k. 1.2.1977
Kad n:o 211 me
9. merikurssi

Eversti

Kaartinen
Eero
s. 14.10.1912
k. 28.1.1977
Kad n:o 1285
18. kurssi

Majuri

Eerola
Eero Kalervo
s. 13.10.1917
k. 2.2.1977
Kad n:o 1792
24. kurssi

Kuva: Veikko Latane

Loimaan Kirjapaino - Loimaa 1977